

DO JUBILEJNÍHO ROKU

1981

vedoucí WAGNER JOSEF
zástupce REICHENBACH MIROSLAV
výbor ŠRDMOVÁ LJUBA
SÝKORA PAVEL
KONIG PETR

DEHJEN MIROSLAV
SÝKORA JIŘÍ
VLADYKA RADIM
ŘEZÁK PETR
PITARĚ JIŘÍ
KUPKA ČESTMÍR
KUBICA IVO
ŠUTTA VÁCLAV

VOLF LIBOR voj.
STRANČEK MIROSLAV voj.
TĚHA PETR dos.
PTÁKOVÁ JARKA
WAGNEROVÁ IRENA

VŠE NEJLEPŠÍ

NÁPOR na ODRŮ

LEDEK

10.1. Do Zalužné i do vody

začal náš lednový útok na dolů - tedy jejich ochranu. A také do Baza se tentokrát nacpali Česlo, Cici, Ivo, Pepa, hrabáci Radim, Tura a navíc Žar. A cíl?

Zalužná. Opět nás čeká chirokontrola v největším dole.

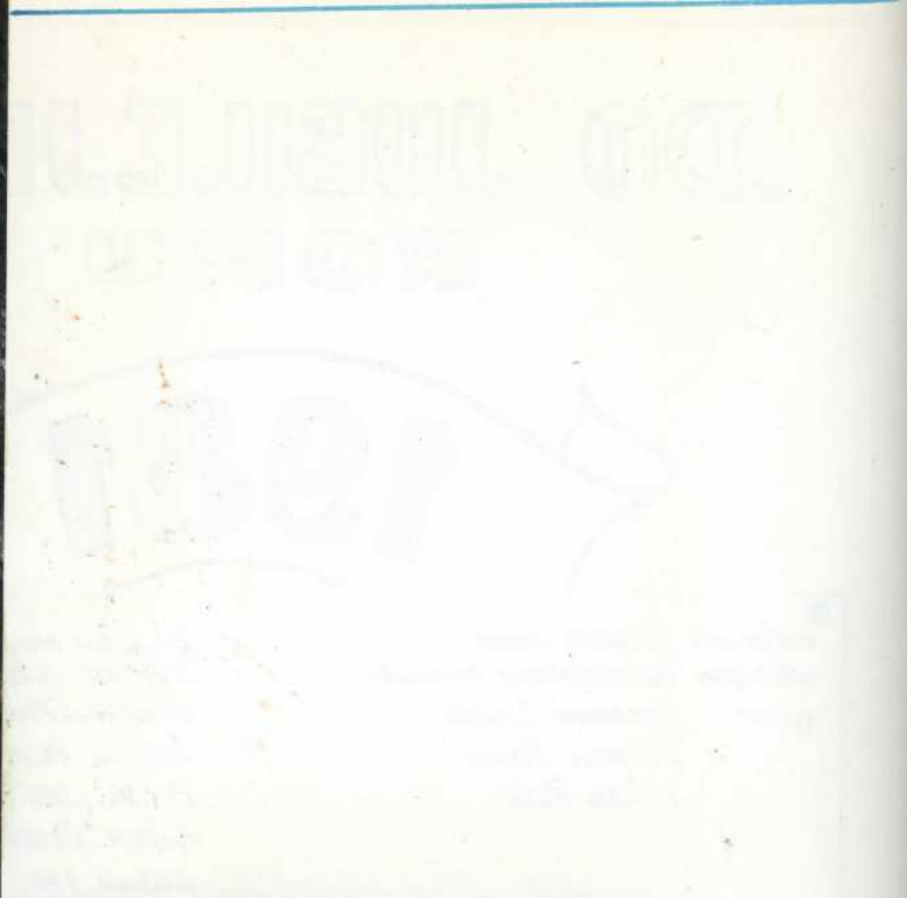
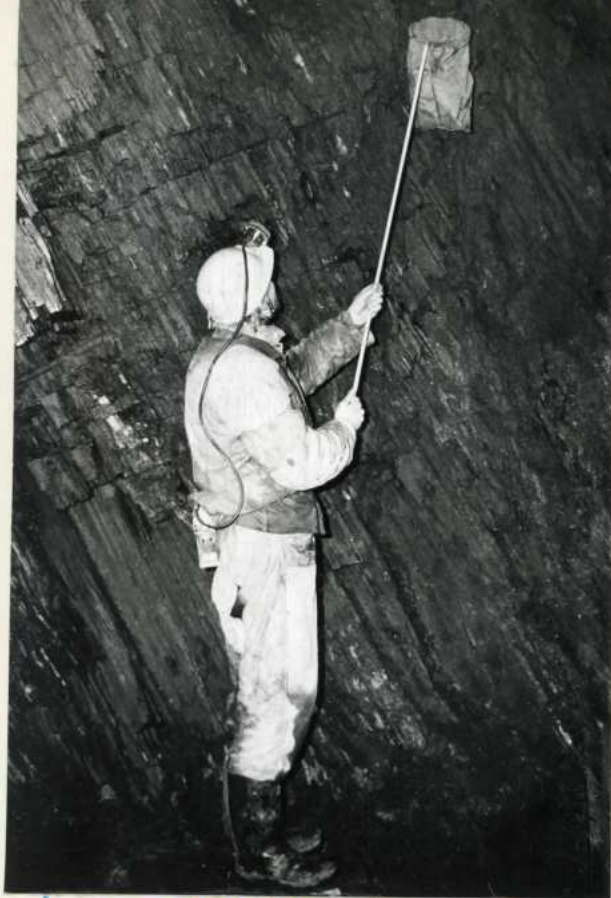
Mraz jen to prašití práci vůbec nezlehčuje a staré zdvoje na polní cestě také ne. A tak Cici musí z Bazem do poli. No vlastně tam je doma.

A tak svršíme opět do hlubiz. Heďdáme pryč a fotíme. Kupodivu je jich zde letos velmi málo. Nevadí - však oni sem zase přiletí. Acestaven tedy nahoru. Pro nás staré psy to je moucha - ale mladí si se trápí a jak. Asi svaly nechali doma. Pokračujeme dolů. Směr Čermná vodní díl ve vojenském pásmu. Mladí rychle foukají dlaně a my míříme v šachtě. Česlo a Cici usedají do dlanu a mluví se přes telefon. Škoda - dlan se ani nepřevrhl ani neprasl. A tak se vracíme domů přes Opavu - samozřejmě tam musíme na večeri. A do nejlepší restaurace. A tak se my mlsíme v otrkaných toaletách s čistě vy-módnými přesouvými kostky, mezi nimiž zvláště vynikal Ivo svými Gsvetry a podvlikáčkami. (bohužel zapoměl svou kuklu) Tak ať přistě.

11.1. FIZNOVU HAVARIE Š-1203

To bylo přistě. Vyjeli jsme našim mikrobusem do Čermné kde nám začali cosi podnikat Odyovci a potápěči. A tak jsme tam raději nemohli chybět.

NO POJĚ MALY....

SAKRA - NĚJAK MI VYROSTLY NOHY!

A' - DO ČEHO JSEM TO SEDL?

Zarolant useda' Dědo a my - Ljuba, Jarka, Pepa a malý Tom jsme se těšili na pohodlnou pohliadnou jízdu. Skončila v kopci za Hradcem. Zasykala se opět převodovka. Dědo ihned zahledvá' pod vůz a Ljuba stopuje protijedoucí muže, aby vyjela přivolat pomoc v podobě Ciciho spazem. My zatím oddáme škodu a stopce sjíždíme do rovin. Čekáme. Nečekáme ovšem pasívně. Tímě trénujeme hokej gorotky a ruckby. Obě naše strany mají mnoho zraněných ale to nevadí. Konečně sev zátočce objevuje červený záerak - náš Gaz a v něm Cici a trpaslík Jura. Přesedáme a jedeme dál - směř čermda' - kde se to již hemžilo různými včamky i podvodníky. Čekal nás ede také pár ing. Dvořček s pam' i sym' a my se měli uřnovat naším starostem - netopyřím. Prohlídli jsme doly ve vojenském pdsmu, Kružberk, převzali měřicí přístroje a vydali se na cestu zpět - samozřejmě s dvoanaset trojkou v sedněti.

24-25. LEDNA

CO SE DĚLO V ZÁLUŽNĚ

A nejenom v Zálužně.

To bylo tak. Už v pátek jsme přivítali našeho koordinátora doktora Rumlera, který se měl poprvé zúčastnit chirokontroly přímo v terénu a zakončit ji kroužkováním.

A tak jsme vyjeli. V Gazu Raich, Cici, Česlo, Pepa, Ivo, Petr a v šiguli Venca, Ljuba, Jarka, Ján a Dr. Rumler. Cíl Zálužná. Množství sněhu nám už za Opavou říkalo - ženás nečeka' nic dobrého.

A nečekalo. Vyjíždíme z klavm' silnice do poli a Gaz ihned zapada' do zadržji.

Jež těžce jej dostáváme zesty na pole

A jízda terénem - to je záležitost pro silné nervy. Konečně jicem šachty a aka za čina'. Sjíždíme polanech postupně až na 3 patro. Tady nás čka' pěkná mačacka. Objevit a vytáhat desítky a stovky netopyřů se spar do pytlů, provést mapování přesná měření vlhkosti a teplot. A ještě navíc Česlo promika' v hydrokostumu různými zatopenými chodbami.

Pytle se plní netopyři a Pěta vylézá z vody. Začína další fáze kroužkování. Tři sta Barbastel a desítky dalších pyřů odlita' z našich ruk skroužky na křídlech.

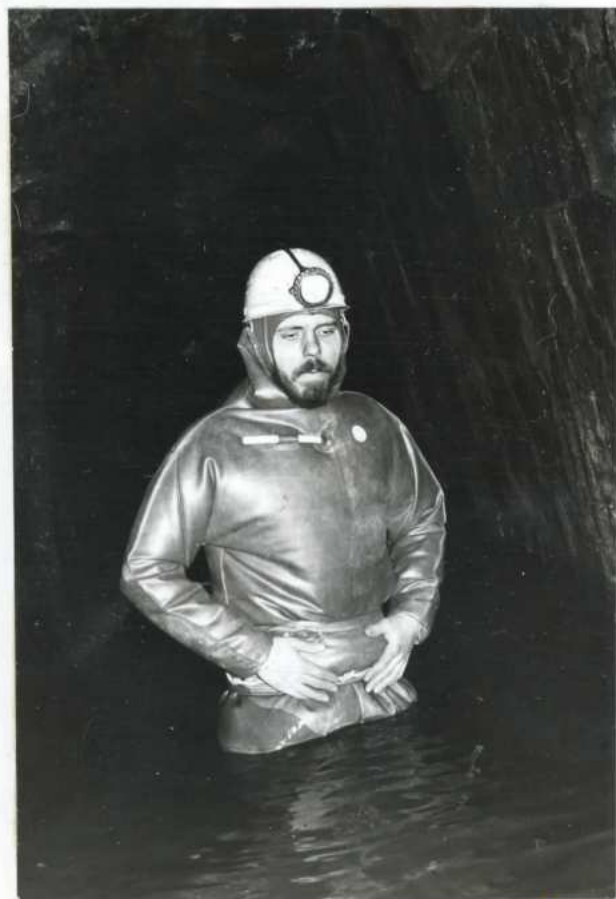
HLAD JE HRORNÝ -
ŽE PANE DVOŘAČEK

NEBOJ SE PĚŤO, MY TĚ DO TOMO
DOSTANEM!

NO JEŠTE CIGARETY...

... SAKRA KDE ŽAS MÁM TY SIRKY?

Za chvíli kolem nás létalo skoro 600 netopýřů a ke seděsim' l'ubky si sedali všude. Ina naše klauy aramena. Nejvíce si ošsem mezi svými přáteli lihoval česlo. Končí kroužkování a začíná výstup na povrch. Je již noc. Vše jde jako podratku. Obany máme s transportem doktora na povrch. Ne- gibsy mu nesedí. Atak jej nejdříve aena zpatro stavíme. Tam jej bere Raich na záda a za pomoci šelého kýmnu vynáší as na povrch. A tak jsme si nacvičili záchrannou akci. Sedáme do aut a míříme do campu v Budisovně. Každý dnes máme zajištěn nocleh. Skoro jako v hotelu. Jen kulturní program chybět. Ale nechybět. Venca a Pepa jej obstarali. Bohužel až do poední noci.

25. 1 - NEDELE

Budiček - a jedeme opět do terénu. Směr Čermná! L'uba a trpaslíci jsou ponecháni k dispozici doktoru a náš Gaz oze cestou i nocertou k Black Hillu. Opět bleskový výstřel a akce začíná! A König jde opět do vody. A jako buldozer. Promíká za sifon a rozbíjí hráze. Hladina razem klesá až o metr a okolo další prostory dolu. My zatím končíme chirokontroly a měřím mikroklimatu. A opět bleskem vzhůru. Gaz vyjíždí opět pod vedením Raicha do terénu. A jako již tradičně vlase pouští odlat. On prý gaz v' sa m nejlípe kudy má jet. A jel. Ještě na knížberku a už bereme šbytek z Budisova a vyjíždíme domů. To jsme si alespoň myslili. Malem jsme už skočili v nemocnici.

To bylo za Dítkovem. Ledová cesta, protijedoucí auto a už se Gaz řtil ze silnice příkopou mezi stromy a sloupy. Vepamatovali jsme se hluboko vesněku - vlas ad betonového sloupu. D'jeme a kromě šoku je vše normální. Vystahujeme do záneží a odkopáváme gaza. Venca raprāha' sigulika - mamě. Projíždí autobus a ten nás dostává opět na silnici. Spromātnu. Šj'm bláthikem - ale v pořádku. A jedeme dál. Konečně trochu rouchu na akci.

Atak to zapijeme v Opavě. Ahoj Pepa

-ŘÍKÁJTE KOUSEK LEDU JO WHISKY....

OKROUŽKOVANÝ ZAROSTELUS

A CO PŘÍRODA?

Tajemné d'ůry beskydské

„Sestupovali po nepravidelných schodech, utvořených vrstvami písčivce. Mistry byly výčnělky upraveny a uviděli mezi nimi i zatlučená dřeva. Směr museli vždy po několika krocích měnit, dokonce bylo třeba se hodně sehnout, aby se protáhli a prošli nízkou chodbou...“

Tak popisuje beskydský spisovatel Bohumír Četyna ve své knize „Stříbrný obušek“, inspirovaný vyprávěním starousedlíků, cestu vypravěčů Valachů do nitra hory Radhoště k tajemnému rytíři Osmičkovi.

Jak je to ale s beskydským podzemím a jeho poklady doopravdy? Co dalo podnět valašskému lidu k desítkám bájí a pověstí o nitru hor, tajemných bůzcích a lidových hrdinech?

Moravsko-slezské Beskydy se svým střediskem na Radhošti a Pustevnách odedávna přitahovaly pozornost tisíců návštěvníků a turistů. Málokdo z nich však ví, že místa, kudy prochází, byla starými valašskými usedlíky považována za posvátná, a že se pod chodničky, klíkáčím se horskými svahy, v hlubinách hor nacházejí tajemné sloje a dutiny, po jejichž tajemství pátrala už sta a sta odvážlivců, ale žádnému z nich dosud Radhošť brány ukrytých jeskyně nejsou známy i na Kněhyni, pod Lysou horou i ve Slezských Beskydech. Pověsti o radhošťském mýtu a podzemních prostorách Beskyd jsou prastaré a pocházejí již od prvních slovanských obyvatel Beskyd. Pro ně se hora Radhošť, ukrytá velmi často v mračích, stala posvátnou a vztahovala se k ní řada zkazek. Jedna z nich vypráví, že na Starém Radhošti byla v hlubinách pod modlou ukryta Radegastova jeskyně, ve které se shromažďovali bozi. Vždy v den letního slunovratu do této pohanské sakristie vešel z podzemí božec do duté modly a jménem božím odpovídal i obyčejným smrtelníkům na všechny otázky. Podobné podzemní prostory, kde sídlili bůzci a staroslovanskí bohové, se údajně táhly pod mytickým hradem, který podle lidového podání stával na Radhošti.

Radhošť a jeho hřeben se stal posvátným i pro své nové obyvatele – Valachy, jejichž kolonizace se datuje do počátku 15. století. Valaši převzali některé ze zkazek původních obyvatel a sami vytvořili o radhošťském podzemí řadu jejich obměn a mnoho nových. Nitro hory je v nich popisováno jako obrovská, hluboká jeskyně, jejíž stěny a stropy tvoří vysoké balvany, hrozičí neustále zřícením. Středem choděb protéká průzračný nebo stříbrný potok, přes který vede lávka a u ní leží obrovský pes nebo drak a hlídá poklady. Známá je i pověst o sirotkovi, který se dostal do nitra hor a přinesl si odtamtud zlatý střevec.

Starí Valaši věřili, a mnozí ještě dnes věří, že nitro hor ukrývají v sobě obrovské zlaté poklady, nahromážděné bájnými rytíři či zbojníky, a mnoho odvážlivců se je také pokusilo vyhledat. Jedním z takových míst je i Lukšinec, část hřebenu Lysé hory, kde se nachází také několik jeskyní nazvaných Ondrašo-

▲ Sonda na konci terénní propadliny pod vrcholem Kněhyně

◀ Zimující vrápenec malý v jeskyni Cyrilce

vými dirami. Tady podle pověsti Valachů ukryl zbojník Ondraš před smrti svůj bájný poklad, který do dnes nedá spát některým pamětníkům a starousedlíkům.

Místem zvláště navštěvovaným dnes i v minulosti se staly Pustevny. Také zde se nacházely a ještě nacházejí některé z vchodů do podzemí, které upoutaly pozornost starých Valachů. Podle některých pověstí i domněnek prvních „objevovatelů“ podzemí Beskyd souvisí tato jeskyně s nitrem Radhoště. Podobně jako ke všem beskydským jeskyním i k jeskyni na Pustevnách, zvané Cyrilka, se váže několik zkazek. Původně zde stávala zvonička, přibýtek poustevníků a malá kaplička. Poustevna stála nedaleko jednoho z vchodů do jeskyně a k jejímu založení se váže pověst vyprávějící příběh synka starého rytíře, pána na hradě Sostýn, který byl unesen loupežníky. Syn rytířův, kterého nazvali Kašpar, se stává vůdcem loupežníků a jednou napadne hrad Sostýn a svého otce zabije. Když poznává, čeho se dopustil, prchá do hor, kde právě v místech dnešních Pusteven vystavěl jedno-

◀ Prostory v nově objevené Biskupově jeskyni na Zářýjích

duchý příbytek a žil tam do své smrti. Může jít o skutečný příběh, který lze datovat do 15. století, kdy byl Sostýn opravdu opuštěn.

Jeskyně v Beskydech měly však ve skutečnosti pro obyvatele Beskyd – Valachy, živící se pastevečtím, mnohem prozaičtější a praktický význam. Bylo zjištěno, že staré koliby, v nichž pastevci pobývali od května do konce září, se nalézaly buď přímo nad vchodem do podzemních slojí, nebo v jejich těsné blízkosti. Jeskyně totiž sloužily pastevcům jako chladné sklepy pro uskladnění ovčích produktů. V časech rebelii pak často jako úkryt před nepřítelem.

Mnozí ze starousedlíků, kteří žili ještě v tomto století, pamatovali mnohá místa, kde byly vchody do podzemí, i cestu nitrem hory, která vedla ze severních svahů Radhoště až na rožnovskou stranu, kde je na zelené polance čekala galánka. Četné lidové prameny vyprávějí, že podzemní chodby a sloje byly tak veliké, že jimi mohl projet plně naložený formanský vůz tažený párem koní.

Zkazky a báje o pokladech na Radhošti se staly podnětem pro desítky odvážlivců, kteří se s primitivním vybavením spouštěli do vchodů, vedoucích do nitra hor, aby tyto zlaté poklady vyhledali. Často však se tyto výpravy změnilly v tragédii. Podle profesora Manáka, který se také vyzkoušel Radhošťských děr zabýval, byla v jeskyni Cyrilce na Pustevnách blízko vchodu nalezena kostra člověka a kus zhaslé voskovičky. Snad to byl jeden z odvážlivců, kteří se vydali do bludiště temných choděb hledat zlato.

V 18. století, kdy nastává rozkvět valašské kolonizace, zvyšuje se i odborný zájem o podzemí Radhoště i ostatních hor. Jedním z prvních badatelů, kteří se údajně spustili do hlubin hory, byl profesor František Monse z Olomouce. On také zpracoval první plánek podzemních slují, podle něhož byl vlastně Radhošť děravý jako ementálský sýr. Nevěrohodnost plánu dosvědčují i pochybnosti o vlastním profesorově sestupu do podzemí. Pozdějšími, mnohem serióznějšími, výzkumy se zabýval J. R. Vitásek, který prozkoumal hlavně jeskyni Cyrilku. V první vstupní dutině se mu podařilo objevit několik vytesaných znaků, zachovaných do dnešní doby. Dnes jsou však již daleko méně zřetelné a jejich význam nebyl odhalen.

Největší radhošťskou jeskyní byla údajně Volárka, jejíž vchod se nalézá v sedle mezi Radhoštěm a Černou horou. Měřila více než 500 metrů a právě ona měla vést k bájnemu pokladu. Jeden z badatelů se domnívá, že jeskyně na Pustevnách a Radhošti (mezi vchody je vzdálenost 4 km) byly spolu spojeny a že později došlo k zavalení části choděb na jižním svahu hory v místě, které je dnes nazýváno Zářýje.

Beskydské pseudokrasové jeskyně nejsou jen vybájenými prostory starých obyvatel hor, ale skutečnými geologickými zvláštnostmi celé flyšové oblasti vnějšího okruhu Západních Karpat. Skutečné výzkumy vzniku, vývoje i významu těchto

lokalit byly zahájeny až po válce a probíhají i v současné době.

Jak vlastně vznikly tyto pseudokrasové jeskyně? Při vzniku Beskyd, jako vnějšího flyšového pásma Západních Karpat, byla celá souvrství uložených pískovců tektonickými pohyby různě deformována a lámána soustavami různě se křížících puklin a trhlin. Takto až na povrch narušené lavice pískovců byly pak vystaveny intenzivnímu mrazovému zvětrávání a gravitačnímu posuvu hornin v pleistocénu. Rozrušené bloky pískovců vlivem úklonů gólských vrstev a vytvoření ledovcových čůček, které vlivem mrazu a zalednění vznikaly v puklinách při střídání ledových a meziledových dob, sjížděly do údolí. Sesunem odtržených vrstev po poddajných vrstvách jílovce a ledu vznikají systémy puklinových chodeb i vnější dutiny. Pukliny pak byly postupně překrývány jinými ujetými lavicemi pískovce a odtrženými bloky a povrch byl zarovnávan sprásem. Mnohé z podzemních dutin nemají proto vyústění na povrch.

I v současné době jsou tyto jeskyně ve stadiu pohybu a vnitřních změn. Stékající voda uvolňuje hlinu a narušuje jílovcové vrstvy a způsobuje tak ujetí a spad velkých kamenných bloků. Toto je také neustálým a největším nebezpečím při vlastních výzkumech v těchto lokalitách.

Zaklíněné bloky tvoří stropy v jeskyni Cyrilce na Pustevnách

K jak velkým změnám v těchto jeskyních dochází za relativně krátkou dobu, dokazují i výsledky měření hloubek v jeskyni Kněhyně. V roce 1962 zde byla naměřena hloubka 72 metrů, kdežto v roce 1973 „pouze“ 56 metrů. Také prasklá indikační sklička, instalovaná mezi velkými pískovcovými bloky v této nejhlubší pseudokrasové jeskyni Beskyd, dokazují neustálý pohyb.

Jaký je vlastně současný stav beskydských jeskyní? Tímto problémem se již desátý rok zabývají členové základní organizace České speleologické společnosti ORCUS z Bohumína, kteří nejen dokumentačně zpracovávají všechny známé lokality, ale provádějí i další výzkumné práce s cílem objevit další dosud neznámé podzemní prostory. Podobným problémem v polské

části Beskyd se zbývají speleologové z Bielsko-Bialej, se kterými mají Bohumínští úzké kontakty.

Nejrozsáhlejší jeskyni Moravskoslezských Beskyd je jeskyně Cyrilka na Pustevnách, jejíž chodby mají dnes délku 350 metrů. Původně měla tato jeskyně 3 vchody, z nichž dva byly zavaleny při stavbě silnice Bečvy – Pustevny. Významný objev – 150 metrů nových chodeb v roce 1976 – znovu potvrdil domněnky o existenci dalších dosud neznámých prostor v nitru hory a to, že pověsti mezi Valachy nevznikly náhodně.

Nejhlubší jeskyni je Kněhynská, která dosahuje hloubky 56 metrů. Vchod je na jižním svahu hory Kněhyně asi 300 metrů od jejího vrcholu. Komplex vertikálně uložených puklinových chodeb a dutin měřících asi 250 metrů, rozsáhlé domy a propasti hluboké až 14 metrů dokazují, že i pseudokrasové jeskyně Beskyd mohou dosahovat velkých rozměrů.

Velmi známé jsou také Ondrášovy díry, které se nacházejí na pravé straně turistické cesty Malenovice – Lysá hora na hřebeni Lukšance. Vchod je ukryt mezi zapříčenými balvany na konci dlouhého terénního propadnutí nazývaného Peklovisko. Jeskyně dosahuje hloubky okolo 300 metrů a je tvořena rozsáhlým bludištěm vertikálních puklin a menších domů.

Podobně, dříve již známé, jeskyně jsou i na Čertově mlýně a Mazáku.

Cílem výzkumných prací však není pouze zpracování již známých lokalit, ale i objevy dalších neznámých prostor. Lze však předpovídat, kde se podzemní prostory nacházejí? Hlavním předpokladem pro otvírkové práce jsou zimní pozorování vytipovaných terénů. Z podzemních dutin prochází neprůleznými spárami teplý vzduch na povrch a ve sněhové pokrývce vytváří tzv. „mastné fleky“, které jsou nejčastějším průvodním znakem podzemních dutin. Také geologicko-morfologické formy na povrchu, mrazové sruby, terénní propadnutí zkušenému speleologovi mnoho napovědí.

Tak se podařilo objevit nové jeskyně na vrcholu Kněhyně a na Záryjích. Tento poslední objev je zvláště významný, neboť potvrzuje již starou domněnku prvňáků o existenci podzemních prostor v této části hřebenu Radhoště. Ani tento objev ale záhadu Radhoště neobjasnil. Jeho nitro zůstává stále zahaleno tajemstvím.

„Beskydské díry“ se však v poslední době opět stávají cílem různých neodborných dobrodružných výprav mladých lidí, kteří si nejen neuvědomují nebezpečí, ale ani škody, které mohou napáchat. Vždyť beskydské jeskyně, kterých na naší i polské straně dnes známe 36 o celkové délce téměř 2000 metrů, nejsou jen geologickou sondou do nitra hor či historickými objekty, ale v poslední době stále více ohroženými zimovišti přísně chráněné netopyřní fauny.

A tak nad tajemnými beskydskými jeskyněmi visí nové otázky, spojené nejen s odkrytím nových prostor či bájně Radochovy studny, ale také s otázkou, zda budou tyto zajímavé přírodní objekty zachovány i příštím generacím.

Text a snímky JOSEF WAGNER

Po zahlobdní
Jožky
Kulhavého
zahazuje
božská
porota.

A přece
stojí....

Esté je tam, esté je tam....

Bohové dělí....

úsměr vítěze....

gově na Barsuši Poljaně zbytky po osídlení neolitického člověka. Velkým památkem osídlení je jeskyně Bim-Baš, Tisicihlavá, kde bylo nalezeno mnoho úlomků a lidských kostí. Horní plato a zvláště vrchol Eklisi-Burun, který je většinou schován v oblacích, bývaly považovány za posvátné. Obě plata Čatyr-Dagu jsou velmi bohatá na povrchové i podzemní krasové jevy. Mezi nejznámější patří propašť Tah, koněm, Bezedná a jeskyně Suuk-Koba (Chladná). Snad nejkrásnější propašťní jeskyně je Emine-Bair-Chasar (Jeskyně na místě Emíny). Obrovské krápníky bizarních tvarů, bílé sintrové náteky působí nezapomenutelným dojmem.

Postavíte-li se na vrchol Čatyr-Dagu, uvidíte na obzoru mezi vápencovými platy Černé moře a v průsmyku silnicí ze Simferopolu do Alušty. Odtud kousek trolejbusem, a jste v Jaltě. Před mraky a deští z pevniny chrání toto město dlouhý hřeben, jehož nejvyšší částí je planina Aj-Petri. Kolmé stěny Aj-Petri se tyčí 1200 metrů nad hladinu moře. Vystupujete-li nahoru na plato v noci, postupně se pod vámi otevírá barevná scenérie pobřežních měst s neóny, lampami a reflektory, od pobřeží jako zlaté nitky vyřezávají rekreační a dopravní lodě.

Počasí nahoře se umí proměnit za pár

NAHOŘE: Kolmé stěny severní části Čatyr-Dagu.

VLEVO: Bohatá výzdoba ve středních částech propasti Emine-Bair-Chasar.

hodin a po klidné noci může přijít vítr, mlha a chlad. V létě je zde až plus 40, v zimě okolo minus 30 stupňů. Nás zajímala hlavně Kaskodnaja, druhá nejhlubší propašť na Krymu. Již pohled do ústí sačky, hluboké 110 metrů, vzbuzuje úctu. Na sestup dolů je třeba pořádná příprava — 900 metrů lan, desítky karabin se hromadí u jícnu. Menšími propašťmi se dostáváme na horizontální dno v hloubce 406 metrů. Tyto části byly objeveny simferopolskými speleology teprve v roce 1978. Krym získal další přitažlivé místo — a protože v podzemí není o překvapení nouze, mohou se objevit ještě další.

Snímky i text JOSEF WAGNER

Žena

VLASTA 8.24

Povoláním je psycholožkou. Když vstupovala mezi nás speleology říkala, že nás vyšetří třeba desetkrát denně, ale že ji do podzemí nedostaneme. Pak byla zařazena do expedice Čatyr-Dag 79 a psychologické testy nám předkládala nejen na povrchu před každým sestupem, ale také v podzemí nás trápila různými vyšetřovacími metodami. Protože, jak říkala, metoda přímého pozorování je v psychologii metodou nejvěrohodnější. A když se psycholožka Ljuba Šramová v srpnu 1980 znovu ocitla jako jediná žena v první sovětsko-československé výzkumné speleologické expedici Kavkaz 80, brali jsme ji už jako jednoho z nás.

Na strmý Bzyský hřeben západního Kavkazu od rána 3. srpna vystupoval dlouhý had postav. Dvačtyřicet speleologů z Jalty, Lvova, Permu, Simferopolu, Sevastopolu spolu se skupinou bohumínskeho jeskyněnského oddílu ORCUS mířilo na okraj hřebenu, aby tam založili základní tábor výpravy. Úkol zněl: odhalit další tajemství nitra Kavkazu. Tady, pod vrcholem hory Abac, začala vlastní práce expedice. Povrchová výzkumná družstva objevila několik vstupů do podzemí a k výzkumům neznámých podzemních prostor se připravila také naše skupina. Ani psycholožka Ljuba neotálela. „A nyní vsichni vyplní Supos. Další pak vyplní v podzemí asi tak v polovině akce a poslední těsně před výstupem na povrch.“ zazněly Ljubiny pokyny. Supos je psychologický test, který umožňuje zachytit pocity a stavy jednotlivců, dovoluje sledovat chování skupiny, zkrátka je takovým okénkem do člověka. A Ljuba jim do nás nahlíží už několik let. Vůbec to nebylo bezvýznamné, protože jsme se dozvěděli daleko víc o svých možnostech, o možnostech kolektivu, který jsme tak lépe poznali a o který jsme se mohli opřít s větší důvěrou i v nejtěžších situacích.

Jak Ljuba říkala, nejcennější psychologické poznatky plynou ze stresových situací. Snad ani netušila, že právě na Kavkaze jich bude až nemile mnoho. V kavkazských hlubinách se pro nás staly hlavním nepřítelem neustále se uvolňující kameny a suť, které padaly z velkých výšek. V jedné propašti, vzdálené asi tři kilometry od našeho tábora, výzkumné skupiny pronikly čtyři sta metrů pod povrch a zdaleka ještě nedosáhly dna. V této propašti padající kámen vážně zranil jednoho člena naší skupiny. Po poskytnutí první pomoci jsme ani v tak vážné chvíli nepomněli vyplnit Ljubin test — stresové situace prozradí nejvíc.

Čas určený k pobytu na Bzyském hřebeni pomalu

V ZEMSKÝCH HLUBINÁCH

končil. Zabývali jsme se posledními dokončovacími pracemi a poohlíželi se, co a jak zabalit. Ljuba mezitím ve své další expediční funkci entomologa zaplňovala krabice vzorky kavkazského hmyzu.

Jaka by to byla žena, kdyby neuměla vařit. Jenže připravit něco dobrého dvačtyřiceti žaludkům v závěru výpravy není jednoduché. Ljuba nás však dokonale překvapila. Po celou dobu expedice schovávala několik sáčků knedlíků v prášku a pár konzerv guláše. Ten den, kdy bylo vyhlášeno, že vaří Češi, stála fronta u polní kuchyně už od rána. Ljubiny knedlíky mnozí účastníci expedice znali z minulých společných výprav na Čatyr-Dag proto se jim nikdy nemohl divit, že si je za žádnou cenu nechtěli nechat ujít. Škoda jen, že se v té chvíli nevytasila se svým testem.

Jedna z výzkumných expedic do hlubin naší planety skončila. Pomohli jsme vyplnit další bílá místa na mapě Kavkazu. Pro jediného našeho člena práce odjezdem z velehor nekončila — pro Ljubu. Doma musela ještě zpracovat desítky dotazníků a testů, z nichž jsme se o sobě dozvěděli opět mnoho nového.

JOSEF WAGNER

Fotografoval autor

Čatyr-Dag

SVĚT V OBRAZECH 7/81

Pod strmou stěnou červených skal na jižní straně plata Dolgorukovského je v kerích ukryt vchod do jeskyně. Jeskyně se jmenuje Kyzyl-Koba — červená jeskyně a patří ke speleologicky nejzajímavějším místům na vápencových planinách Krymských hor. Celé plató obývali lidé již v paleolitu a blízko jeskyně Kyzyl-Koba byla objevena dílna paleolitického člověka s více než tisícem nálezů — zbraní, škrabek, hrotů, nožů. Na plošině vytvořené krasovými vývěry vod vynášejících na povrch rozpuštěný vápencem si obyvatelé těchto míst vytesali do skal obydlí i sklady a k podobným účelům sloužily i vstupní části Kyzyl-Koby, vytvořené v několika patrech. Jeskynní systém měří 13,1 kilometru a je v SSSR nejdelsí jeskyní vytvořenou ve vápenci. Z nejnižších partií systému vytéká

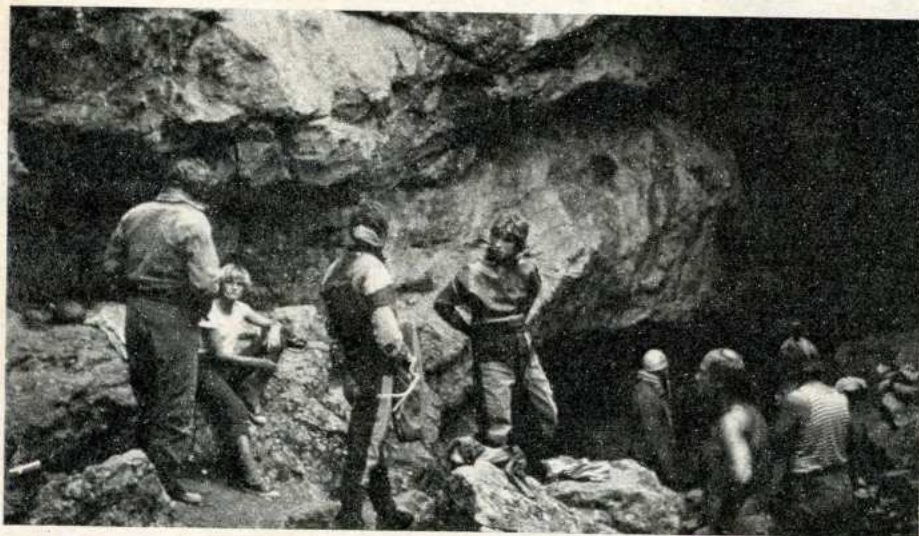
řička Krasnopeščernaja, která protéká celou jeskyní a vytváří v ní šest sifonů dlouhých až 15 metrů a mnoho polosifonů a jezer. Bez speciálního vybavení se jeskyně zdolat nedá — přesvědčili jsme se o tom v expedici Čatyr-Dag, devítičlenné výpravě, uskutečněné na pozvání simferopolských speleologů. Již po 300 metrech v jeskyni mizí chodba v prvním sifonu

VPRAVO: Sestup do vstupní šachty Kaskádové propasti.

DOLE: Příprava na sestup před vchodem do jeskyně Kyzyl-Koba.

a my jsme ocenili „gidrokostfomy“ — potápěčské obleky, kterými nás simferopolská speleologové vybavili. Za sifonem se otevírá dvě stě metrů dlouhý polosifon a další vodou protékané chodby s krásnou a neporušenou krápníkovou výzdobou. Celá chodba vede často vodou nebo pod ní, vyvrcholením je 800 metrů dlouhá chodba, nizoučká, takže ji prolézáme na bříše. Zato dóm, který čeká za touto „plazivkou“, svou čistě bílou výzdobou vynahrazuje všechnu námahu.

Brzy jsme přesunuli tábor do místa hlavního cíle výpravy, na planinu Čatyr-Dag. Vrchol hory, i když není nejvyšší na Krymu (1525 nad mořem), působí při pohledu od jejího úpatí opravdu monumentálně. Vrcholy Čatyr-Dagu vzbuzovaly obdiv a úctu a přitahovaly obyvatele již od pradávna. Na dolním platu, ve výši kolem 1100 metrů nad mořem, objevili archeolo-

CO BYLO V RUDE 14-15.2.

No samozřejmě
my. A proč?
Neb tam jsou též
nějaké doly pozlatu.

A tak náš Baz nás - tedy, Děža, Ciciko, Jarku, Pepu, a trpaslíky
Radima, Jurua a Petru odvážel do Jeseníků, kde nás již
očekávali Codyovci. Nad řekou Huntevrou mezi skalisky
byla ukryta malá chajda která byla pro nás nym
základnou. Codyovci se samozřejmě ještě uvatovali na...
a tak jsme je jako slepice z kurmiku museli vyhánet.
A do práce. Doly čekají. Nebyly velké - ale zajímavé.
Hned v prvním z nich objevujeme slušnou kolonii
netopýřů. A pokračujeme dále do údolí Rešovských vodopá-
dů. Spousta ledu - krásně studená voda - to tak
mrdět Raich neodolal by. Nás však koupel nelákala.
Hledáme další doly.

Večer míříme se občerstvit do místní restaurace. Hned
u dveří nás přivítala řízná až sprostá hospodská
a pak jsme si už připadali stále jako na divokém
zapadáči či na sjezdu specialistů na sprostá slova.
Zato samobsluha u pultu nám plně vyhovovala.
Nežle - na rozdíl od Codyovců pro nás opět pracovní.
Jeden z místních znalců nás zavedl k dalšímu dolu
přímo ve vesnici a pak jsme zamířili do Sakartovic.
Na další chirokontrolu. A po dobrém obědě - domů.

Ahoj Pepo

*Naše ptactvo tihne
na jih....*

*Kam je ta
koruna
spadla?
Pro trpaslika
je to moc!*

SOUSTŘEDĚNÍ V ODRÁČKÁCH

NEB NAŠE KOLONA VOŤŮ NA CESTÁCH

28.2
- 1.3

sobota ráno a před klubovnou je rušno. Baz zaplňují věci a materiál - dvanašet-trojku lidí.

Začíná jedna z velkých akcí a na cestu poprvé vyrážejí obě naše vozidla. A v nich - Děžo, Cici, Raich, Peps, Ljuba, Česlo, trpaslík, Ivo „kroužek“ a další. V Hlučíně se připojuje Venca a u dolu Čermná pan Dvořáček. Jsme komplet a akce začíná. První mízi v dolu Pepa s mineralogicko-geologickou skupinou s panem Dvořáčkem a Karlem geologem Výzkumného ústavu báňského. Cíl - dokumentovat nově objevené prvky a minerály na 3. patře. Za nimi vede svou výzkumnou četu Česlo a Kubica. Doplňuje je Venca s Ljubou (objev-sezóny) s kolkem měřit věkosti. Všeběží jako v kalkulačce. Mladí a kroužek kmitají polaně na horu dolu (kypodivnu ženy lepe), geologové odebírají vzorky a do toho všeho se ozývá směšivě ráň a srdcovcích vykřiků - to mladí vysekávají otvory pro konzolu. A jedna ráň kládívem sekáče treťi - jedna treťi ruku!

Odpoledne se ušě měří. Pepova skupina jde na netopírny, Česlo ma povak satopené části dolu a výzkiv pokračuje.

Mladí uš mají ruce tak osekane - že je mášimě vystřídát. A hned jde práce ká předu.

Končíme večer a stěhujeme se do Budišova, do chaty. Tu je náš moelek - a teř oslavu narozenis našeho chefa a Česla. A ta byla - ze Děžo?!

NEDELE - pokračujeme v akcích. Pepa - Raich, Děžo - Cici mízi v dolu 2. dlužná a Česlo skroužkem děláji kontrolu v kroužberku a Wood Boysu. A to je pro dneš vše. Párdor - ještě oběd v Opant Restauraci opět vybral Venca - a opět blbě na jídlo jsme čekali půldne - a ještě stálo . . . . .

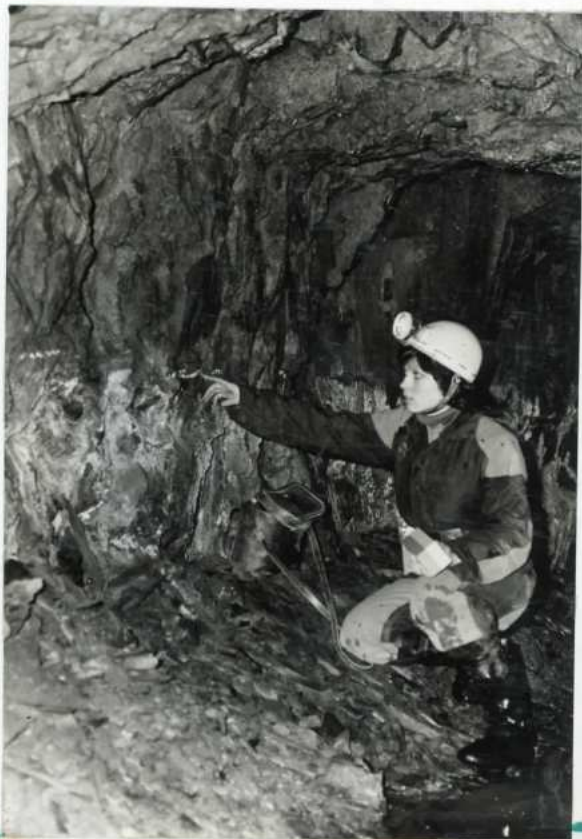
Ahoj Peps

Tak - to jsem já' - ředitel
výzkumného ústavu.....

Až sem sahala - hladina

BESKYDY - VÝZKUMNÁ LABORATOR

7.3
8.3

NEB-UKRADNOU - ČI NEUKRADNOU?

I tak jsme se mohli zeptat
když jsme do beskydských
jeskyní zainstalovali
měřicí přístroje!

Ale postupně.

Sobotu ráno sedají Raich
Papa a tři klubové trpasličky
do dvanaštetrojky a takto o bo-
hatech obsazeni míří na Pustevny.

Rychle ubytováním abereme směr Kněhyně.

Sníh je úsedlý ale Raich - ještě zatím "přístroje" se občas pro-
padá až podás. Atak vše táhne a šlape papa. Konečně
vchod do díry a do něj zhrizou stráží naše trpasličky. A
tak je pojednáme za ústi spouštíme do vstupní propasti.

A stejně to je v podzemí. No ženské!

Ale my pracujeme. V podzemí zanecháváme pracovat za nás hydro-
termograf. A jde se na Pustevny - slanit MDŽ. Jak - no sněhem.
Atak naše storočeny jsou stále více mokré než suché. Dříváva
se i ošmík, poddávající jim dnes pouze mlíko. Ale hodně.

A večer - je vyučováním. Učíme mladíky provádět slánu na m bohu
a mužům. Moc jim to nejde - ale máme své metody. Učinné!
Lžičky i lopatky mají opět slovo. Růžky i rohy ukášené rostly.

NEDELE - náš očka Cyrilka.

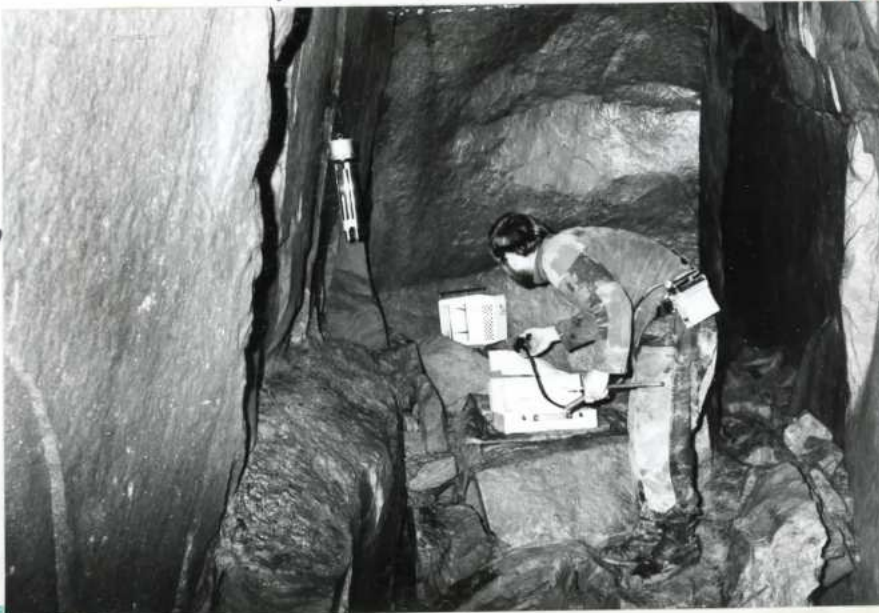
A dnes hodně zabahněná.

Atak proklínáme osud
tahaíme s Raichem do la-
byrintu měřáky - zatímco
Gary z koňské nám sněhem
zavaluje vchod -

a naše učnice epousníh
do sršků. Ale přijde jim
to draho!

Šírovaly okatu.

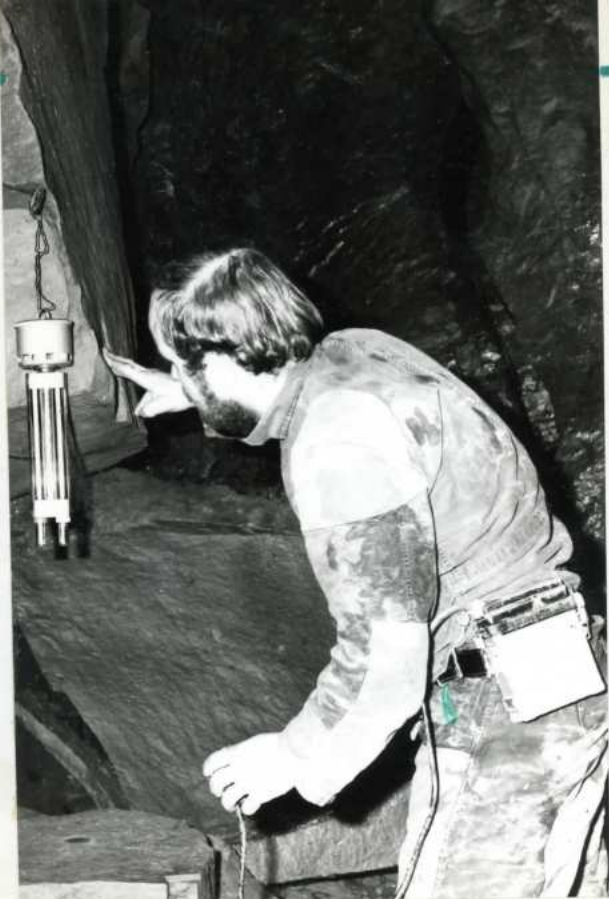
Ahoj za týden!

SAKRA! CO TO VLASTNĚ
MĚŘÍ! ....

... AHA VLHKOST ...

SAKRA, ZASEKL SE. PODEJTE MI
FAISEL!

14-15.3 Tyden uběhl a jsme tu zas. Včetně váhově těžké obsady zálohy BSP mistra Pepy. Naš Gaz a Š1203 vyraží Ljubu, Raicha, Vesla, Ciciko, Ivose, Žana, Pětu, Pepu a 5 bab až na Pustevny. Tady se dělíme. Kněžyně, Čerták a Půlčiny jsou náš cíl. Tedy cíl chirokontrol. Na Půlčiny vyraží naše Š1203 poprvé řízená Ljubou a vypravu troji Pepa, Pěta, praktičtější skoňské Barya Hillary a přivazek Elvira se žlatkou. Konuče jsme pod půlčinskými škola-mi a vyradíme veškeru. Elvire zachvíli ve svahů vystupují první kapky smrtelného potu - a vrchol mیده. Konuče vchod do jeskyne pod karakelnou. Ten je velký - ale co dělat obdvoř se Elvira, radici se váhově do supertěžké kategorie. „Nie se nehoj a pojď“ Prarima. Ale nešla. Plazila se. Postupně ji propaštroradíme díky puklinami až na duo. „Sakra, to je slovní živoť“ nářik Pěta když jeho hlavy Elvira využívá coby umělého stupu. „Marho, prarime, je to kus“ když přelomila poslední spruši na žebříku, ve vstupní puklině. Ale přežila to. My kupodivu tež!

Z kněžyně se vračí i Raich grupa - kompletně promočena! To co prý dělá voda v kněžyni - to neochkval ani Noe. Marne - jaro je tu!

Unavem - ale vždy při síle začíme pro naše hostky večerní stolu. Dnes je na pořadu hodina provolávaní slávy Arcusu. Moc jim to nešlo - a tak přišly na řadu známé Nemataren-tovy metody. A hrd tu byl enat výsledek.

NEDELE: Jako vždy den volnější - pohud nepočítáme sestup do zabločené Cyricky. Ale pro nás byla neděle černou. U Aeroplánu na cestě zpět zapomínáme celou fotobrašnu. A co teď? Noriny, VB, MNU vše nám pomohá. Někde se však rana lež.

21-22.3 □ A proto vzhůru na komia. Kam? No v Olomouci A když na komin - tak zásadně bez žebříku. A tak Cyri s Pepou poprvé vystupují Pepsovou metodou k vrcholu třicetimetroué roury, která má u vrcholu výkyv jak dědova faifka.

Pět hodin čistého času pechive driny a psychického napětí. Ale zdarilo se. Vrchol je náš. A vyradíme opět na Pustevny. Raich, trpaslíci Radim a Jera a trna s ratolestmi:

NEDELE: unava - reinava - vzhůru do hlubin. Pepa a Raich na kněžyni a trpaslice poprvé na svou akci - čeká je Cyri. A plně body. Samozřejmě vše probíhá jak na dvořě a překonáváme rekordy. Měříme pásky v přístrojích, měříme vektor, počítáme netopyry, a šetříme turistu. Sakra proč si náš pořad pletou

shaviri. 2 Ahoj Pepa

TAK TI DVA NÁS
UJISTI?...

A CÍJ S PEDOU SE VYDRALI
DO NEBE....

... A STÁLE VÝŠE

... KONEČNĚ VRCHOH...!
A MY NA NĚM

CO VŠE MUSÍME STIHNOUT...

DUBĚN
-
JARO

BESKYDY

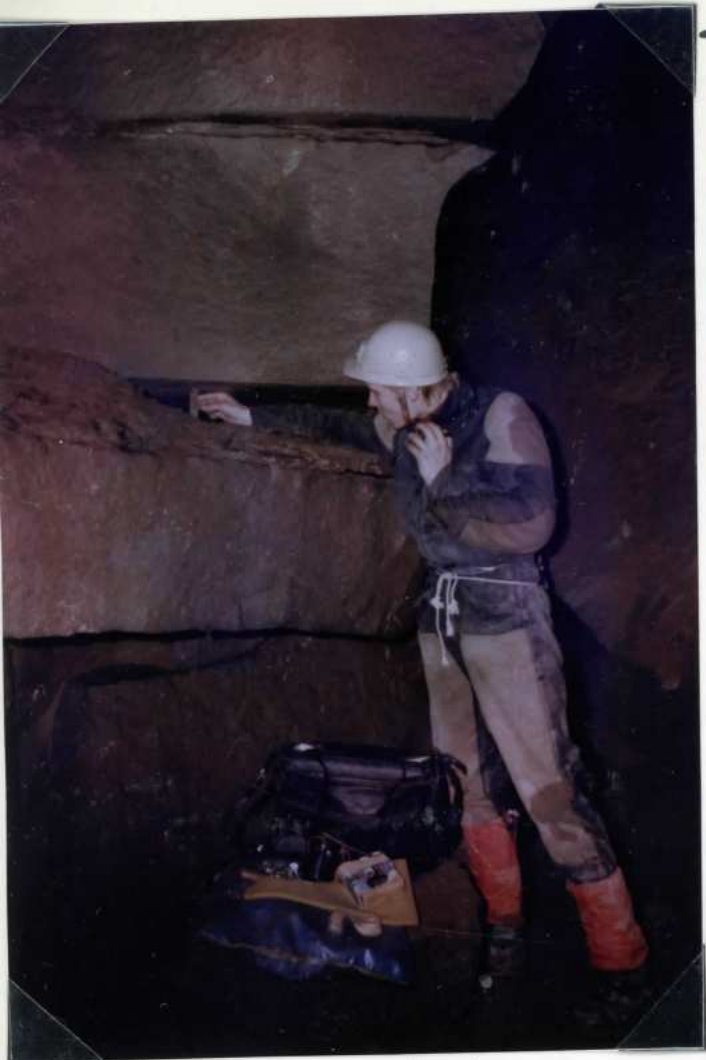
Ty jsou pro nás hlavní...
Úkol měšťce - měnit pásky
v hydrotermografech.
A to dostali za úkol
trpasličí. Vpátek, 3. dubna
vyrazili nejdříve Radim a Jura.

Měli štěstí. Beskydy byly bez sněhu. A tak
jim to šlo. Sice horské to bylo v podzemí. Tam se moc nevyznali.
Ale vrátili se. Poněk 18. 4. vyrazili opět Radim s Juro - ale Pita-
řem. Cyrilka - Knehyň - to byl cíl. Tentokrát i s psychrometrem.
Trochu to sice brzdil nový sníh - ale na naše trpasličky
nestačil. Více jak po uši se nikdy netočili.

MYJEME - nikoliv sebe (vánoce jsou daleko) ale okna. Na hlavním
skladu ŽDB i učilišti. Prý už tam uvnitř nic nevidí - a tak ať
se na to kouknem. Koukli jsme se. Ne sice zadarmo - ale tak
to chodí. A myli jsme. Nejdříve seponem - mě - pak tysele -
nou a to bylo ono. Většinou jsme sice byli více mokří než
okna - hlavně zásluhou neustálého zápasu čestě s hadicí!
Bohužel většinou vítězila hadice. Marně jsme na laněch umy-
kali - hadice a čestě byli všude. Ale oběhaly jsme umy-
li. Ke spokojenosti všech.

BOURÁME A NATÍRÁME - kde aco? Divadlo S Myrona. Také si
nás pozvali. Prý jim ty komíny jinak nikdo nebourá a věže
nenatíre. Oras orsem zvládne vše. A tak jsme
to zvládali. Nejdříve jsme bourali komíny. Padalo vše.
a všude. Zvláště čestě si liboval "Bourat to je moje"
orsem nesměl to být komín na okraji střechy. Tam ho
nikdo nedostal. A tak to přežilo.

AZASE V HLUBINÁCH!

Co brontosaurus nevěděl

• Recept, jak zaujmout mládež, mají již několik let svazáci ze základní organizace speleologického klubu ORCUS. •

Jeich další, netradiční akcí, byla celookresní soutěž pro pionýrská družstva, která proběhla v Bohumíně pod názvem „Co brontosaurus nevěděl“. — Tříčlenná družstva se zde utkala ve znalostech o ochraně a tvorbě životního prostředí a naší

přírody. Vítězům vzorně připravené soutěže věnovali svazáci řadu cen i symbolického brontosaura.

Pro svazáky a všechny dospělé milující recesi, a humor, byl určen druhý ročník „Mistrovství v kuličkách“. Soutěž, která přilákala množství diváků i soutěžních družstev a jejíž hlavní cenou byl putovní pohár připravený svazáky učiliště, znovu dokázala, že i nenásilnými a netradičními formami lze zaujmout naši mládež k aktivní činnosti. (Na snímku jeden z účastníků „mistrovství“.)

ČESTMÍR KUPKA

JEN ABY NÁM JEZDILY!

Neméně zajímavé byly i nálety. Chvíli jsme natírali střechy chvíli chodce, pak zase auta. Ovšem to nám mělo naplat. Bohužel. Teště ponás některé věci chtěli - prý za znečištěním oděvu či aut. Dostali - štetkou po hlavě. Ale to jsme zvládli lehce!

WORLD CUP CULICKÝ 84 - MISTROVSTVÍ SVĚTA V KULIČKÁCH

24.4 - To byl náš další hit. Akce pro celý svět. Akce se do Bohumína začala sjíždět mužstva kuličkářů z celé planety. Naše - Orcus, Sov, Koňské atd. Samé hvězdy kuličkového nebe. A hlavní cena - Světový pohár - jenž by zůvíděl r pan Daně Cokorň - favorit - Mužstvo Orcus semion vedené donem Raichem jakož doplnovali Biskupa Česlo.

A soutěž byla tvrdá. U prezentace seděl inspiuent Věksmile ostanu počasi a protivětru neustále informoval Ivos, o antidopingovou čistotu se starala Ljuba a vše to řídil Pepa. Právo v soutěži byly různé čim' koňové jako naši Šumori, Bulači, nebo grupa zdravotních sester ale naši fotři byli ve formě. Kuli pokuli se blížili k poháru. Poslední kulička - obrovský ja'sot tisíci diváků a vše zpečetěno opět vítězím. Nastupmek vítězů zvedl Raich do výše zlatý pohár. Marno - me nepomohlo. Ani nový styl v hámi kuliček koňské, ani vahová převara soupeřů, ani sarm zdravotních sester! Museli jsme pouze vyhrát! ORCUS je ORCUS!

A to jsme ještě stačili společně vyrazit na pomlázku!

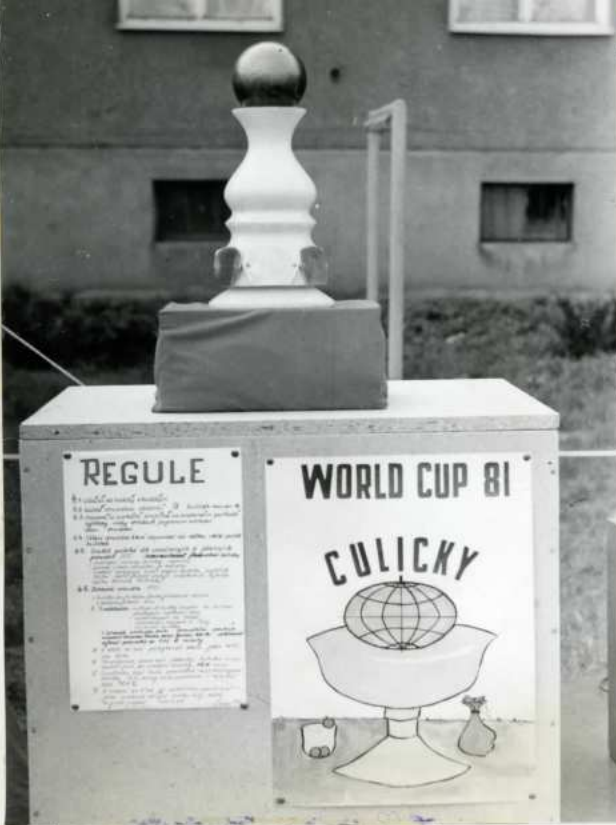
A GAZ MÁ TĚŽ ŽÍŽEŇ!

ÉJ! KDE JSTE ŽENY?

TO JE ON. SVĚTOVÝ POHÁR...

BISKUP - ZORUŽSTVA „ORCUS SENIOR“

A ZÁSTUPCE NAŠEHO UČILIŠTĚ VNUK MATUŠ

A JE NÁŠ!
RAICH
OBIHA
ČESTNE
KOLO

REKORD KNEHYŇSKÉ PROPASTI

-PRONIKÁME DO NEZNÁMÝCH PROSTOR-

1981
1-3.5

Zahájili jsme hned na prvního máje.
Z průvodu přímo do Baza.

Raich, Pepa, Vetešník a Cici
a s nimi Cement, Šterka a centy
dalšího materiálu. Cíl - Kněhyň.

Počasi nestihovalo nic dobrého už
v Bohumíně - ale Kněhyň se opět
vyznamenala. Zatímco Raich jel
pro další várku našeho členstva a my
stačili postavit pouze šapito - tak to
začalo. Nejdříve dešť a potom sníh.

A šapito se začalo prohýbat pod sněhem. A takto musel vyřešit
Česlo. Omekl co se dalo.

Šapito dnes však čekala další zkouška. Kolik zese na's v něm vyspr!?
Dnes muselo deřit. A to sneslo šapito lehce. My teř. Zulaště když
Děžo dol znát iže slavi třicetiny.

SODOTA - čeká na's mazačka. Největší Raicha a Vencu. Za instalovat
mříž do Kněhyň. Právda tu lehcí práci jako vynesť cement a šterka
k jekým přinechali Jarce - ale ostatní zmakli sami. Zatím Děžo pro-
váděl Kněhyň deřit členů klubu krásných turistů z VŠCH Pardub-
ce. - jenž s různými pomůckami postupně nadržno. Pepa a Veteš-
ník měřili co sedalo. A nejen to. Jako za mlada naknal Pepa
Vetešníka do prusíků a jen tak cričně profoto jev komu kore dolo.
Apak se přidali i Děžo. A turistky jsme poslali na kore samotne!
Kupodivu nechtoučili.

Zatímco Česlo naháněl a vlášel kulu Cynkova a Cici rozklíčiloval
mlade' na kopání načertově mlýně po odpočinku mříž naše
dnes údiana' skupina na dně Velké propasti v Kněhyň. Úkol mapovat.
Přitom však na dně právě čásh narážíme na nějakou zavaleňou
puklinu. To byl signál. Začínáme kopat. Pronikáme do dalších
partijí - stále hlouběji. Kamery padají čím dál více. Nestáčíme
čistit pukliny. Tušíme že pronikáme hlouběji než je známé dno
jekyně. Mapováme už napori - dosahujeme hloubky 54 metrů.
Po práci přísluší odpočinek a tak se přemísťujeme na vaškovi
chatu.

NEDĚLE - kondičně vyražíme na lysou. A tonem kousek. Pro někoho
procházka - pro někoho boj se zásobou mikotinu o těle - že Vetešníku?
Cesta zpět vedla okolo Ohodrášovek. - to aby si Raich změřil
další mříž.

Pro příští aku: Aty Pepa.

A VETEŠNÍK JAKO ZA MLADA....

... TO PRŮ JE UŽ LEPŠÍ ...

TAK, POKLADY JSOU ZAMČENY

.. ANI BULDOZER NEMÁ VĚTŠÍ VÝKON ...

S KOŤSKOU NA LUKŠINEC

NEB DEVĚT BLÁZNŮ V BESKYDÁCH

Azase míříme na Lukšinec.
Baz postřechu naložený
materiálem a u něm
Raich, Ljuba, Čiči, Dežo
Papa následování
Vencovým žigulem plným
trpaslíků.

Vyjíždíme až pool jeskyni a kde se vzal tu se vzal panlesní.
A stálo na's to čtyřicet. Nádřod. Nakládáme si na záda
šlák, cement, mrtě a kdovico ještě a vyražíme k jeskyni.
Dnes na's čeka' uzavřít Ondřá'souky.

Za chvíli se také' objevuje koňsko' v plném obsazení na čele
s Timurem a Jerým. Auž to frčí. V plné síle se vrháme
na otvirkové' práce a pokus proniknout do podzemí
na jiných místech. První úspěch zaznamenává Gary když
jako první promkne' do "koňské' díry" - i když nevelké' ale jeho.
Stejně tak se daří i na severním konci propadliny Pepovi a
Dežovi. Ale dost - nyní' se musíme věnovat koňské'!

Jako vždy je potěšily Ljubiny testy a pak už je me netušící' bere
Dežo do podzemí. A my mizíme. Kam? Vencovi nachatu
Samozřejmě bereme všechny věci koňské' sebou a zanecháváme jim
cestou jensipky a úkoly.

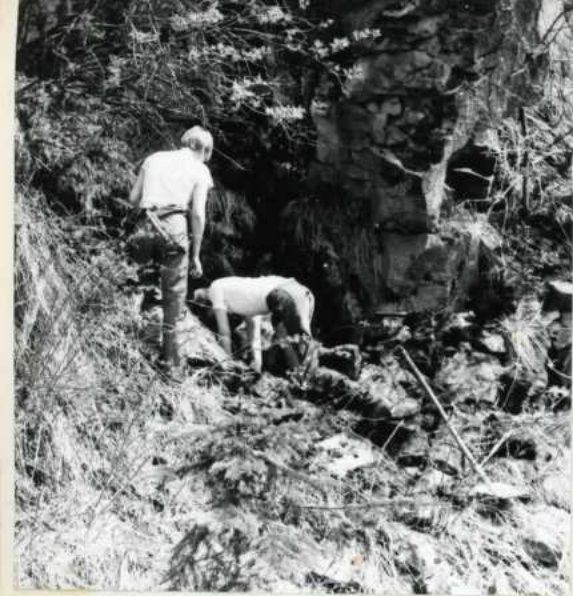
Vylízaží' ven a nechápavě hledí' kolem - vše jim vysvětlí' náš dopis.
"Za mnou" velí Timur a Dežo s Pepou. Vojně za mně. První úkol
je u Veličky. Prý tu nesmí zastavit. Nesmí stavit vypít pivo z chodu.
Adole. O malinových měli si pro hlad vyžebrať kůrku chleba.
Někde jim radili ani schmil' brambory jinde celý pecer.
A když se začali plazit okolo silnice - nevydržely to ani krávy.
To prý ještě neviděly! Tože přecházeli nesmí' neslušném dřevě kypu
držící se za ručičky, přinášeli ženy přes divoké' řeky a lucili svým
fárackými a helmami rozruší pamtku se nesmíček byla už jen
malíčkovost.

Konečně cíl. Vencova chata a jídlo. Dečer pokračujeme. Nejdříve
díky z kulček, a pak talborákem.

NEDELE - den nové' aktivity. Vyrazíme do hor. Zajímavá cesta. Chvilí jsme kle-
dali Čičko, chvilí on ná's, chvilí kroužek a tak dle. Až jsme se
sešli v hospedě. Aco na chatě. Tam byl nejedší' nešťastník Venc
než sousedi nevydrželi naše radovánky a rozhodli se na's
vyloučit se všecko. Prý se rekreují.

Alhoj! PD

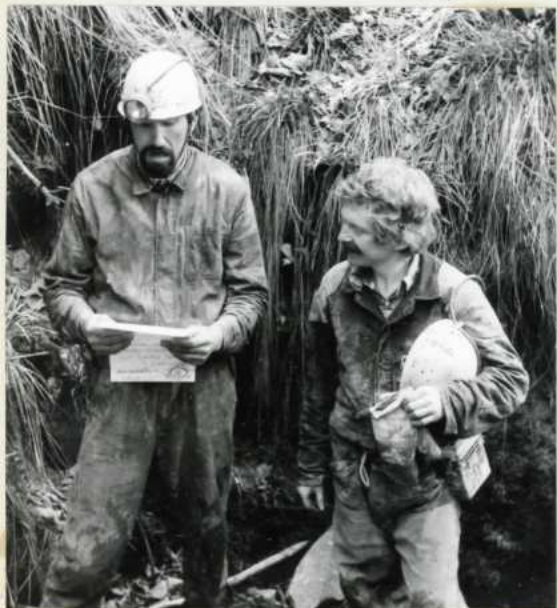

NEJDŘÍVE HDPEM MA KOPAŇÍ

... A TESTECH JEŠTĚ SMÍCH - PŘEJDE!

PŘEŠEL - CO TAM TI
BALVANI PIŠOU?

A KOŇSKÁ JDE PO NAŠICH STOPÁCH ....

PRŮ NEMŮJME ZASTAVIT. NEVADÍ
VE ŠTŮJĚ PIJE JEN KŮŇ.

ZRADA! JSME OBLIČENÍ.
SANE HLÉKO!

CO JEŠTĚ KNĚHYNĚ?

UKRYVÁ

A BRONTO SAURUS S KOŇSKOU

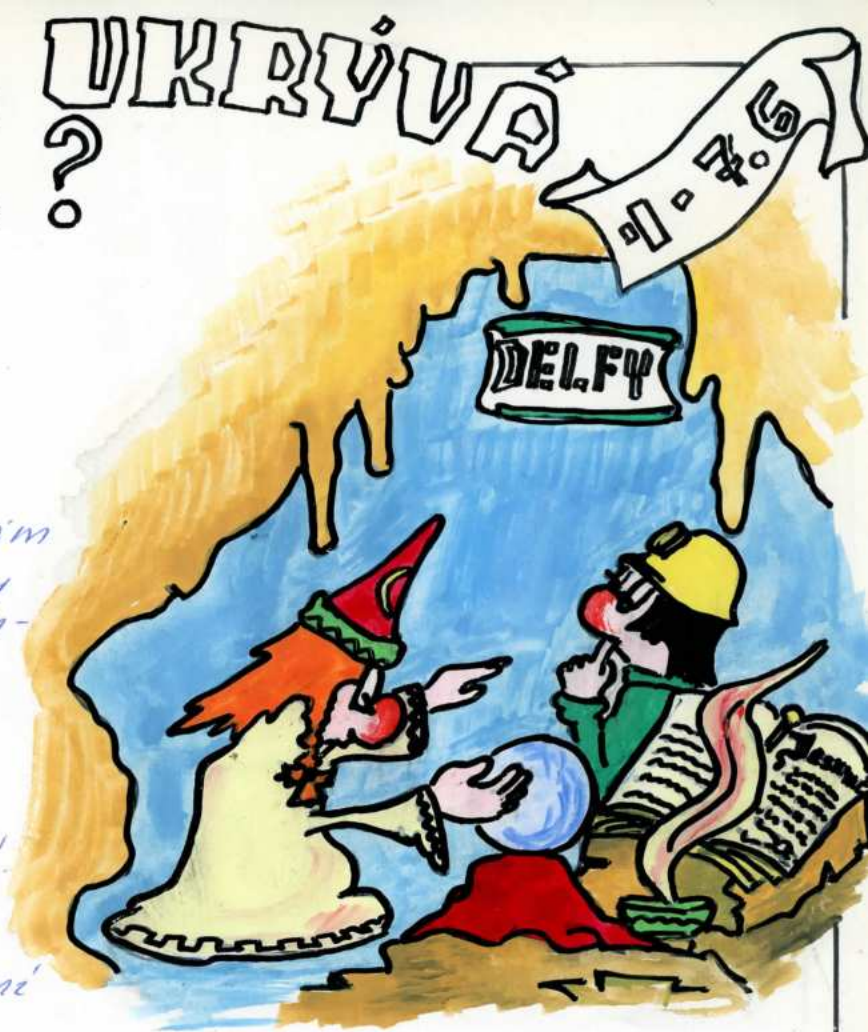
Konečně se dostalo Beskydám zasloužené pozornosti a my vyrazíme na týdenní výzkumnou výpravu. Cil - Kněhyně. Kdo Pepa, Raich, Radim, Jura, Pitař, Sáša, Petr, Jean.

PONDĚLÍ - slunce nás provází už z Bohumína. Gazelice vyjíždí až pod vrchol hory kde bude stát náš základní tábor. Rychle stavíme naše šapito, zřídíme sklad potravin a proviantní náčelník Raich se uježdí své funkce.

Po vydatném obědě vyrazí první výprava do Cyrilky provést normální mikroklimatická měření. Odpoledne nás čeká Kněhyně. A tak zatímco služba v táboře Jean sestává o naše večeri prokřmí Pepa ve velké propasti na gibsech i prusících ostřích jako za mlada. A tonem vše. Ještě jsme stacii domapovat posledním vertikálním úsekem jestyň. A všichni toho o půlnoci měli dost.

ÚTERÝ - slunce opět páli, na nás dnes čekají otravné a kopací práce na kněhyni. A tak kopeme kybl po kyblu, balvan po balvanu prohlubují jestyň č. 9. Rubdňovou. Až do večera. Večer se mládež rozhodla že navštíví restauraci Kněhyni náčelníka. My starší sice víme že úterý tam je uzavírací den - ale ať se mládí před večerkou projdou. Prošli se!

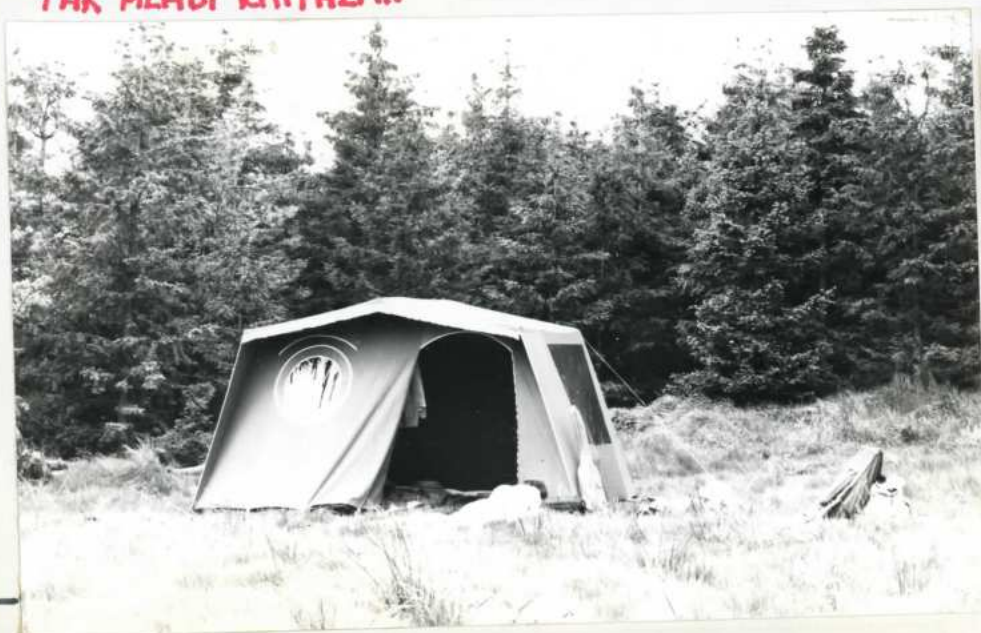
STŘEDA - dopoledne naše mládež tráví opět v kněhynské při měření mikroklimata zatímco služba Jura kmitá už od ludičku tj. 6⁰⁰ hod. Oběd dnes chystají sami náčelníci. Přijedou kvanečky. Byly - ale pro kochu. Ovšem hlad dokáže zdrazky. Přesto pro lesm' zvěř zbyla hojnost krmí. A odpoledne opět kopat na kněhyni. Jako včera. A další explorační povrchu. Dnes jsme se však chystali na další akci - příjezd koňské. A tak jim vyšli Pepa a Raich vstříc. Bohužel. V táboře se objevili až další den. Raich až po celostátním patřeni. A bez koňské. Marne - každé vstání a loučení je těžké a náročné.

TAK MLADÍ KMITALI...

Za vejcem brontosaura

Speleologický klub OR z Bohumína a turistický klub z celozávodního výstavku SSM Tesly Rožnov pořádají u příležitosti IV. jarní sládky soutěž pionýrských skupin s názvem Za vejcem brontosaura. Expedice, jejímž účelem je vyčištění jeskyně od pozůstatků po ukázkových turistech, se uskuteční v sobotu 7. června. Přihlášky přijímají do 30. května na adresu: SSM Tesla, Waldova 76, Bohumín, CZV SSM, turistický klub, n. p. Tesla Rožnov p. hoštěm.

1-7.6.1981

ČTVRTEK - dnes Pepa rozhodl eměnit místo výzkumných prací. Zmapovali jsme vše co jsme vykopali v Rubaňově a vrhli se těsně pod vrchol kněžny kde při věcejších exploračních pracích byly objeveny nová náleziska. A tak znovu přichází ke slovu kylof - m - zvaný mladýma "KYKLOP" a kopeme. Nejdříve se prokopali do nové neznámé jeskyně Jeana Jura. Nebyla velká ale byl to první objev. Zatím v sousedství intenzivně pracuje Raich, Pepa, Saša zatím co Raich se ještě furt léčí. Padají kamery do klučin jasné svědčí o existenci neznámého systému. Konečně narazíme na puklinu vedoucí do dalších částí. Začínáme zakrvené bloky a vrnáme do velké jeskyně - jeskyně "KYKLOP". Je opravdu rozsáhlá a nebezpečná. Odešad padá šut a kamery. Marno jsme tedy první trojové. Am jsme ji nestačili celou prozkoumat!

PÁTEK - A je tady dešt. Dnes naše práce na kněžny mkorci. Plán jsme splnili na víc jak 200%. Balíme šapito, nakládáme Gaza a začínáme přesun na Pustevny. Dušem přes Frenštát. Proč? Protože tady Raich a Pepa musí splnit svou občanskou povinnost a zvolit kandidáty NF. A tak je zvolili. I na Pustevnách prší. A tak staráme naše šapito které se nám nějak v té vodě srazilo. A dnes je den odpočinku!

SOBOTA = den NUSIÁDY. Naše skupiny vyřídí na lysou a kněžny a očekávané čtyři koňské na Radhošť. Odpoledne se všichni scházíme, i s pytle odpadků na Pustevnách, kde už vyrostl mohutný tábor. Přijíždí i naše S 1203 vedena čimá peno školky a kroužku. Vše se chystá na večer - na táboráky.

NEJEDLE = patří "Expedici za vejcem Brontosaura". Těžké mraky mraku hrozí neustálé deštěm a družstvo pionýrů je opravdu poskrovné. A tak bereme pytle i my jdeme ráto. Od podstavce sochy Radegasta sbíráme vše, co nám tu turisté za rok nadržili. Jen "vejce Brontosaura nechtáme pronýřim". Kupodiva sek nám přidová další družstvo ze Strážnice rodičů i dětí. A tak to jde ráz na ráz. A Pustevny se snáma opět loučí deštěm. Jako vždy. Námto nevadí: Horší to lude s Dežem a Julou kteří vyřídí na cestu na dežově pekelným stroji zmr. Pionýr Jawa 50. Dojeli - my též.

Za brontosaurím vejcem

V době, kdy ostravské černé uhli bylo ještě palivem v podobě mohutných plavutí a přesliček, v tom čase se mezi stromy proháněl brontosaurus. Členové speleologického klubu Orcus z Bohumína a mládežníci rožnovské Tesly, známí jako 1. koňská stíhačí perut, zjistili, že obří kladl vejce v Ydyk-Sebské parovině, v místech, kterým se dnes říká Pustevny. Časem se na horskou pláň dostal člověk, ovládl ji a brontosaurus to nepřežil. Zůstaly zde snad jeho nakladená vejce, ale pravděpodobně jsou ukrytá v bromačích odpadků, které zde zanechávají neukáznění turisté. Pátrání po zárodkách obrů je také námětem hry, která se na Pustevnách uskutečnila v neděli 7. června od 10 hodin jako už IV. roční nůšiada. Je určena sedmi-

letým pionýrským vědeckým expedičním týmům, které musejí být vybaveny nejen doory a kostými určujícími jejich učenost, ale i potřebami ke sbírání odpadků, případně brontosaurích vajec. Přihlášky do 30. května pak poslejte na adresu: ČSS 7-01 Orcus, Gottwaldova 766, Bohumín. (40)

**JA NIENISOM
ODPADOK..
MARNE
OPONOVAL
GARY!**

Ahoj Pepo

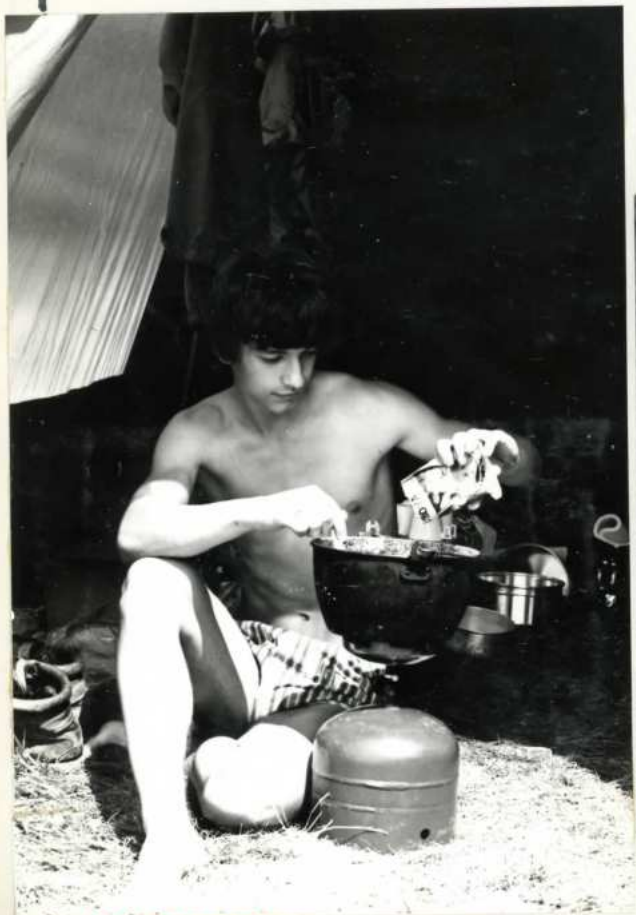

TAK NA GIBSECH TO BY ĚLO!

PRUSÍKYŽ TAKTO JE HORSŠÍ!

KVOČNA BRONTOSAU KAT...

PŘÍHĚŘENĚ.....

DO POLSKA A PTASIE STUDNIE

12-14.6

Na pozvání Polských kolegů z Bielska jsme vyrazili do čtvrté nehlubší propasti Ptasia Studnia v Západních Tatrách.

Zaich, Venca, Ljuba, Cici, Česlo, Pepa, Ivo a hrozný řidič Věteš uháníme na trase Bohumin - Zakopané. A pak to začalo. Před Oravou nám odešel přívod benzínu ve dvoanásobné trojce, za Oravou Ivo zjistil že nemá pas a putoval domů a vrchol nastal, když nás celkem odmítli pustit přes hranice. Pojď máme málo směněných skotých. Ale i tuto překážku jsme nakonec překonali.

Konečně Zakopané a zdálky nás už vítají známé tváře. Hned setaké donítáme, že v Ptasiej pracuje již jedna skupina a že nás dnes čeka' odpočinek.

SOBOTA - brzy ráno vyrážíme domlhy někam na tatranské hřebeny. Tam vestěnách kozo ko hřbetu je ústí Ptasiej. Už výstup dal najevo Vekšmiton a kōmgovi - že moc kouří a že edso by chmelu v jejich křech jsou nadbýtkně. Před zdověřeným traversem posíláme zpět Ljuba a hledáme v mze ústí propasti.

Čitelně se ochladilo a kúš' sby'ra' asi 100 metrů ke slatněm'. My samozřejmě kúš' polaku sjíždíme ciganským způsobem. A pak už to začína'. První propast 76 metrů a spousta vody. Čtyřicet metrů, dvacet, dvacet a jsme v sílu Danfelo. Tady rozbijí me hřech. Před námi je stometrová studna. Adalsí propastka vedoucí k závěrečnému sífonu.

Anymí vzhůru. Polska lana o průměru 8mm se natukují jako gumy a tak odlept se od země znamená pět minut šlapání. Vystupujeme ve dvojicích rychle a bezpečně. Jen Zaihor se nějak nečká a v poslední studni se mu rozpada' sedáčka, stráci kalhoty a vystupuje s holou č.....! Má smůlu. Žádné ženy které by obdivovaly jeho stepile hýždě v okolí nejsou! Dvoudenním pochodem se opět oradíme na Bažu, kde uo's Ljuba už vítá známým kriedelky. A v neděli? Zpět do Bohumína.

Ahoj Pep

Další úspěchy ORCUSU

V neděli 14. června se do Bohumína vrátila úspěšná výprava členů základní organizace České speleologické společnosti ORCUS našeho podniku, která společně s polskými speleology z Bielska Białej zdolala jednu z nejhlubších polských propastí „Ptasia studnu“ v Západních Tatrách, hlubokou 300 metrů.

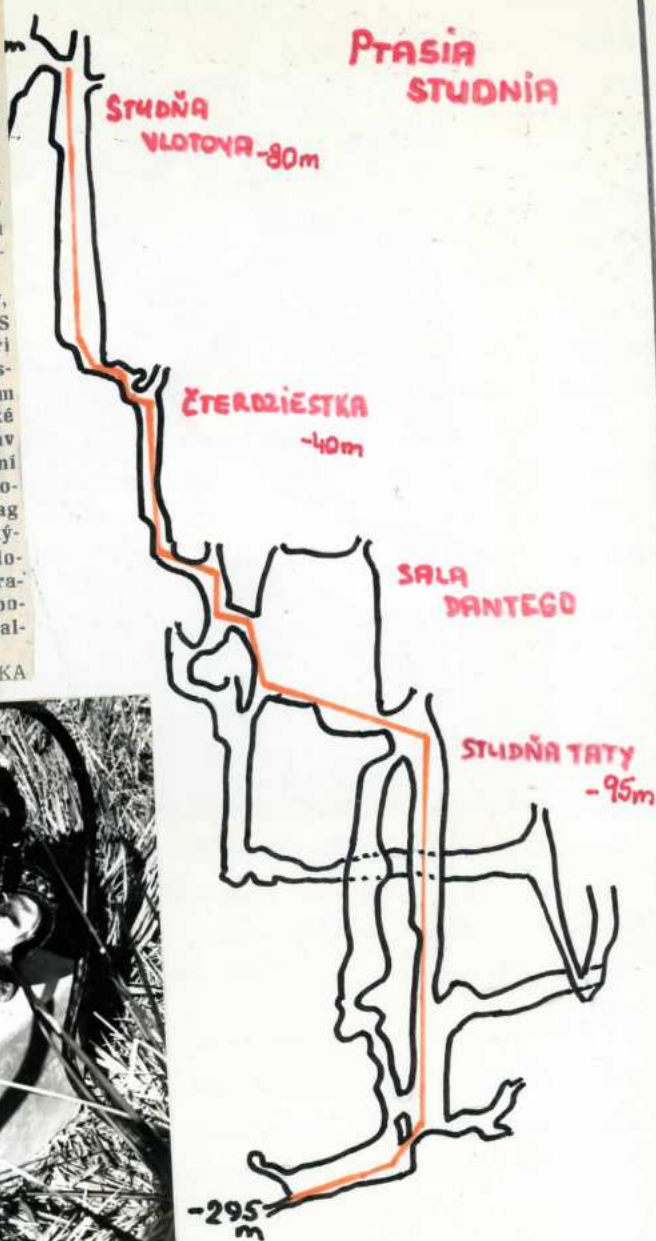
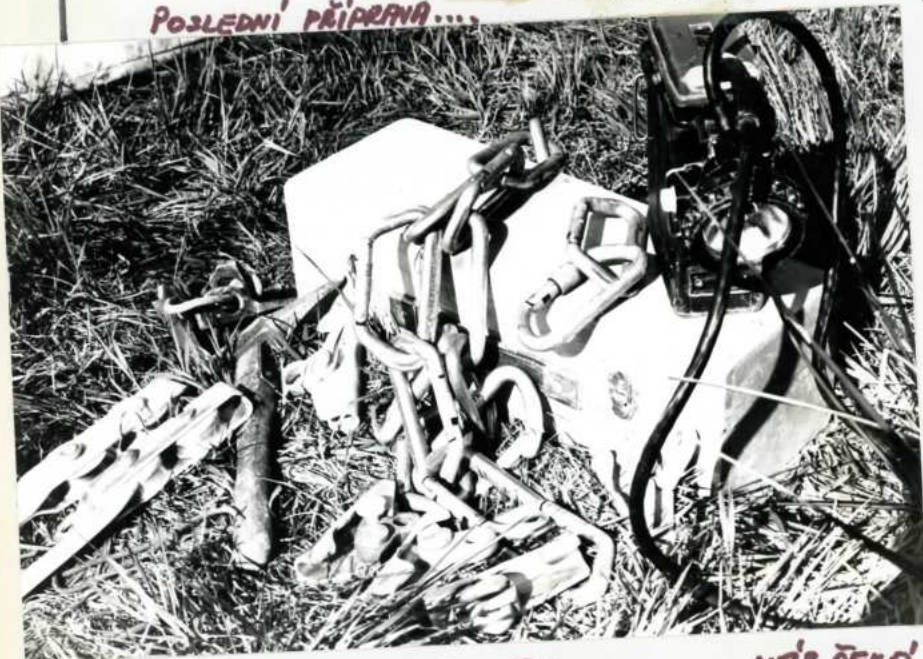
Rychlý výstup obtížným horelezeckým terénem k ústí propasti i její zdolání při koordinaci práce a použití zdolávací

techniky a pomůcek u česko-polských družstev prokázaly dobrou připravenost obou týmů pro další připravované společné akce.

Akce s polskými speleology, se kterými členové ORCUS spolupracují již řadu let při výzkumech v beskydských jeskyních, nebyla jen významným sportovním výkonem, ale také jednou z posledních příprav před odjezdem na mezinárodní výzkumnou sovětsko-československou expedici „Čtyr-Dag 81“ připravovaný bohumínskými a simferopolskými speleology a spelealpinistickou výpravou „Speleo-Alpy 81“ do hlubokých náročných propastí italských a rakouských Alp.

CESTMIR KUPKA

POSLEDNÍ PŘÍPRAVA.....

A TU NAŠ ŮKA! PTASIA..!

NOVÝ ATAK NA HLUBINY

A NOVÉ OBJEVY NA KNĚHYNI

Tobyl cíl poslední akce.
Gaz v něm Cici, Dežo, Pepa
a mladi Radim a Jura.
Chyběl jen Raich. Asi měl opět
toulavý deň. (vlastně týden)

Pod Salajkou vynísta' opět naše šapito
A zatím čo mladi' vyrážaji na Cyrilku, kde ľudia zalou-
ženou pozornosť tisícihlavého daňu sethám' mládeže 1981, vyrážai
hlavni skupina na KYKLOPA. Promknout a zmapovat. Atak
pronikáme a mapujeme. Naši snahukonci' ve východni' časti
kamenná' ucpačka - tady na's opět čeka' práce.

Odpoledne - mladi' jsou tu a my vnikáme protentkrátě do díry
číslo 9. Samozřejmě kopat. Pepa rozbiji' velké balvany
které uprojdou plazivkou a kybel po kyblu hlíny a suť znečisťuje
sáchtu. Konečně narážime na volnou dutinu. Je jasné že jsme
blízko dalšího objevu. Strop v suťi však brozi' zřícením.

Více jak tunový balvan visí jen na vlásku. Opatrně vnikáme
pod něj do vstupující chodby. Prohlubujeme "Devitku"
o další 4 metry.

Dečer mají službu mladi' my jdem kontrolovat ty svazáky na
Pustevny. A tam to vypadalo. Stan na stanu, hlava
na hlavě. A máloktera' strážli'oa'. A večer začal.

A začala ohňostrojem a dělbučkou. To je snad k neví-
ře. Chudáci zvěř. Zděšeně prchala a opouštěla Besky-
du. Ještě vneděli se celý les třásl strachem.

A by kravařlu nebylo konce spustily diskoteky a gru-
pu. A řádně nahlas. Těško moc štodi' - tobý nevydržel
a im hluchý vil'!

NEDELE 8 Pracovní - pro na's. Starí mapují "devitku" - mladi'
pracují v Kněhyni. Odpoledně hali'me a
začnám' lizák. Atak vyrážime na Bohumie
Tedy chceme - gaz nejeďe. Trachu domluvy
nezaškodí" pravíme - a zachvíli už nešle
vrčí.

Ahoj Pepa

all jsme se telefonicky

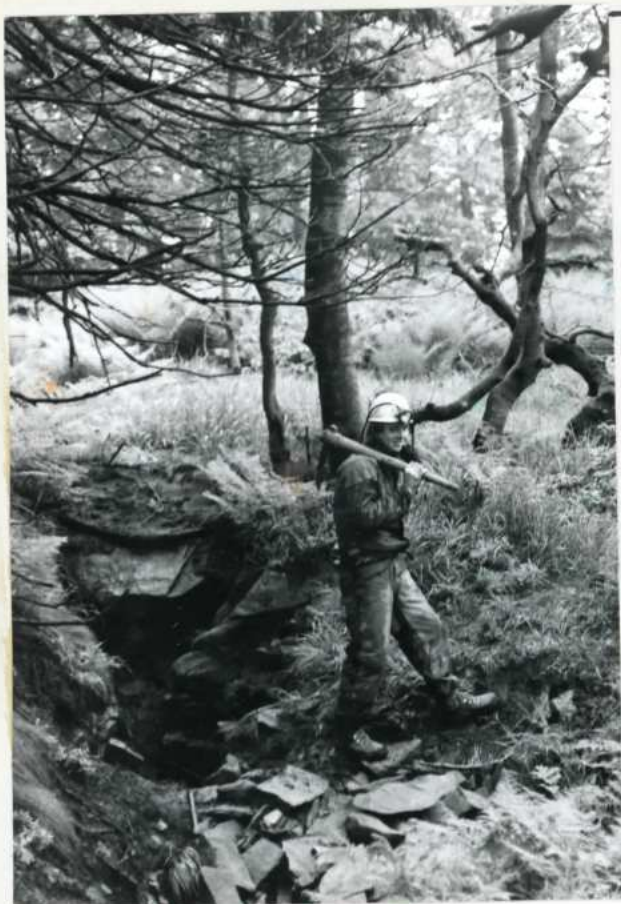
lové jeskyně

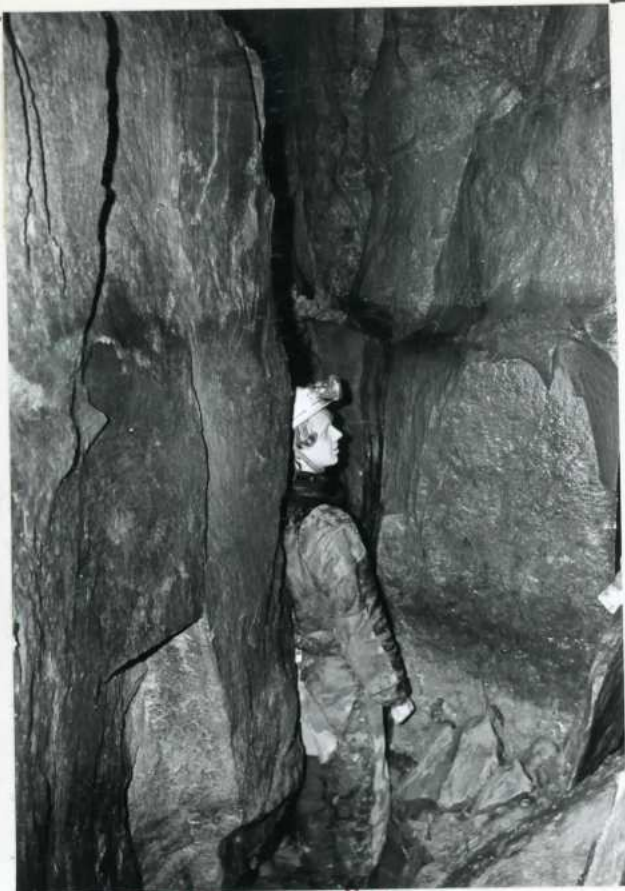
Jak pokraču-
jí výzkumy
mladých spe-
leologů ze zá-
kladní orga-
nizace České
speleologické
společnosti
CUS Bohumín
jsme se ze-
šli jejího předsedy Josefa
Gnera:

Každou sobotu a neděli
říme v jeskyních na Pus-
tých a v Kněhyni mikro-
ma, které je zapotřebí na-
klad při výzkumech pod-
zemí zimovišť netopýřů, a
měřujeme pásy u regist-
ních přístrojů. Dále u-
tebňujeme výzkumy no-
h terénů, zvláště v oblas-
Kněhyně. Pronikli jsme do
ých prostor její jeskyně a
řili hloubku o jedenáct
trů. Teď měří 57,5 metru,
poslední době se nám po-
ilo objevit dvě nové jesky-
Už také mají svá jména
Kyklop a Zanova." (hb)

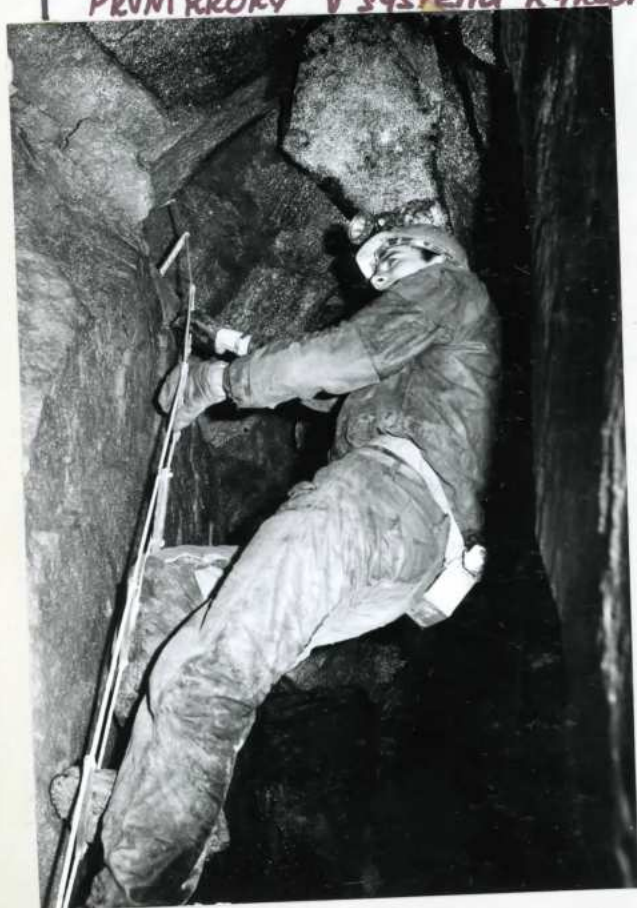

TUTAJ JE KYKLOP ...

A CÍCI V NĚM.

PRVNÍ KROKY V SYSTĚMU KYKLOPA

A ZNOVU 27-28.6 ...

Zatímco Š1203 s Radou klubu mířila do Měrotína na schůzi KVČS-Gaz vedený Dežem, a naložený naši školkou vyjžděl svah na kněžyni. Úkol - kopat v kyklopon a výcvik našich dorostenců.

Kopání se ujal zkušený Ivos - a kopal vedle. Prokopat sice prokopané - ale alespoň se nemudili.

Opilností dorazilo vedem' a vše bylo hned uskuřu. "Jde se do kněžyně" padl povel a zatímco mžourající gymnazistky pomalu opouštěly spáčky vyřážíme k díře. Raich samozřejmě zapoměl klíče od míše a tak se tam opeme jak se dá. Díky bohu dalo se.

Pro dorostenky a dorostence začala perná noc. "Nejdříve slavní" pravi' Pepa a Pitka se ujmá ještě. Tobý jím ještě šlo. "Na vzdat si gihsy a sebe ještě" zm' další povel Václav propastí. "Co si u rážete natom polezete". A lezly? Ana tom co si u rážaly. Také se velkou propastí neustále vyřvalo stěnám' a výkřiky zoufalství. "Nemie" pravi' Pepa. Získanete míše pošle a budete se učit rážat. Dnes jste propadly. Piš si 5."

Zatím Ivos s pam' změřili vlhkost a mohli jsme skončit. Venku už svítalo.

NEDELE - a máme na spěch - ráb Dežo nám rychtrale odjel i s Bazem. Balíme šapito a zatím ještě Raich s věstěm'kem uzavírají kameny posledním průleznou spáry do kněžyně. Nakládáme si na záda cokolo unese a scházíme do údolí - Raich na Pustevny pro auto.

A zatímco Raich s Popou jedou vyřezávat na Podolánky rodinu vedoucího - ostatní se přemísťují ke kněžyni. Tento-kráte ovšem restauraci tohoto jména na čeladně.

A pak? Pár poruch auta, koupání v Čeladence, kde v ledové vodě si líboval zvláště mrož Raich, učiče Pepsovy kluky přetrvat život v ledmíce. Ahoj P4

MROŽ ZAČUJE
MROŽIKY...

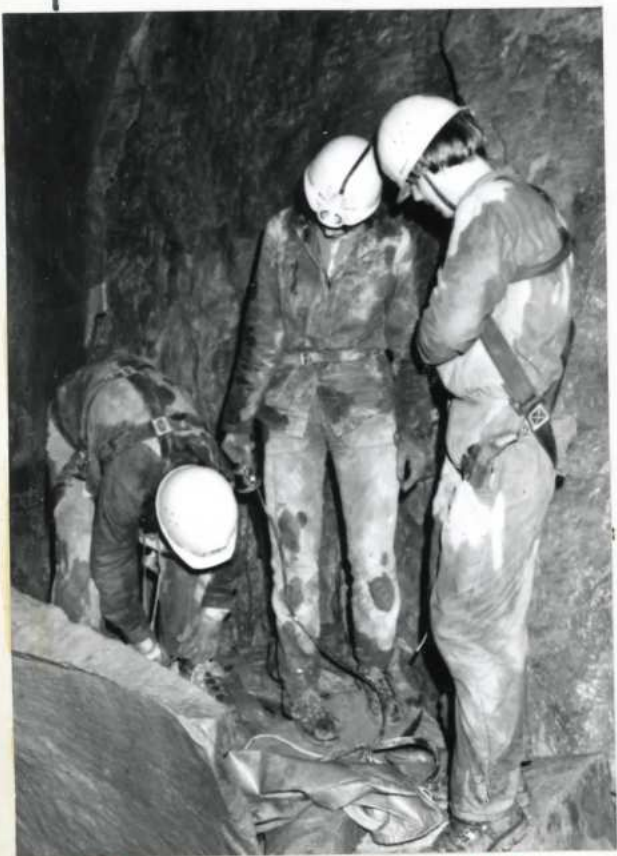
NAKLAD JEN
TROCHU VĚTŠÍ

ŽANĚK ČÍČÍ

KÝBEL ZA KÝBLEM 2. "DEVĚTKY"

PŘI PRÁCI .... GYMNAZIUM ..... MAM TAM UDĚLAT I MASLIČKY?

NA SKOK DO MAĎARSKA...

2.4.6

Proč?

Zrůzných důvodů. Na expedice
nadměry byl blesk a filmy
a bádám spousta věcí. Jako vždy!
A tak Věna, Raich, Pepsi, Cici, Ljuba
Marta a Irena usedli do Š1203 a
vydali se na cestu. Nelehká!

Proč? Samozřejmě díky stavu

naši Š1203. Proměco nám došlo byl olej v převodovce
už v komárně. To byl začátek. A čtvrtek půlnoc.

Práskali jsme někde v polích a šťastně jeli do Budapešti.
Ženy se vrhly na nákupy - všeho, my blesku. A pak do restaurace.
Právda, levně to tu nemají. Komárne - nahradíme jídlo pitím.
To je tu lacinější. A tak jsme si prohlídli Budapešť zoken několika
restaurací a jeli dále - směr Agteleg. Do krasu.

A samozřejmě poruchy. Motor odmítl jet do kopce. Marne!
bylo domlouvámí. Pak vypověděl službu i starter.

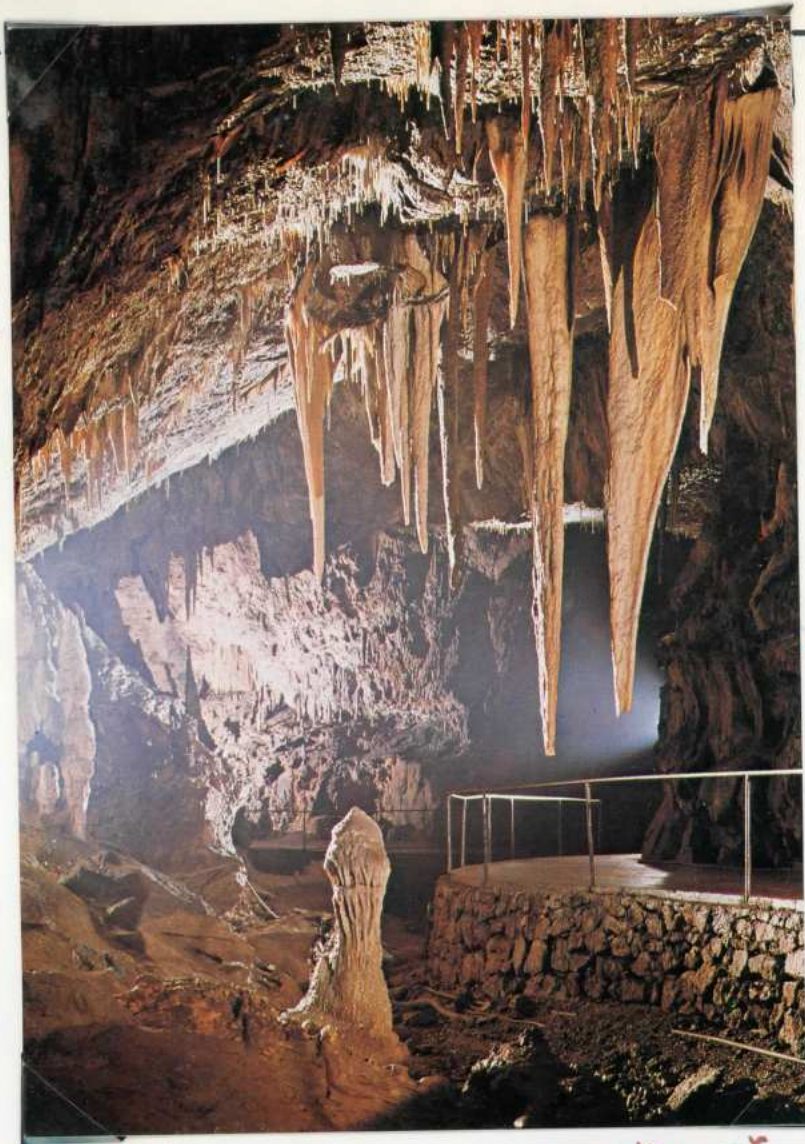
Tuto noc trávíme nedaleko Agteleku. Tedy jen část. Kránu nás
bude bouře a promí kapky. Ty se měm' za chvíli v liják.

Vypadá to tak na týdenmí srážky. Navštěvujeme Agtelegskou
jeskynu. To bylo něco pro šustu. Brzy se staráme středem pozor-
nosti návštěvníků my - nikoliv převodce. Ještě že jsme si oza-
jemně nerozuměli! Ale itak asi vypadáme zle, neb nějaká
dobrá žena obdarovala Ljuba chlebem se salámem.

Vylézáme ven - stále leje. Řešíme návrat domů. Rozběhem starter-
jeme vůz a v posledním obchodě stápnujeme posledním
forinty.

Celnice. Maskujeme nákupy a rušíme celníky při manévru. Ani se
na nás nepodívali. Žáto hledeli jak roztlačujeme auto. Ale
nepomohli nám karabi. A to jsme pak ještě roztlačovali několik-
krát. A motor v kopcích vypověděl službu stále. No dojeli
jsme. To je klam! Přes Pepsi

'AGTÉLEG'

MY V BUDAPEŠTI

HRNEČKU VAŘ ... PRÁVI LJUBA...

TÝDEN v MORAUSKÉM KRASU

atrdaj výcvik. To byl úkol
pro Větešníka, který si nabalil
mladé a vyrazil do Holštejna.
Radim, Jura, Žák, Pitkin,
divoči trio a deník Glac
to bylo to, co si uvázel na krk.

Týden začal na Hladomorně.
Nahoru - dolů - Nahoru dolů ovítil
mladé. A to se Větešníkovi líbilo.
A ještě otevřená restaurace.

Ale pak přišly akce v podzemí.

Stará Rasovná - Keprtova chůba, Diakláška,
Podhradík a jako vždy zkouška orientace - a jako
vždy mladé ven netrefili.

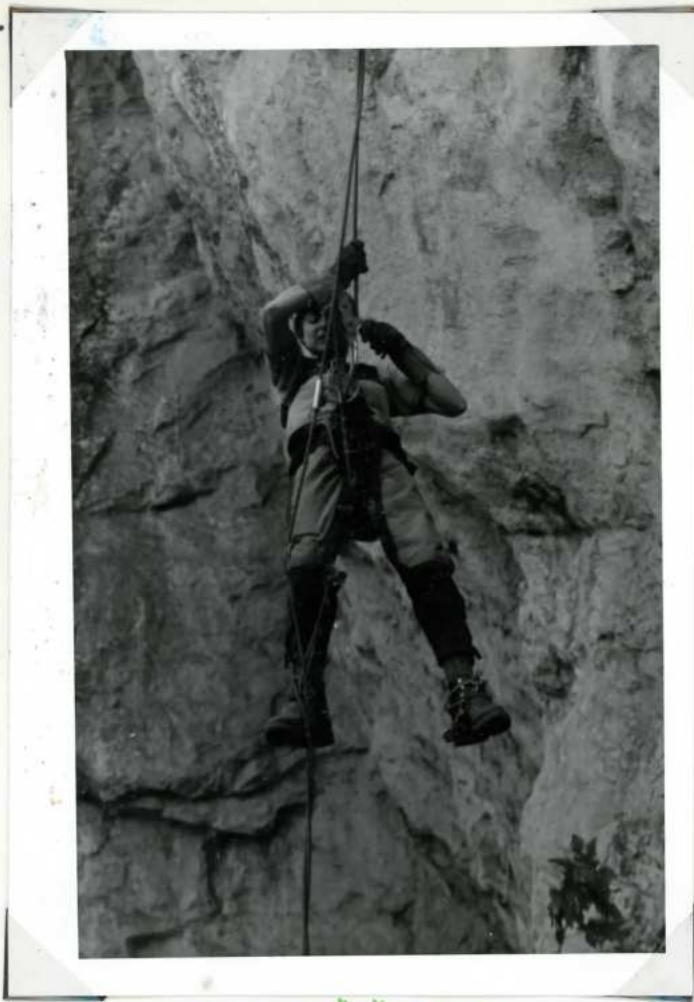
V hipovecké díře se obdivovali výzdobě, v Nové
Rasovně Prověřili lezení na žebříku.

A v sobotu přijeli posily. Raich, Česlo a Ljuba. Tež
ovítil Ljuba. A zase na Hladomorně. A tak dnes kmi-
tala Ljuba. Věteš změnil trygel za lopatu a zahájil
bádání a Česlo samozřejmě chybět nemohl. Jestli
že jim došel kyslík jinak by skončili u proti-
nožců.

Zato večer jim kyslík nedošel - díky Bohu a m hospod-
skému ve sklepe. A tak v neděli musel uhlíci
Unaveně ko Petři vystřídat Zdeněk a ten dovezl Gazu
úspěšně až do Bohumína.

JEDU - JEŠTĚ JEDU.....

SPADNE - NEJSPADNE ?.....

BUDEME ZLATO ?

TĚŽIT

17-19.7

se uvidí a ž profaráme
Hackelberg - starý důl u žlatých
hor, který měl znou posílet
naš žlatý poklad.

tak Cici, Raich, Věš, Ivoš

Pepa a Macek (host z Holštejna)

sedají do Baza a vyrazí do žlatých hor.

chtějí. U Opary sledujeme divný zápach a hned na

to zjišťujeme že nám chybí šroub u převodovky. Kdo

ludá najde. My jsme našli? A pak už mě nebrání abychom

se zjeví u Garyko.

Hned mu zabíráme obuvky, uzavíráme žumpou a kerieme planu na

zítra.

Ze zítřka. Ráno. Balíme materiál a míříme ozkřídru k Hackelberku -

dolu který naši předkové opustili. Ale zadání Rudných dolů

pro nás je jasné. Důl profarát izměřit ozduši, zkontrolovat

starší výstroj. Dosraku mede čerstvě obnažere ústí chodby

a znej stále vyteka množství vody. Navazujeme se na lano a

výzkumné dřevěko Pepa, Jerry, Věš poprvé vstupují do močné

vrstvy bakna. Dokumentaci provádí Cici a Macek a Záchranou

čeká trojka Raich a Ivo. Postup jde pomalu. Jenutno keustále

měřit ozduši. Přibývá CO2 a ubývá kyslíku. Dýcha se obtížněji.

Zavalý, voda až pophís, bakno to jsou hlavní překážky. Byly.

Nebo nás mě nezastaví. Hotovo, balit a do sprch. A večer se

oslat. Úkol byl nelehký.

Neděle. Sedeme si odpočinout. Jak? Po našem. Do jeskynního

systemu Rasovny Na Pomezí. Průvodce Radek nás mede cestou

ničestou - to jako v podzemí. Plazivky jako v Gyrlice. Ivo odkládá

postupně šetr za svtrem, Raich stráčí kus pokuse kalokty i

blíže. No prostě skvěle. A na zhrěr si hráme na turisty a

rechařme se provést přístupnou jeskyní Na Pomezí.

A pak zase náš věrný penzista Gaz - asměr Bohumila.

BUDEME TĚŽIT ZLATO ?

17-19.7

To se uradi až profaráme Hackelberg - starý důl u Zlatých Hor, který měl znou posílet náš zlatý poklad.

A tak Cici, Raich, Věš, Ivoš

Pepa a Macek (host z Holštejna)

usedají do Gazu a vyrazí do Zlatých Hor.

Chceti. U Opary sledujeme divný zápach a hned na to zjišťujeme že nám chybí šroub u převodovky. Kdo hlada najde. My jsme našli? A pak už mě nebram' abychom se zjevili u Garyko.

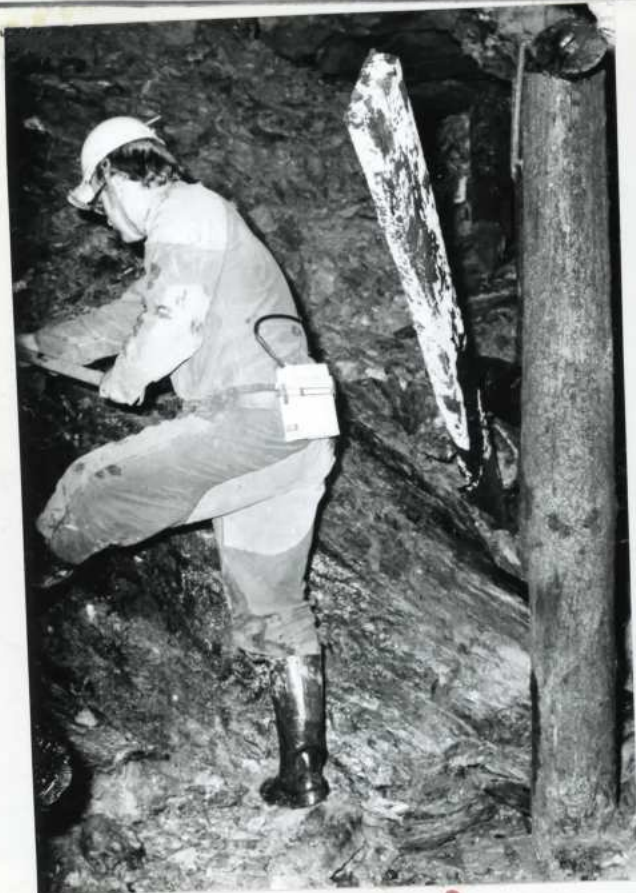
Hned mu zabíráme obuvák, uzavíráme žumpou a kerieme plánu na zítřa.

Je zítřa. Ráno. Balíme materiál a míříme vzhůru k Hackelberku - dolu který naši předkové opustili. Ale zadám' Rudných dolů pro nás je jasné. Důl profarát izměřit ovzduší, zkontrolovat starý výstroj. Do sraku nede čerstvě obnažené ústí chodby a z něj stále vytéká množství vody. Navazujeme se na lano a výzkumné družstvo Pepa, Jerry, Věš poprvé vstapují do mocné vrstvy bahna. Dokumentaci provádí Cici a Macek a Zdehrannou čelke tvoří Raich a Ivo. Postup jde pomalu. Jenutno keustóle měřit ovzduší. Přibývá CO2 aubývá kyselika. Dýchá se obtížněji. Zavalý, voda až popbís, bahno to jsou hlavní překážky. Byly. Neb' nás me nezastaví. Hotovo, balit a do sprch. A večer oše oslavit. Ukol byl nelekty.

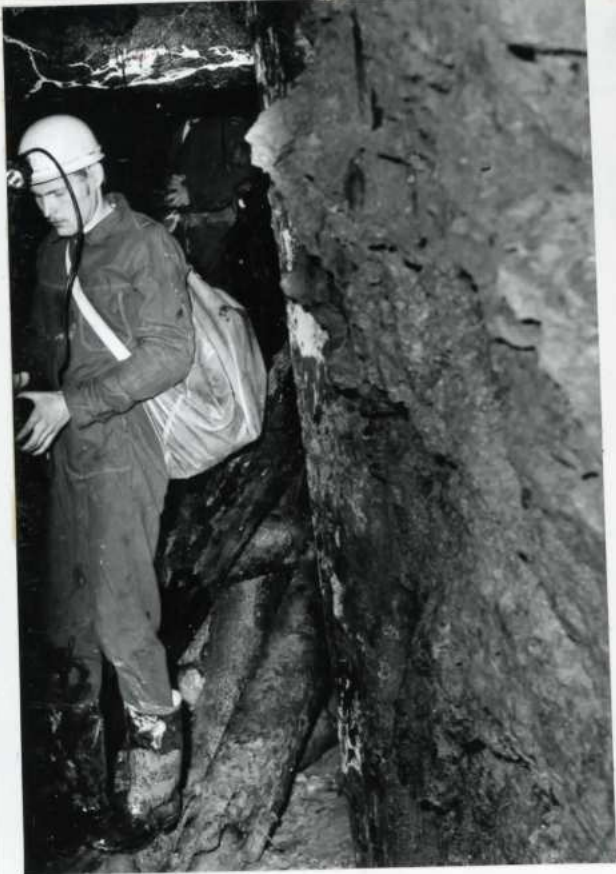
Neděle. Sedeme si odpočinout. Jak? Po našem. Do jeskynního systému Rasovny Na Pomezí. Průvodce Radek nás vede cestou něcestae - to jako v podzemí. Plásviky jako v Grillee. Ivo odklada postupně svět za svetem, Raich stráčí kus pokuse kalkoty i blížeu. No prostě skvěle. A na zdvěr si hráme na turisty a necháme se provést přístupnou jeskyní Na Pomezí.

A pak zase náš věrný penzista Gaz - asmeř Bohumír.

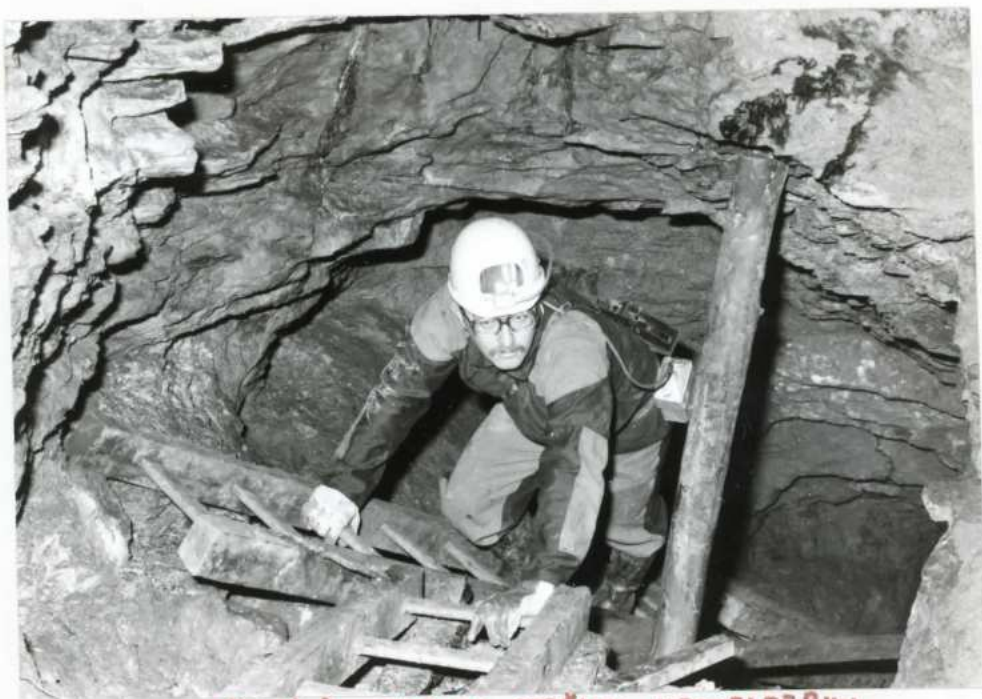

TAK KDE JE TO ZLATO?

TUNELI!'

SADA VEŠEKA VEDE NA STALINY NACKELBERKU.....

25-27.7

A jsme u Garyho zas. Dežo, Raich, Pepa, Cici, Jura, Macetu Ivo, Artur. Samozřejmě vyjíždíme s komplikacemi - Gaz nestartoval, Ivo zlomil klíč. Ale vyjeli jsme.

PÁTEK - večer promítáme diáky a chystáme se na ráno na Hackelberg - důl kde už kutali zlato za Karla IV.

SOBOTA - vyjíždíme ke škole Mir a fáraíme tunelem na 2 patro. Procházíme několik set metrů chodeb a pod úpadnicí nastupujeme na nekonečnou řadu žebříků. Konečně jsme "stařináč", mohutné vyřubané prostory a stovky metrů chodeb, vytrářející labyrint. A tak jsme bloudili. Strouchnivělá ujdřeva, bahno, voda, dřevěná potrubí, záhadné krápníky, komíny a sachty. To je Hackelberg. Provázejí nás dva pracovníci rudných dolů - ti brzy odpadají! Pomohl Artur a tak profáráme sami. Bereme vzorky hornin i vody. A musíme zpět. Desítky žebříků zpět. Konečně sprcha a okolo Garyho.

Ovšem práce nekončí! Průnáš. Vrtáme se na instalaci osvětlení a zabudování okna mezi kuchyní a obyvákem. Zatím co Gary nosí v kyblech pivo - oléáme mu to - co on by chystal ještě století!

NEDĚLE - a my vyražíme na "špičák" na skoly. No to bylo! Nejdříve zakázali mladí a hned skončili. Pak je na přízemních skalcích následoval Raich a Gary - který tral skaliska.

A tak všichni toho více nakecali a naradili než nalezli. A na zděv to nejlepší - v Hrušové nám praskla pneuma- hka.

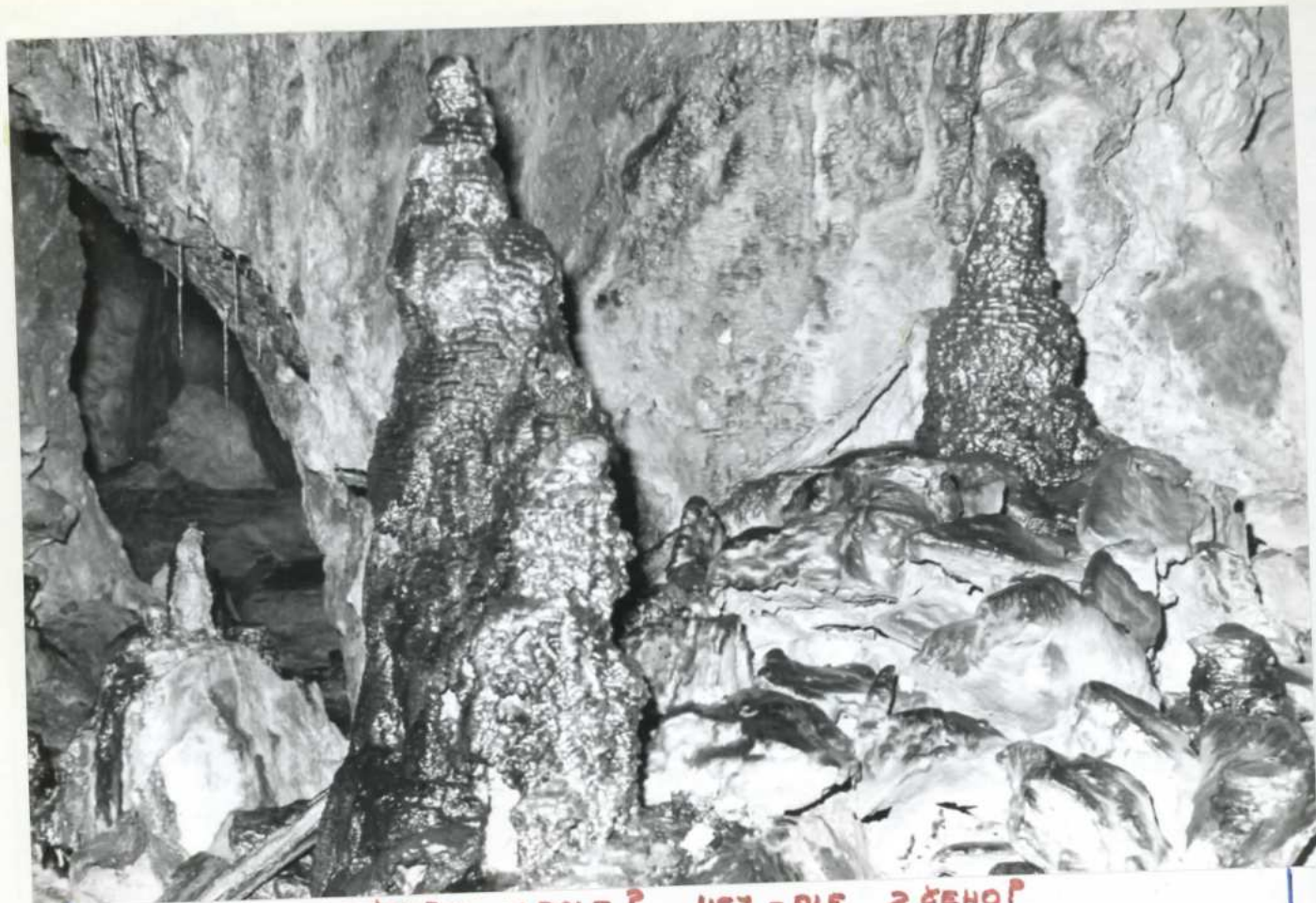
No snad to bylo naposled.

Ahoj
Pepa

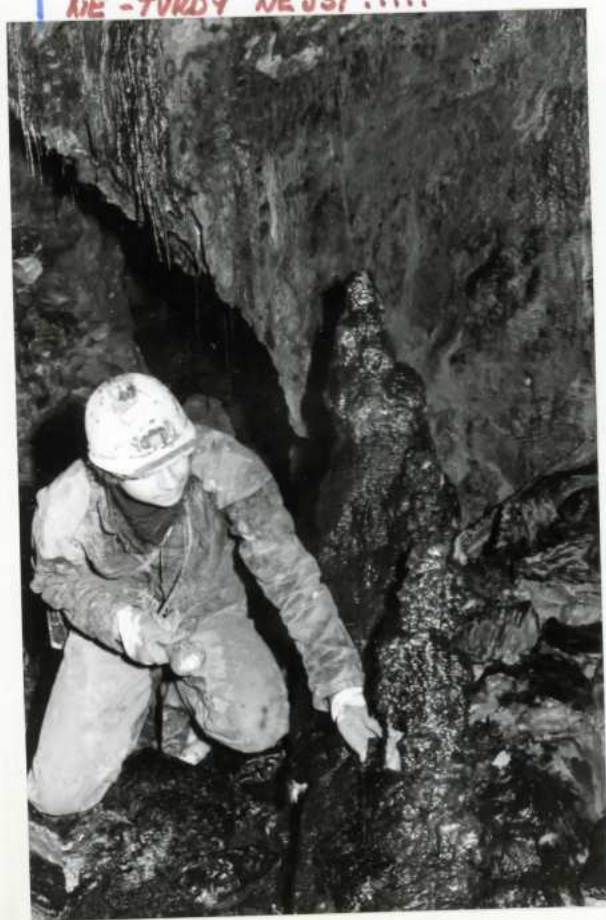
TAKTU KUTALI
STAŘICI...

KRÁPNÍKY V DOLE? HEJ - ALE ŽEHO?

ANĚ - TVRDÝ NEJSÍ.....

SAKRA - COSI TU PRAKED!

PŘÍPRAVA NA PLEŠIVCU

30.7-2.8

Byla jednou z posledních akcí před našimi expedicemi.

Děže za volantem, Peps, Raich, Cui, Věksník, Ivo a Radim celá elita vyraží v gazu ve čtvrtek odpoledne směrem na Plesivec.

Učile jsme v noci a tak parkujeme na Gombaseku.

A brzo ráno - našto čeka!

PÁTEK: slunce praží a

záda se prohýbají pod nákladem

speleologického materiálu. Výstup na pláň začíná! Ataké poslední zkouška kondice. Nejlépe je na tom dnes Děže ale jen tak tak ho nedokonal Radim. No tak se zlepšit.

Azdvíř tróvil už tradičně Věksník. Nějak nám stárne a fotovat!

Na otrazi pláň budujeme tábor a akce pokračuje. Vyražíme na Zvoncu a v pravé poledne mzi Raich jako první ve vstupní šachtě.

Amy za ním. Naš úkol je fotografovat a testovat materiál - hlavně náš paket "stoppetel". "Stopka" jde perfektně - zato sjezd přimomina jízdu na koze. Atak hlavně fotíme - nejvíce samozřejmě Raicha. Výstup probíhá jako pomáste a zkoušením paralelní lezem! Y nováček týmu Radim se překondvá! Vylézáme do hluboké tmy a vyražíme do tábora.

SOBOTA - po půlnoci - už 2 hodiny bloudíme. Plesivec vyraží ostrý. Vzdávámeto. Uleháme pod stromy v mokrych fáračkách. Za hodinu všichni klepeme takovou kosu - že rachot padajícího plechu je proti tomu rapsta kucka. Ale i opočlouek néděl co to je okeň - a myto víme tež. Atak přežíváme.

Ráno vyražíme do tábora. lehce.

Pár hodin spánku a opět v poledne vyražíme edolat Větkou Perčaňnicu. A opět lehce sestupujeme vstupní šachtou.

Tentokrát jsou překážkou spadlé stromy. A tak je likvidujeme.

Znovu fotíme a Radim je opět dobrý. Ale i ostatní!. Máno.

Naš tým je v dobré formě a kondici.

Večer ještě stihneme sbalit tábor a sestoupit opět dolů do Gombaseku. Za odpočinkem. A větší klamě za přem. No chutnalo i nám.

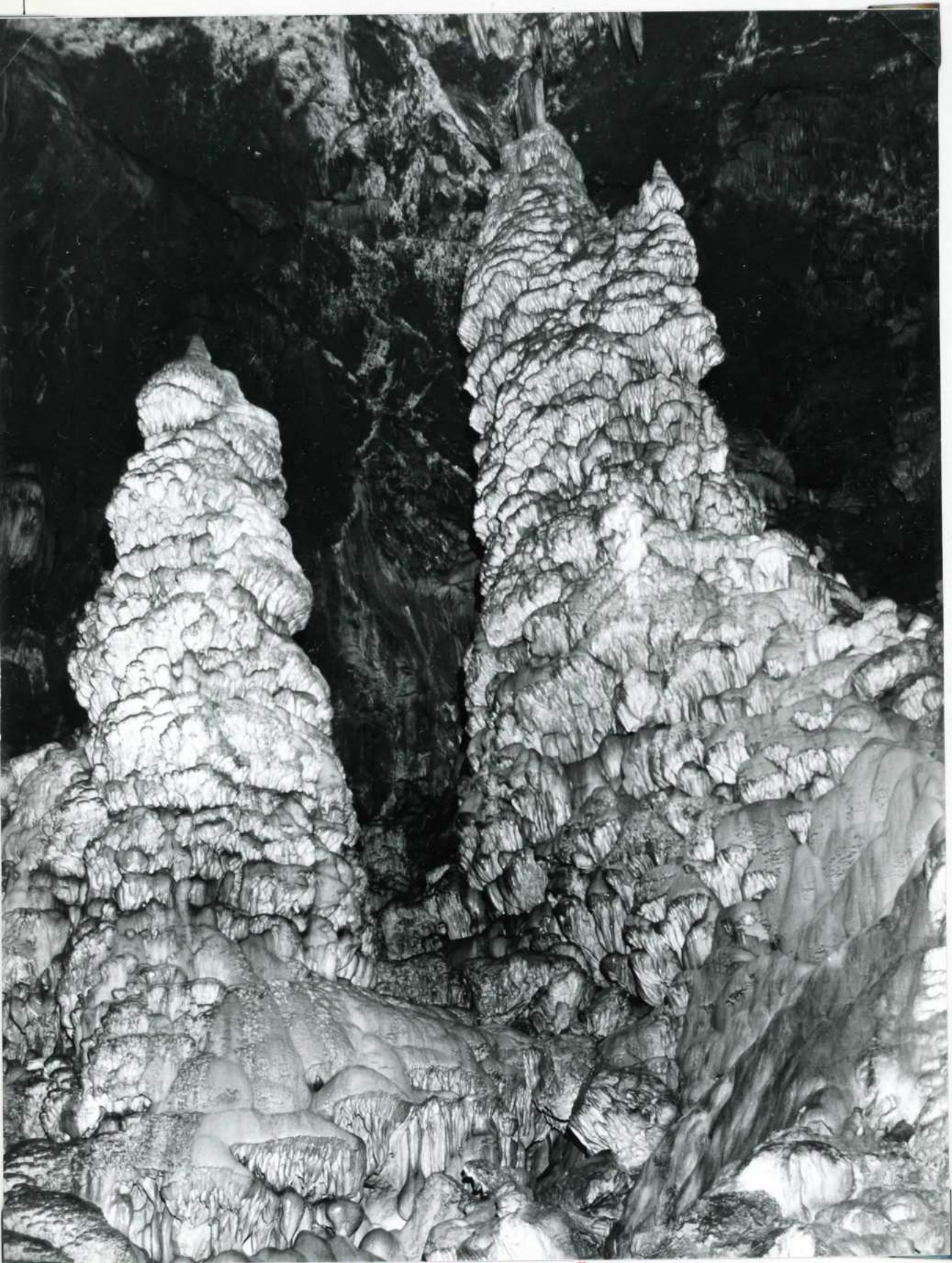
NEDĚLE - znamená opět hodiny v gazu. A opět Bohumík.

A dojímy - na druhé straně.

Alvoj Pefj

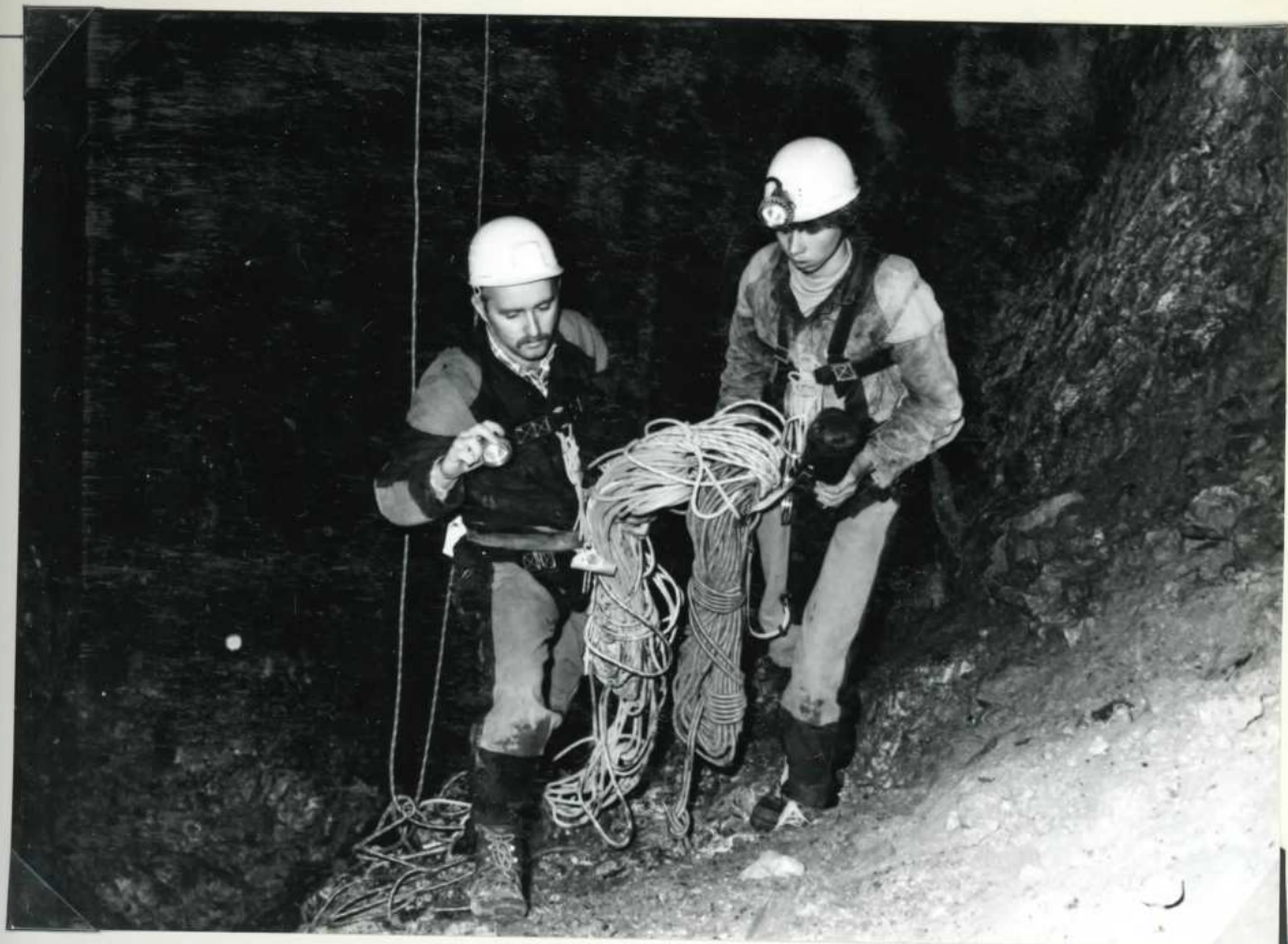

TO JE ON - NEJVĚTŠÍ STALAGMIT ČSSR

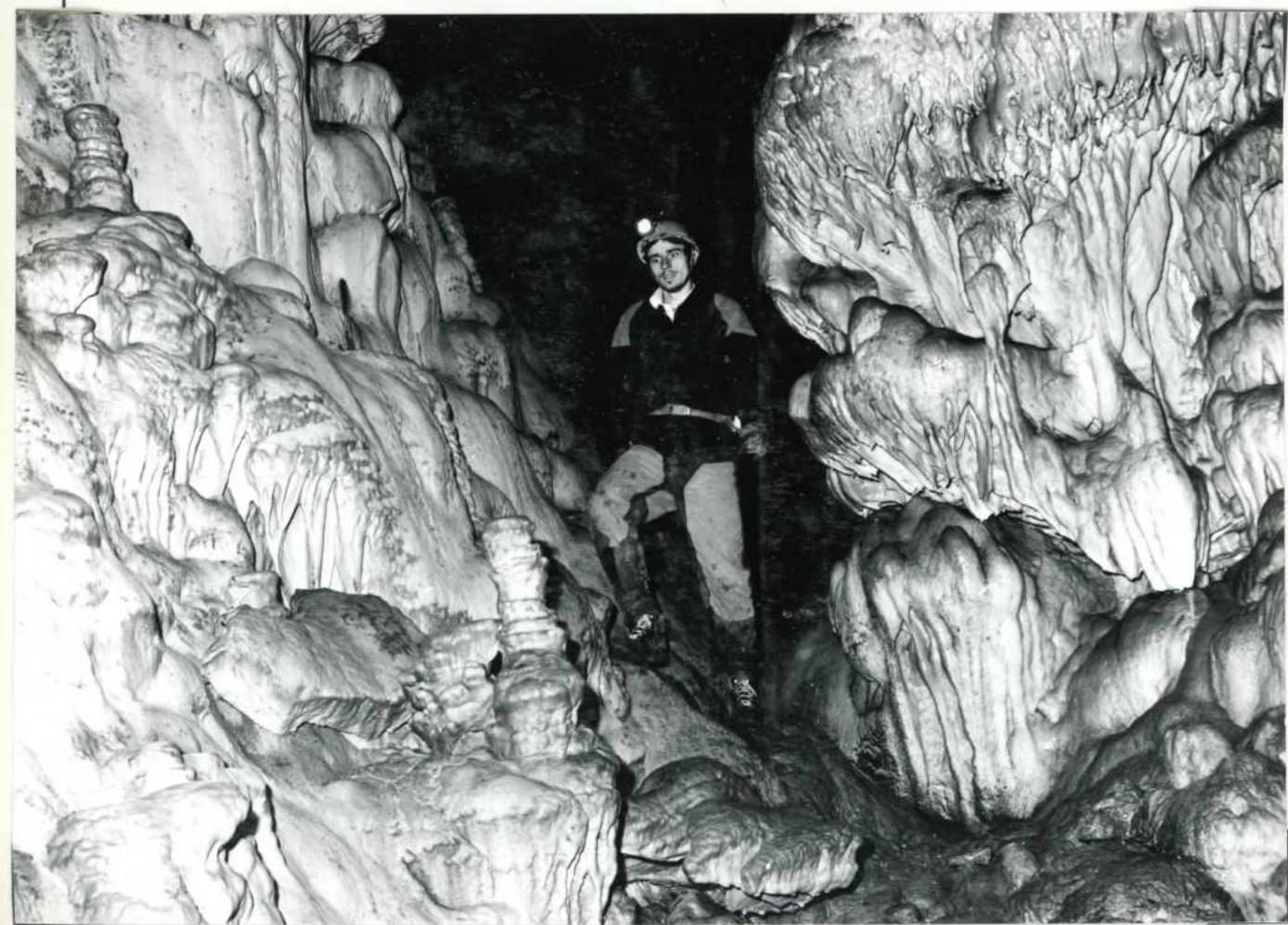
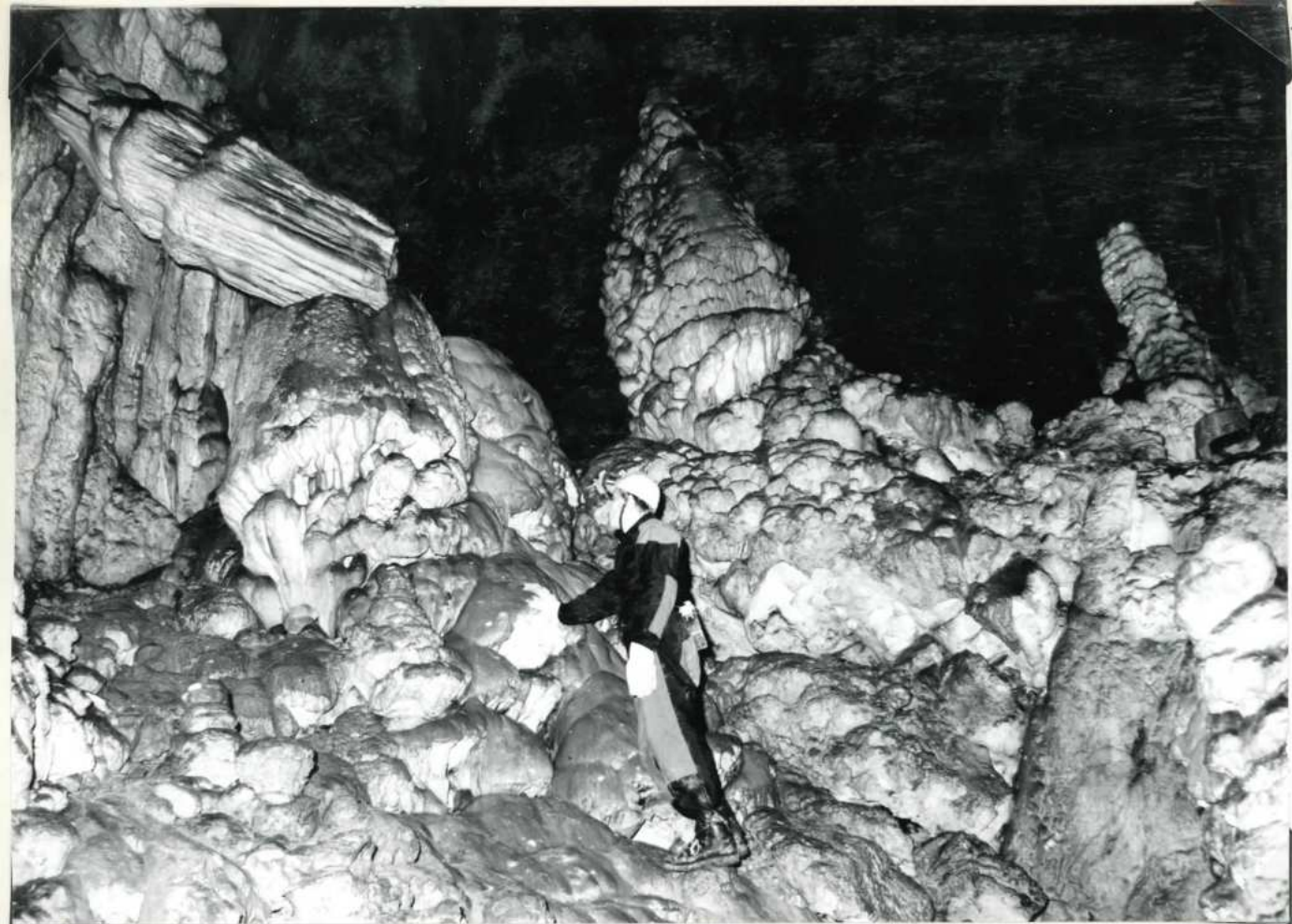

TO VŠE JE ZVONICA ...

JE ŠTĚ KNEŽKY A S BANKÉŘEM

To jako před odjezdem do Alp. Chtěli jsme jen vyzkoušet naši š 1203 jak se jí bude dýchat v kopcích. Dýchalo se jí špatně. A tak Dežo, Lici, Kōmg, Radim, Pepa, Jarha a pan bankéř Juraj Rzubovský s paní se v polovině kopce na Pustevny museli vydat do lesů a nechat motoru oodýchnout. S Pustevek vyrazíme vzhůru na Kněžyni. Dnes nás doprovází i náš potěr - Toma dcera Juraje Kamila. Nejdříve cíli. Pak už měně.

S zálibou hledíme na naši míř do Kněžyně. Ta drží. Bohužel i pro nás. Klíč se odmítá otočit. A tak tam musí Pepa dítou pokrkovi. A klíč si odspodu dal říci. A tak jde se na to. "Mne tam nikdo nedostane" hlaskolil Juraj. "A přijdeš dolů" volá žena. A šel. A nebyl nejhorší. Tak na nováčka spíš vyborný. Na čtyř-Dagu pro nás bude platný!

Dnes jsme do Kněžyně nezamířili sami. "Isac tu nejaci d'ra a chtějí dolů" volá Lici. "Tak je vem" pravi Pepa. A tak jsme je vzali. Pravda, jejich úbor odporidal vyletníkům a ne speleologům ale dobře jim tak.

Končíme práci v Kněžyni a jdeme zpět na Pustevny. Kamila už na Pepových ramenech a skwaw Juraje po čtyřech - ale došli.

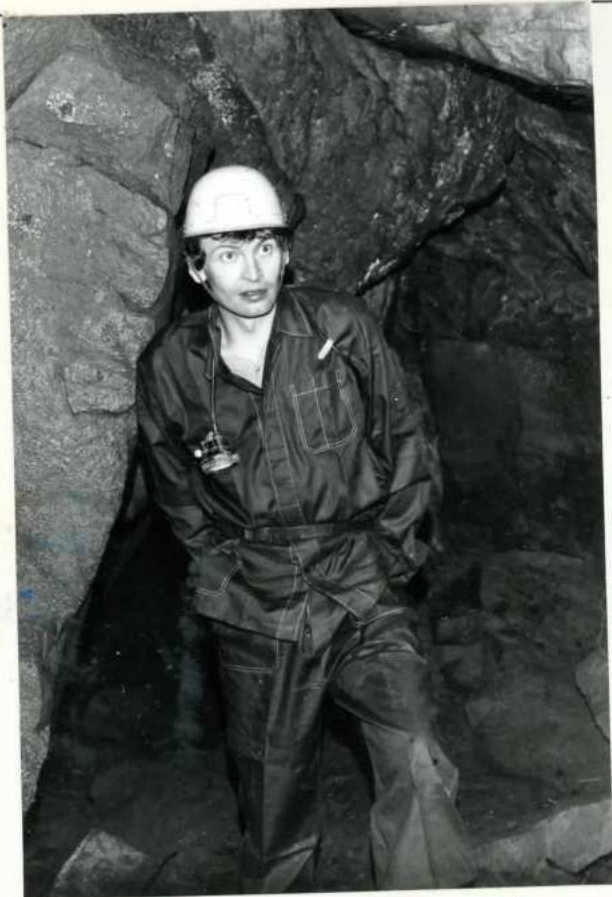
A pak? Za největším z koňů - Ja níčkern pro vaříče a vzhůru na Bohumír.

Ahoj v Alpách.

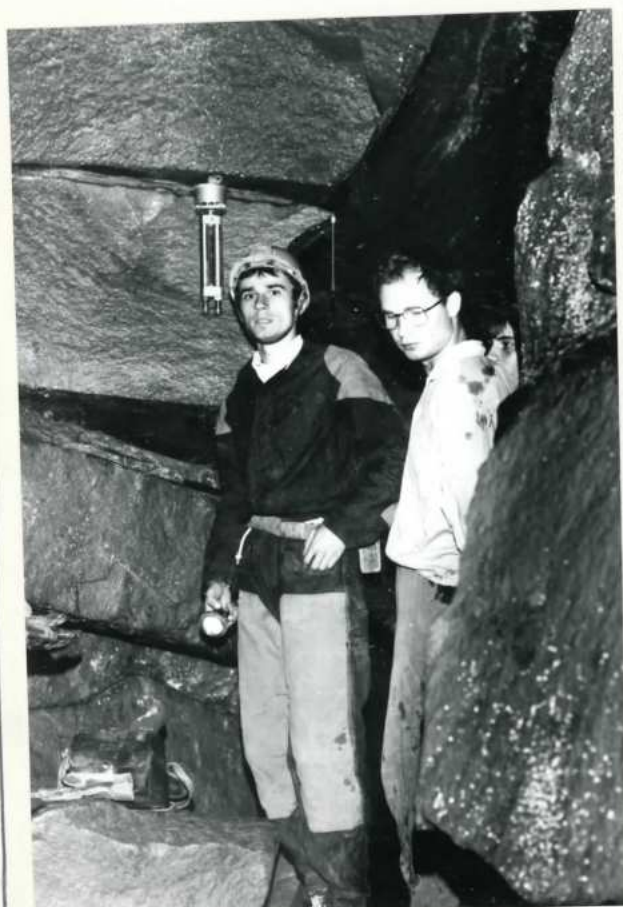

KLIDNĚ BADEJTE! DRŽÍM STROP...

HM... PĚKNĚ, PRAVÍ BANĚK JURAJ

JE VĀH ZIMA CO? UČLETNĪCI.

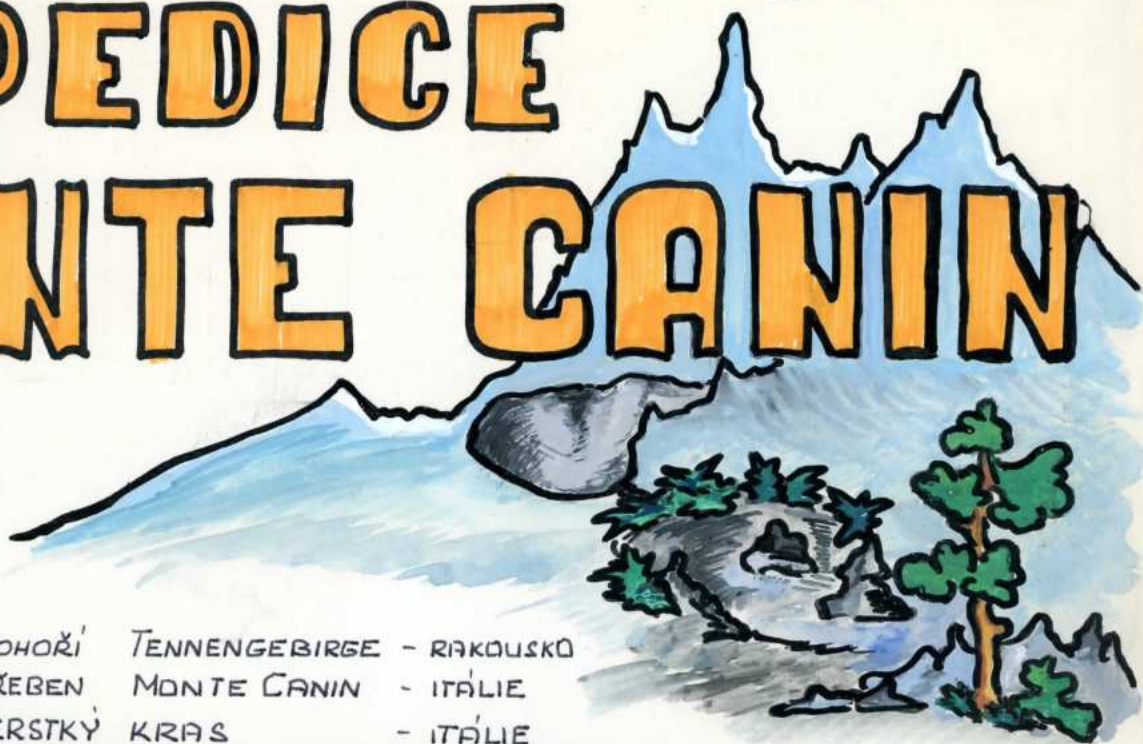

JEŠTĚ PĚŠINKU...

21.8-11.9

EXPEDICE MONTE CANIN

CÍL VÝPRAVY: POHOŘÍ TENNENGBIRGE - RAKOUSKO
HŘEBEN MONTE CANIN - ITÁLIE
TERSTKÝ KRAS - ITÁLIE

OSAZENÍ EXPEDICE: WAGNER JOSEF - vedoucí výpravy
REICHENBACH MIROSLAV - zástupce vedoucího výpravy
DEMJEN MIROSLAV
ŠYKORA PAVEL
KÖNIG PETR
ŠROMOVÁ LJUBA
KURKA ČESTMÍR

A TO VŠE SE MUSÍ
VEJÍT DO AUT!

A TO JSOU VÝVĚRY POD TENNEN GEBIRGE .....

czechoslovak expedition

TRASA EXPEDICE

LJUBINA DRUHÁ FUNKCE .....

21.8

Je pátek ráno a do dvou aut - Š1203 a Gazy ukládáme u klubovny
nauvěřitelné množství materiálu. A totam musíme také vejít i my.
Stovky metrů lán, desítky karabin, gipsů, petzli, skoby, vaky a
jídlo na 3 týdny - no prostě expedice!
Vyrážíme. Olomouc - Brno kde stále Raich marně shání nějaké
botasky aby na ten západ nemusel naboso. a dnes končíme
v jakési vsi u Znojma, kde žije Dežův přítel Bulín. A to ne-
měl. Neboť jsme mu hned zdegustovali víno, snědli půl
prasete a zmíčili hasiče ve volejbalu. Ale také některé členy
výpravy.

22.8

Sobota a my ve 4⁰⁰ vyrážíme. Za Znojmem musíme sice ještě
opravit klaksor a koncová světla ale to již na našem úspěšném
vjezdu na západ nic nemohlo eměnit. Rakouský finanční sice
vyzvídal zda nemáme šampaňské či rodku ale od nás nic
nedostal. Nedůvěřivě se sice také ptal na značku našeho Gazu
ale nám bylo předem jasné že naše těžké vozidlo bude na zá-
padě budit rozruch. A budilo! Řidiči nás předjíždějící střída-
vě šlopli na plyn a na brzdy a v očích se jim střídaly
obdiv s hrůzou. Ale brzy si na nás zvykli. Dřymě zvěst
o našem voze se šířila rychleji než my.

Vjždíme do Vídně a neb máme čas vyrdíme na její prohlídku.
Národní divadlo, chrámy, Prátr a další památky byly na-
šimi cíli. Ale také srovnání obsahu našich peněženek s cenami
za výkladními skříněmi. Dopadlo špatně. Raich a čestá nás
sice neustále lákali do červeného king ale my jsme dali
přednost kolotočům v Prátru. Dežo s česlem nakonec skončili
na topogonu a Pepa s Ljubou na jízdě hrůzu. Ovšem
prava hrůza byly spíše ty ceny.

A jedeme dál. Dál po světě dálmici. Za chvíli jsme ale nejeli.
Gazu uletěla lopatka vrtule a prdetěla kapotou neznámou kam.
A tak jsme ulomili i druhou a chladilo se na 2 lopatky.
Cestou raději nikoho nepředjíždíme a bychom nebudili zbytečný roz-
ruch a mohli si prohlédnout krajinu. Spíme za Liencem u dálnice.
pod širákem. Budi nás sice liják ale nevadí - u myjeme se.

23.8

Je ráno a chceme jet dál. Ale nejede to. "Škoda" má poruchu válce
spojky. No řidiči, ukažte co umíte. Uměli toho dost a tak jsme
mohli vyrazit. Mijíme jezero "Mondsee" - asi výletní místo
nezaměstnaných neb se to tu hemžá jachtami, vilami a chatami.
Cílem dnes je Salzburg. Prohlédneme si město i hrad a hledá-
me Salzburgské speleology. Marně. Proto odjíždíme do Alp
sami. Nejdříve do půvabného městečka Gollingu sehnat nějaké
mapy. Marně - už bylo vše zavřeno. A cestu do hor sami hledáme
též marně. Bud' je "privat" a nebo prostě není. Uvidíme ráno a
uléháme pod silonový "stan" na březích řeky Salzachu a v noci
opět začíná lít.

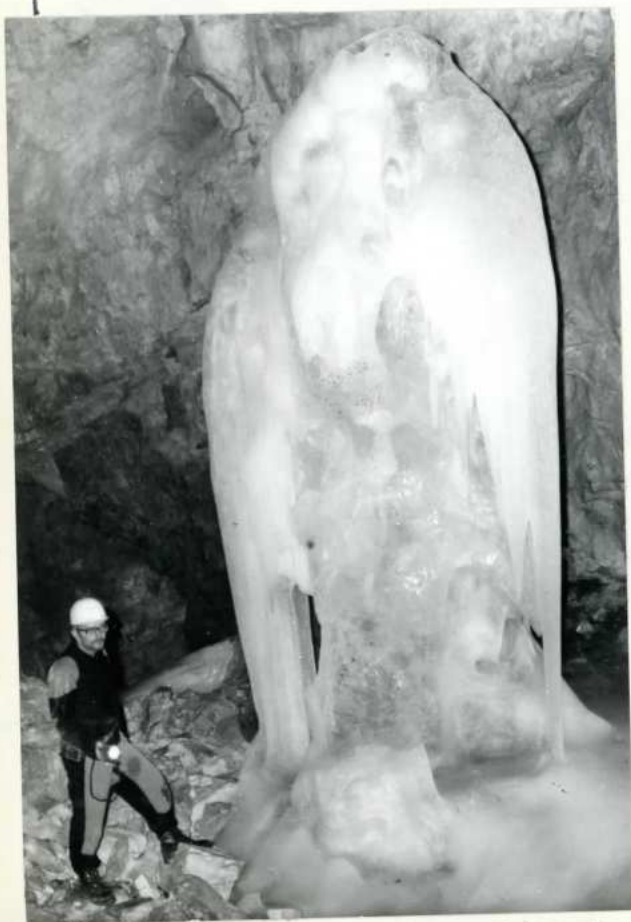
24.8

A leje ráno a Ljuba se navíc vyspala na žvýkačce a tak máme vesele
když ji čestá vyoperovává tu plastickou okrasu z vlasů.
Jedeme tedy koupit do Gollingu mapy a za neustálého deště
pak míříme do dalšího střediska Apenou. Cíl - prohlédnout si

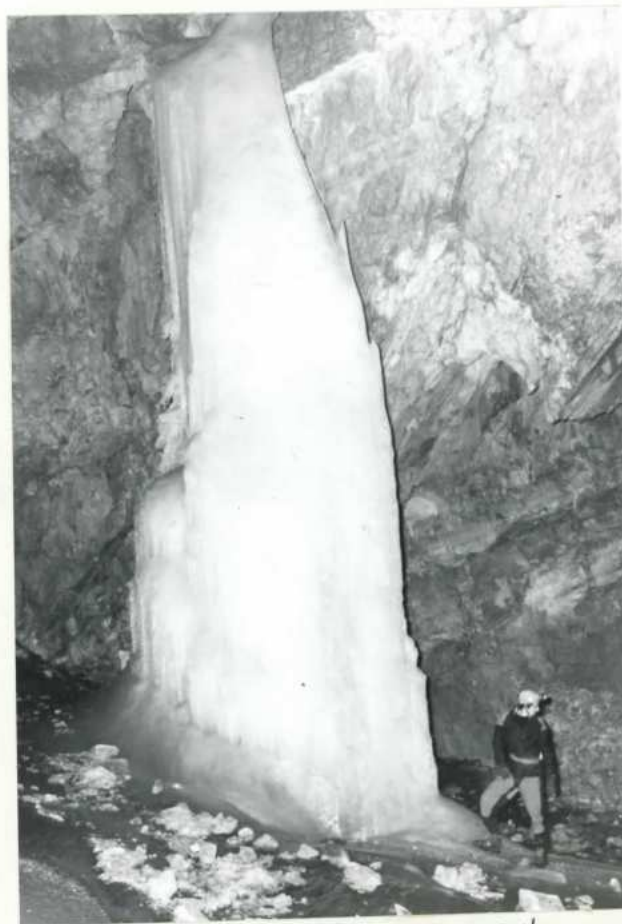

VÝSTUP NA KUCULBERG - ODPOČINEK POD RÖTHEISHÖHLE

LEDOVÉ KUPY V RÖTHEISHÖHLE

A DEŽO JE PROTI NĚM TAK MALÝ..

dvě velké vyvěračky - vodopády Dachsefall a Tricklefall. A protože se k tomu přidal déšť zmokli jsme na kůži. A tak jedeme raději dolů hledat cestu na Tennengebirge. Podle mapy se proplétáme úzkou cestou mezi Tyrolskými usedlostmi až nás zastavuje údolí závora. Potkáme jednoho speleologa z belgické výpravy a tak víme že máme dobrý směr. A tak uleháme přímo na cestě u závory, doufajíc že se zítra zlepší počasí.

25.8 Zlepšilo se. Balíme krosny, u aut zanecháme čestů a vyrazíme vzhůru na Kuchlberg. Čeka nás převýšení víc jak 1200 metrů.

Stoupáme několik kilometrů po lesní cestě a na jejím konci narazíme na auta belgické výpravy. Asi se jim podařilo uplatit nějakého tyroláka a ten jim závora otevřel. Napravo se tyčí špiče Kuchlbergu a na levé stěně Rötthwand. Prudce stoupající úžlabinou stoupáme stále výš. Stromy střídá kleč a cesta již dávno zmizela. Jedinými orientačními body jsou kamenní "panáči" - zřejmě značky belgičanů. Blízko úpatí Rötthwandu potkáme další členku belgické výpravy a tak už víme že náš útěk - bivak v jeskyni Rötth Eishöhle je nedaleko. Jdeme se domluvit zda tady bude místo i pro nás. Zouđa totiž pojme 10-12 osob a nás je i s belgičany 15. Navštěvi nás pojala všechny.

Odpoledne vyrazíme na prohlídku okolí a pokusit se najít další jeskyně. A večer jdeme do Rötth Eishöhle - ledové jeskyně.

Podle mapky lehka' na zdolání. Ovšem ne tak docela. Úchod do ní je hned vedle základny a jeskyně hned začíná ledovou chodbou, po stranách s množstvím firnu. A pak přichází malé okno a za ním sraha - vše v ledu. Míra se vrhá na led a bere to dolů šupem a Pěta samozřejmě nemohl těž odolat. Pro foto-brašnu raději natahujeme lámo. Ledový topogán vede do velkého ledového domu se dvěma ledovými kupami. Jako veimním království. A pod námi další ledová propast. Prolezáme co se dá, fotíme. Horší to je z výstupem ven. Míra se opět rozhoduje pro extrémní cestu a vyplazuje se ven.

Na boudě zjišťujeme že i kuba měla úspěšný lov (tejakotiplic) a seznamujeme se blíže s belgičany kteří jsou z Wanze.

26.8 Belgičané dnes bali a my vyrazíme na porrhovou ekursi. Prochází mě čelitým krasovým křemem, bohatého na nejrůznější druhy škrápů, zvěrků. Hojně jsou vstupy do podzemí, často zakonzerné sněhovou ucpávkou a ledem. S přibývajícím výškou přibývá i sněhu. Před námi se tyčí vrchol Schneiblingkogel, pokrytý novou vrstvou sněhu. Pepa a Dežo se rozhodují vystoupit na něj severní stěnou čici traversem. Terén se brzy mění v skalní stěny pokryté sněhem a ledem. Ale jdeme dál. Konečně vrchol (2280m) a náš edpis ve vrcholové kmitě. První český.

Sestupujeme k prázdné základně balíme a míříme dolů za čestův které jsme tam nechali na pospas Tyrolákům. Ale to neznáte čestů. Ten byl sniama hned kollega a to ještě nie neřekl! Balíme auta a opět se chystá k dešti. Jdeme dál potrase Scheffau Bischofshofen-Tiem. Silnice začíná prudce stoupat auto křže funí. Dnes spíme na začátku těžké zkoušky - pod průsmykem Hochtör.

ZAŠÍT KALHOTY....

A VJÍŽDÍME DO CORTINY

CO PAK NÁM ASI NAŠI KUCHAŘI DOBRÉHO CHYSTAJÍ?

TAK JSME ČESTU
VIDĚLI NEJČASTĚJI
S MAPOU V RUCE...

27.8

Průsmyk a zkouška. Ano - pokud je ve výšce 2505 - pak je to pro naše auta fakt zkouška. A tak ráno za deště vyjeli. Pomalu ale stále. Před vjezdem na nás však rakušané vymohli poplatek 400 šilinků. Konečně vrchol stoupání. Nam to však nestačí a tak si ještě zajíždíme na ledovec Grosglockner - podle cestovních zaručených zpráv největší v Evropě. A pak začíná veliký sjezd až na italské hranice. Tady si nás moc nevšímají. Případy nám to tu jako při vstupu na Bamík. Každý chodí tam a zpět a mává nějakou permanentkou. Kolem nás se začíná odvíjet bohatá scenérie skalnatých Dolomitů. Před Cortinou něco neklape u š1203 - nebo spíš v m'něco klape. Zajíždíme proto pod skalisté velikány mezi borovice a kletě a staríme tábor. Dnes bez sílonu. Je krásná noc.

28.8

Budíme se do slunného rána. Všude okolo nás setýčí ostré štíty Dolomitů. Přímo nad námi vystupuje Monte Cristallo (3216 m) jako nejvyšší z nich. Cici, Raich, Dežo sevrhají na opravy Aut a Pepa bálí aparáty a vyráží na M. Cristallo. Výstup vede nejdříve úzkým kaňonem protékajícím říčkou a po kilometru začíná prudce stoupat. Stezka míří mezi balvany a obrovskou sutovou morenou. Mizitake vodní tok. Tam někde mezi dvěma skalnatými věžami, trojicími vrchol probleskuje ledovec. A ten je cíl. Výstup je stále náročnější. Znovu se objevuje vodopád a je nutno vystoupit stometrovou stěnou. Přímo vodopádem. A znovu stoupající sutiště pole. Konečně ledovec. A nyní rychlý sestup dolů. Auta jsou hotova a oběd také. Ljuba se opět vytáhla. Vjíždíme do Cortiny 31P. Krátka prohlídka a jedeme dál. najik. Okolo Udine hledáme nějaký nocleh. A to je problém. Sama továrna na ložnice a anděličky a WC mísy. A tak vjíždíme někam do polí s kukuřicí. Heavně že spíme.

29.8

Budí nás rachot aut. Dnes nás Ljuba překvapuje paláčkami. A pak už do Terstu. Klubovnu klubu Boegan nacházíme na náměstí vítězství ihned. Tam už visí ozkaz pro nás. "Budeme tady v 19⁰⁰ hodin". A tak si prohlédneme Terst. Raicha a Königů zajíma nejvíce červené kino - nás to ostatní. Už si na Itálii zvykáme. Sem tam nás něčím překvapí - jako třeba Ital co cpál Pepovi a Cicimu do auta kupu kořichů a naši chrabří hoši mu je nestačili vrátit - ale už jsme tu doma. Zvláště když na obchodech vidíme nápisy: "Vysylámy pački do Polski". Večer se poznáváme s italskými kolegy. Klubovnu mají rozhlou a taku je jich mnoho. Dovádáme se vše orajonu Monte Carin a také to, že na bivaku jsou poláci. Mimo pláť. A tak se loučíme a voloprovodu Luciana (námi zraněného Hluchého Jara) jedeme dnes přenocovat do campu nad Terstem. Ach - naše peněženka! A ještě jim tu zdarma tekla jen studená voda.

Großglockner-Hochalpenstraßen AG
A-5020 Salzburg

Karte für eine Fahrt 34529 D
mit einem Kraftfahrzeug der Kategorie A

Die Gültigkeit dieser Karte erlischt bei Verlassen
des entgeltpflichtigen Bereiches.
Karte aufbewahren. Rückseite beachten.

F einschließl. 18% Mwst. S 200,-

POSLEDNÍ CHVÍLE PŘED SESTUPEM DO PRŮPASTI M. BORTANI

PODZEMNÍ TÁBOR V HLoubCE -400m.

308

Ráno opouštíme camp, cestou přibíráme průvodce Luciana a jeho psa Pušiko a po dálnici (zakrouží se plati) míříme do střediska Sela Nevea. Tady už narazíme na část polské výpravy. Druhá část však je ještě na bivaku. Balíme vrchovatě krosny a vaky a valíme se na lanovku. Luciano nám zřídil slens a tak vyjíždíme s dobrým pocitem o 600 metrů výše. Od stanice nás ale čeká pěkná mackačka. K bivaku speleologico. A dvakrát? Vynášíme krosny a vracíme se pro vaky. Pět hodin vynášení!

Večer diskutujeme spádky akademického klubu z katorce. Seznamujeme se z Mariem a Paulern.

Dovídáme setaké že náš cíl propast Vianelloi Davanzo jsou zcela zaledněny a vchod je uzavřen. Italové nám doporučují propast M. Gortani (-920m.)

Ľjuba ještě bude pozornost se svým sítěm a v noci nás budí dešt a vha'm' do boudy i Pepu s licim a čestou spicich venku. A to je vše. Ráno to začne.

318

Poldci opouštějí bivak a my se chystáme na Gortani. Víme že poláků bylo 12 a propast udělali na tři družstva. Měti sebou i průvodce. Podobně jízdovali i jiné výpravy. My máme lana na propast 600 metrů a je náš 5. Ale přesto se pokusíme dosáhnout co největší hloubky. Nabalujeme 6 vaků lan a dalších 5 vaků se spacími vaky, vařiči, sítěmi a starou zvlášť balíme fotomateriál.

Nacházíme vstup a v 11⁰⁰ zahajujeme sestup. Do první vertikaly -12m pada lanový žebřík. Spouštíme 12 vaků a lana padají do další propasti -20m. Na ni navazuje šachta -56m a pak největší vertikala -84m. Tady vhažujeme i jističlano. Doda sice steká ale není to silné. Krátký meandr a potom drně suché šachty -20i-28m. Zatím vaky stále spouštíme. Přichází však úsek Bigoli. Úzké meandry, stupně, dlouhá plazička (50m) kde tlustší vaky musely být převálcovány. Každý musí tím úsekem dva kráte. Ztrácíme tady několik hodin. Ale jdeme dál. Následuje systém propasti (-50m) a po něm Meandro 180 největší úsek pro transport materiálu. Úzké, vysoké meandry. Pot se liže ze všech čel. Konečně zdvēr! A jdeme znovu zpět pro druhý vak. Pět hodin dřiny. Italové mají pravdu, že naše vaky jsou příliš velké. Po meandry následují 4 propasti (30, 15, 40, 45m) Vedruhé zmich budujeme bivak. Nabijíme skoby, věsíme sítě a zkusíme utehnout. Je 6⁰⁰ hod. **7.9.** Jedině Mira usína ihned. Sítě moc pohodlné nejsou.

Po pěti hodinách odpočinku pokračujeme dál až na dno propasti "Česka" Máme za sebou 480 metrů. Navít další pokračování není snadné. Konečně máme našeho průvodce-telefonti drať a jdeme dál. Tedy dolů. Pár terénních stupňů, traverz nad padesátimetrovou propastí a pak sjezd dolů. Tady už těžce pěkne voda a pokračuje meandr. Zbývá nám 140 metrů lan. Zdoláváme další propast 20m. Jsme v hloubce -600 metrů. To byl náš cíl. Krátký oddech a začneme výstup. Brey také zjišťujeme že prudce stoupá podzemní voda a vznikají silné vodopády. Urychlujeme výstup. No povrhu asi řádně lyže. V našem podzemním táboře krátce pojíme i balíme sítě a spacáky-lezeme opět výše. Zatím se nám daří vodopády mjet. lezeme celou další noc. Je **2.9.** Opět překonáváme meandr 180 i náročné úsek Bigoli. Mamokla lana váží dvojnásobek. A pak to přichází. V propasti -84m. pada mohutný vodopád. Není vyhnuti. Dlouhé minuty lezení

NAŠTUP DO STUDNY - 87 m.

TAK A TO JE
BIVALO SPELEOLOGICO

v ledové sprše. Zhasína ihned karbitka a prsty začínají křehnout. A ještě retransport těžkého materiálu. Taháme tři vaky najednou. Konečně dvě poslední propasti a už je vidět zebřík. Je 14⁰⁰ hodin a venku přestalo pršet. Poslední vak opouští podzemí. Je definitivní konec. Unavení - ale spokojení. Vytvořili jsme nový rekord klubu. Uvchodu je již nervozní lžuba sčestou. Dnes všichni unavení uléháme k'měť ve stoje. Po dobré večeři.

To je den odpočinku. Ráno zjišťujeme ze včera večer přišli Mario a Paulo. Ustáváme pozdě a jdeme soběma „Italama“ kontrolovat stav zalednění vstupu do Abisso Boegan. Vstup leží uprostřed kotliny a nadně vstupní šachty je vidět led a sněh. Přesto se daří Paulovi promíknout úzkou puklinou do dalších prostor. To jim stačí. Fotíme povrch a večer opět odpočíváme u karet. A v noci se přihnalá větrná bouře. Ještě že bivako speleologico dobře ukotvený.

4.9. Poslední na M. Canin se snáma loučí mlhami a větrem. Balíme vaky a krosky a máme obavy zda trefíme na furiviu (lanouku). Ještě že italové mají kbivaku značkovanou cestu. Nechceme již dva kráte a tak si nakládáme na záda dvojnásobnou váhu. Dorážíme k lanovce a začíná pršet. Sobavami kledíme do údolí, zda nám snad mafie necizila naše skvělé vozy. Brzy jsme u nich a konstatujeme, že mafie má asi dorazena.

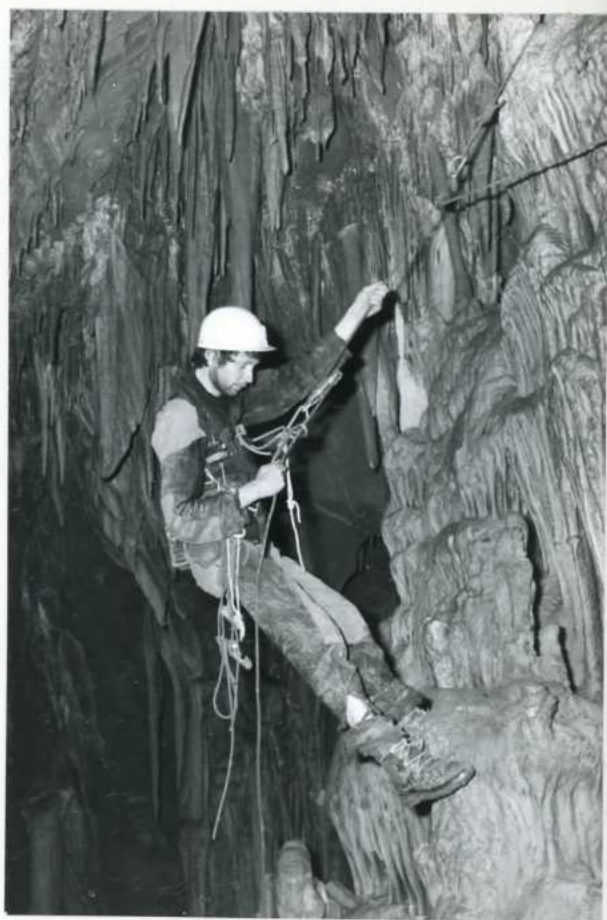
A tak jedeme do Terstu. Na klubovně je opět rušno. Jako již tradičně přátelé z klubu „Boegan“ něco slavní. A tak se připojujeme. A spíme na klubovně.

5.9 Na dnes je pro nás připraven sestup do nejhlubší propasti Terstského krasu propast „Trebisiano“. Leží nedaleko nad Terstem u základny klubu a má hloubku -320 metrů. A je uzamčena. Prvních 100 metrů šachet je vybavených kovovými žebříky a to vše urychluje. Samozřejmě snáma sestupuje i početný doprovod Itálii - Mario - Paulo - Lupo a náš pozdější průrodce Suzi. Asi v hloubce 25 metrů se seznamujeme s obyvateli jistě dvěma macaraty chovaných zde pokusně italskými kolegy. Moc toho sice namluvíli ale požovat pro naše fotopřístroje neodmítali. Sestupujeme dál. Žebříky končí a italové užívají svou jednolanovou techniku.

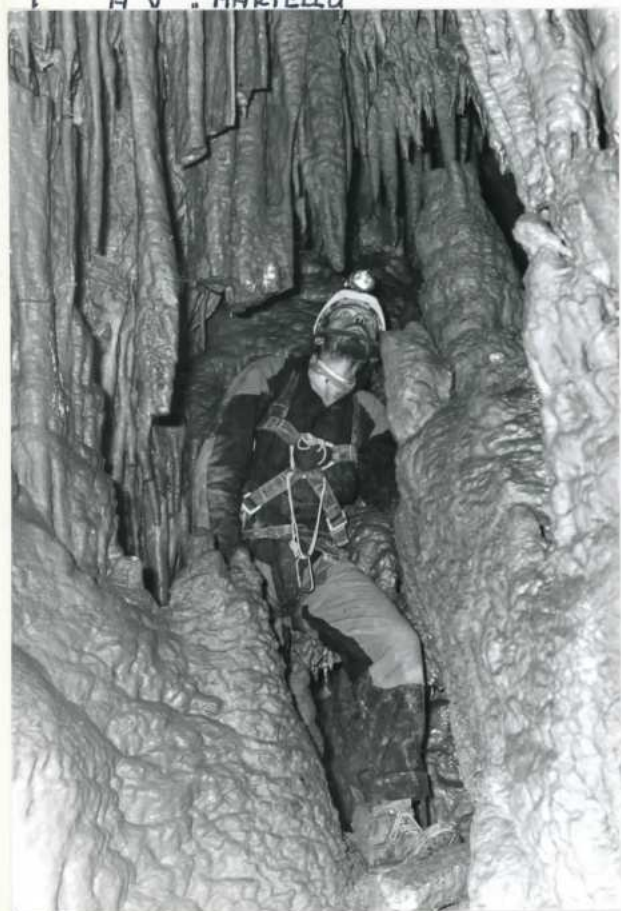

TAK TO JSOU PŘEPÍNKY ....

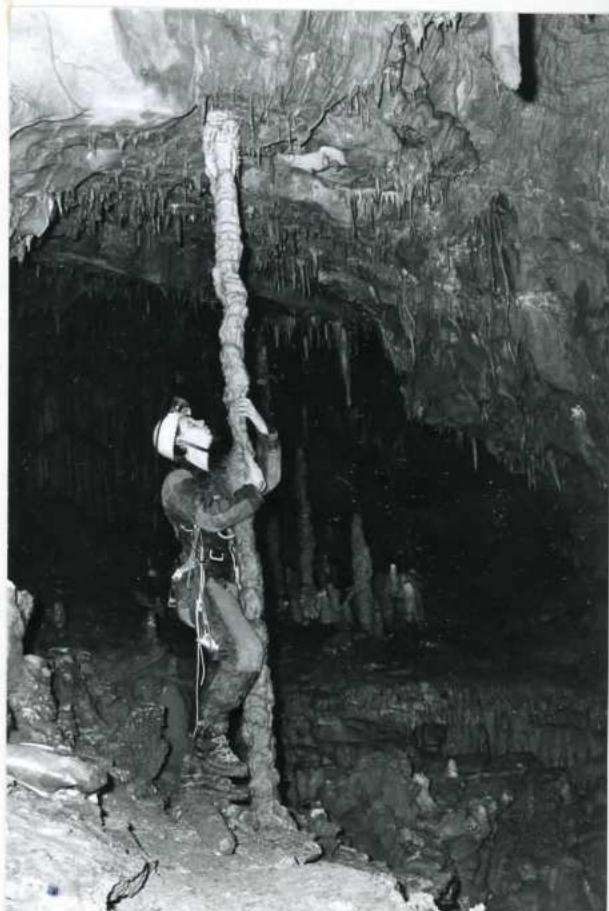

A SJEZD HLoubĚJI VE FERNETI

A V „MARTELLU“

JE TAM NĚKDO NA HOŘE?

ŠIBSY NA NĚJ NEMASADĪM .....

A to je něco pro nás. Co pět metrů nějaký ten přestup a fixování lana. A velmi rychle zvládneme jejich techniku. Sestup končí na 50 metrové m nánosovém kůzlu písku. Ažvady někdy sahá hladina podzemní řeky Timavy k jejíž hladině nyní sestupujeme. Je to vlastně stoka. O Jugoslávii kde se propadá ji zcela znečištějí místní továrny. Česlo o Raich dostali sice chuť vykoupat se. Ale jak se podívali na plavoucí stoučky černí a hemžení dalších tvorů přešla je chuť. A tak raději vystupujeme na povrch.

Jedeme zpět do Terstu. Večer jsme pozvaní na velkou speleologickou slávnou. A tak tam jedeme. Vše se to odehrává v prehistorické jeskyni nad městem. Divod? Jeden ze speleologů totiž slavi či zapíje "svobodu". Ano to se speli jeskyňáři všech 11 Terstských klubů. Abylo tu prave veselí. Víno - jídlo to pro nás azpěv pro italy. I jiné radovánky. Jako stak plavmo přes hracuci. Ovšem vyvrcholem byly souboje v přetahování lanem. Vyzvali i nás. A to neměti. Jednak jsme v nejvyšší váhové kategorii a pak - jenášt. I s tyubou. A tak jsme konec lana nendpadně vetmě uvázali kestromu. A v peněm elánu italu pak nějaký dobrák konec uřezal. Samozřejmě snaším vědomím. Víme jen tolik - že se naši soupeři dlouho nemohli zastavit a ještě dlouho po půlnoci se hledali pookoli v křovi. Harno - mají velkou sílu. Neb se oslavy protahly - zůstali jsme spát nedaleko prehistorické jeskyně.

6.9. Co dnes? Další propast - sejménem Martell. Opět v Terstském krasu.

Dnes je však na programu také "prolongace. Užitým průlezem téměř pod silnicí sestupuje snadma opět početná italská skupina - dnesbo vede lupu s klubu G.S. SanGiusto. Výzkumné práce začínají asi v hloubce - 90metrů. Italská skupina eploruje jeden ekominu a lupu, Raicho Dežo prosekávají otvor komunikující s neznámou vertikálou. Konečně je natolik zvětšen že tam nejužší z italu (ještě užší než Dežo) může promítnout. Zatím v horizontálních částech s částými plazivkami fotografuji Pepa, Cici a Peťa. Konečně je ototo jeskyni hezka výzdoba i když často enačně "vybilena".

Končíme práce a jdeme se osvěžit do malé hospůdky. Tady poznáváme bližší italský temperament. Bohužel i některých jeskyňáři - když začali chodit po stole a hozel posobě kelímky. Tak jsme se už nedivili měřmu. Ami když snědli dva kaktusy. A tak si musíme z toho oddychnout nočím vycházkou na nábreží a porci zmrzlinu na kterou nás italové pozvali. Škoda že byl zavřený Terstský hrad. A tak se alespoň Dežo na pláži seznamil s nějakými kačenami a začal nám kvákat.

7.9. Budíme se opět na klubovně. Dnes je našim d'lem další alkoholická propast "Ferneti". Už rchod nás udivil. Leží totiž nad Terstem přímo uprostřed velkého campingu mezi bungalovy. Sestup opět řadou žacet s mnoha přestupy a navíc - asi na závr nám Mario přidal ea odměnu jedno lezemí přes uzel přímo uprostřed jedné z vertikál. Nás tím nijak nepřekvapil. V hloubce a si 120metrů jenádherná Galerie a tam se Cici a Pepa vrhají na focení zatímco Mario, Suzi a Paulo vedou ostatní na dno v hloubce - 180metrů. Cici a Pepa končí prdu a i s fotáky lehce vylézají na povrch. Výstup zahájí skupina na dně. A pak to přichází. V hloubce asi - 140metrů italové příliš vytahují lano a Mira k němu stěnuje. Na kluzké stěně si však přišlapuje smyčtu gipsu ujezdí mu noha a Mira pada ze čtyř metrů na záda. Přemáha bolest (jak se doma ukázalo bylo to naštipnuté žebro) a leze dál.

TO JE FERRETTI

Pomalu přes „přepinky“ ještě pomaleji přes uzel. Na poruchu jsme již neklidím. Konečně jsou tady. Čistíme naposled „nářadí“, balíme vaky: Miru do auta a naposled odjíždíme od italské jeskyně. Večer jsme lupem pozváni do jejich klubu G.S. „San Giusto“ A tak tam jdeme. Besedujeme, prohlížíme si diářky z jugoslávských jeskyní a jeskyní na Monte Cucco kde skupina pracuje.

8.9. Mirovi je o něco lépe a tak jedeme na prohlídku Benátek. Asi 160 km o Terstu. Problém je zde zaparkovat. Když toto záhadně bez placení řešíme na placeném parkovišti můžeme vyrazit do ulic. Tedy vlastně do kanálů neb město cesty nemá. Jen řadni kanály a gondoly. Těch tu je plno. A furt se nám nabízejí. A tak Cici a Pěťka alespoň kupují ty suvenýrové. Je vedro a kolem tisíce lidí. Na náměstí sv. Marka není pro lidi a holuby k hnutí. Jsme unavenější než po slezení nějaké té propasti. A tak jedeme do Terstu. Po dálnici. Večer zajišťujeme u jednoho záhadného obchodníka nákup speleomateriálu a uleháme opět na klubovně. Když jsme si před tím dali pár pěkně drahých piv. Unáš bychom za to měli pár sudů piv - i plně.

9.9. Den loučení s Terstem, nákup dárků. Naposled procházíme městem kde jsme již skoro doma. Loučíme se Suzy a všechny je zverne k nám do ČSSR. Ahoj v Bohumíně.

A odpoledne vyrazíme. Dálnice do Udine - placena - hranice - opět si nás téměř nevíš mají. Začíná lit. A lize stále. Spíme na krásném odpočívadle u dálnice - ty jsou v Rakousku zdarma - pod naším silonovým wigwamem.

10.9. Přestalo pršet a my jedeme dále. Navštěvujeme Klagenfurt a hornatým křemem - ikdyž čestový zprávy zaručovaly nášiny se bližíme k vídnu. A na posledním odpočívadle spíme. Sice rušeni draymi plchy a „myšima“ ale spíme.

11.9. Vjíždíme do Vídně a opět starý problém - parkoviště. Gaza necháváme daleko od centra a se škodou chvíli kroužíme městem až nakonec vjíždíme do podzemní několika patrové garáže. Po zjištění výše poplatku ale rychle zase vjíždíme. Konečně místo a my můžeme utratit poslední valuty. A je to. Finito. Raich už trochu pohyblivější ještě navštěvuje kino s krvákem ale to je vše. Před námi je hranice a fronta aut. Po půlnoci vjíždíme do Brna. Dáváme si gáblík konečně za normální ceny. Spíme v poli za Brnem

a 12.9 v poledne jsme doma.

Ahoj Pěťka.
Těchmi

UVCHODU DO PROPASTI „FERNETTI“ RAICH PRAVÍ: OBDÍVÁJTE MĚ

„ŠIKHÁ VĚŽ“ ZVOLAL ČESTŤA „A V BENÁTKÁCH?“

VOLNÁ GONDOLA...

Výprava do Alp

Dvacátého srpna odcestuje z Bohumína sedmičlenná výprava speleologů, základní organizace České speleologické společnosti ORCUS Bohumín do krasových oblastí rakouských a italských Alp. Cílem třítydenní výpravy jsou krásná pohoří Totes Gebirge a Tenner Gebirge, kde kromě zdolání některých propastových systémů očekává členy expedice společná výzkumná činnost s polskými speleology. Hlavním sportovním cílem výpravy je zdolání propasti Marino Vianello na hřebeni Monte Canin v masivu Friuli. Kromě dalších fotodokumentačních úkolů uskuteční členové výpravy několik besed o činnosti České speleologické společnosti a při vzájemné spolupráci s rakouskými a italskými speleology si vymění zkušenosti z oblasti výzkumu krásy i progresivních speleologických a speleoplinistických metod. [J. W.]

V pátek 21. srpna v ranních hodinách odcestovala výprava našich jeskyňářů — členů speleologického klubu ORCUS na expedici „Monte Canin“ do rakouských a italských Alp. Cílem výpravy je zdolání druhou nejhlubší propastí krasové oblasti Friuli a řadu dalších jeskyní. Snímek zachycuje výpravu před odjezdem z Bohumína. Expedici tvoří: stojící zleva — Pavel Sýkora, Čestmír Kupka, Ljuba Šromová, Miroslav Děmjén, Josef Wágner (vedoucí výpravy), v popředí: Miroslav Reichembach (zástupce vedoucího výpravy) Petr Köntg.

I. SJEZD BESKYDY

17.-20.9

Na dno Kavkazu

JOSEF WAGNER

Pro obyvatele starého Říma byl Kavkaz východním koncem světa. Tak nedostupné se zdály jeho štíty. V našem století se pohoří nad Černým mořem stalo středem pozornosti alpinistů a geologů. Ne tak dávno sem zaměřily i první výpravy speleologů a začaly odkrývat tajemství jeho hlubin. Jednou z největších byla první sovětsko-československá výzkumná expedice KAVKAZ 80; uskutečnila se ve spolupráci Krymské oblastní speleologické sekce a základní organizace České speleologické společnosti ORCUS z Bohumína v srpnu roku 1980.

Je 1. srpna. Dvě malá vozidla — mikrobus Š 1203 a terénní GAZ M 461 — po tři dny ukrajovala stovky kilometrů ukrajinskými rovinnami a kavkazským předhůřím cestou do místa srazu výpravy, abcházské vesnice Bzybu. Tady je už připraveno pětadvacet speleologů ze Simferopolu, Jalty, Feodosije, Sevastopolu, Lvova i uralského Permu. Vítáme se se starými přáteli. Naše oči směřují k vrcholům

Bzybského hřebenu, ukrytým v oblacích, jenž je cílem výpravy. Dovídáme se, že všichni jsou již na místě. Čeká se na přílet vrtulníku, který vynesou část několikaletého vybavení expedice na hřeben. Zanecháváme u beden a vaků dva ze sovětských přátel a jako dlouhý had vyrážíme na dvoudenní výstup do základního tábora.

Bzybský hřeben je nejdelší zkrasovělé

Z oblasti Bzybského hřebene, kde pracovala první sovětsko-československá expedice

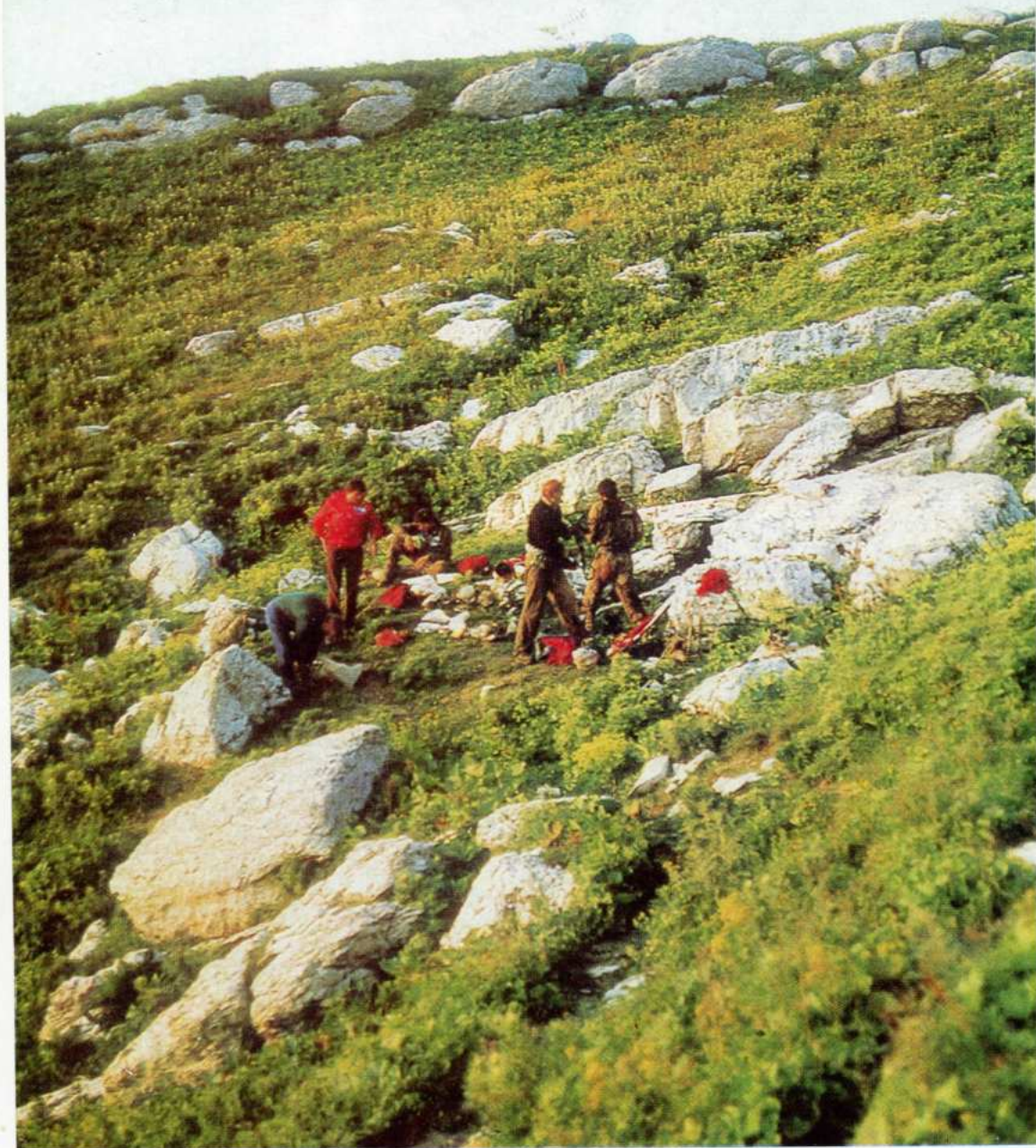

era jezdiť
bečky.
nim stra
dru druhému

A teč ho vyu-
hlavně
všem jestli ho

WAGNER

Vstup do Bohumínské propasti ve východní části Bzybského hřebene. Snímky J. Wagnera

LIDÉ A ZEMĚ - NĀM NA SJEZD OSOBNĚ PŘIVEZL ŠĚFREDAKTOR

I. SJEZD BESKYDU

17.-20.9

To vše jsme museli stihnout.
A tak zatímco Vetešník
Česlo, Dežo a Jarka
v Kněhyni a Cyrilce
měnili pásky a měřili
vlhkost, naše jádro působilo v Olomouci
na I. sjezdu České speleologické společnosti.
Raich, Ljuba, Cici a Pepa.

Tak Raich to byl štábní šofér. Od rána do večera jezdil
a vozil co se dalo. Organizační výbor, muziku i bečky.
Ljuba - to byla gejša. Tam se usměj na mimstra
tam usad' jednoho náměstka HK, tam doneskovu druhému
náměstkovu. Prostě žena do společnosti.
Cici - to byl náš delegát s hlasovacím právem. A těž ho vyu-
žil. Ovšem ošist referát se styděl.
A Pepa - ten tam byl jako zástupce KV ČSS a hlavně
jako kandidát do Ústředního výboru ČSS. Ovšem jestli ho
dáv zvolí.

A tak to šlo. Čtvrtek to vše jen
chystáme a cestou na naši
ubytovnu nejenže bloudíme
ale také' málem přejedeme
jakéhosi opilce.

Pátek je dnem jednacím.
Sobota dnem sekurzním.
V neděli se opět jedná
a volí ústřední výbor
a poprvé' máme v něm
svého člověka!

ČLEMEM ÚV ČSS BYL ZVOLEN: J. WAGNER

Handwritten signature

JAK JSME CHYSTALI BABU NA ČATYR-DAG

27.9

Vneděli do Beskyd a ve středu na Krym. To jsme věděli a tak jsme vyrazili trochu provětrat a prozkoušet naše zeny do Kněhynské jeskyně.

Ciči, Raich, Radim, Pepa, Děžo mají Tom a ony - teda Ljuba, Irena a Jarha.

Škoda 1203 nás lehce vyváží na Puskvny a zatím to jádro směřuje na Kněhyni. Děžo s Jarhou a Raich

Nejmladší člen výpravy

Od svých třinácti let je Radim Vladyka, dnes učeň třetího ročníku oboru mechanik-seřizovač našeho středního odborného učiliště, členem speleologického kroužku SOU.

Pro svou několikaletou úspěšnou činnost a zvládnutí náročných přípravy byl letos vybrán za člena společné sovětsko-československé speleologické expedice „Čatyr-Dag 81“, která probíhá v tomto měsíci.

Radim Vladyka je jedním z řady našich učeňů i studentů gymnázia, kteří pod vedením zkušených speleologů ORCUSU

se ve svém kroužku již několik let zabývají problematikou výzkumu krasu jeskynní fauny, speleodokumentace, učí se zdolávat hluboké propasti i náročné výstupy ve skalních stěnách.

Mnozí z nich jsou již dnes dostatečně zkušení a patří členové České speleologické společnosti, zapojení v bohaté výzkumnické i expediční činnosti ORCUSU.

...s sebou prohlížejí ne dalšího nezlomili.

Kněhynské jeskyni. Dnes No nebylo toho mnoho.

Radimův znalosti z krasu v desetileté paměti.

Jen dvakrát prohnali mšlo naučili:

...a radíme se zpět na Puskvny Raich.

Čimice na večeri. Za velký se Pepa s Cičim doopravdy ně. Ve středu jsme v Sojuzu

A noj Ref

Radim Vladyka, učeň třetího ročníku, nejmladší člen výpravy Čatyr-Dag. Snímek je pořízen ze závěrečného soustředění v pro-

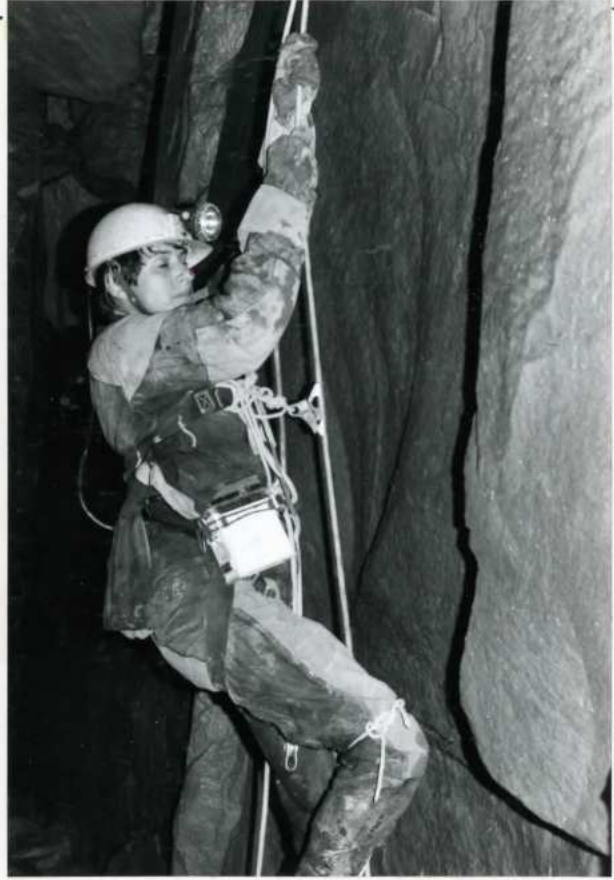
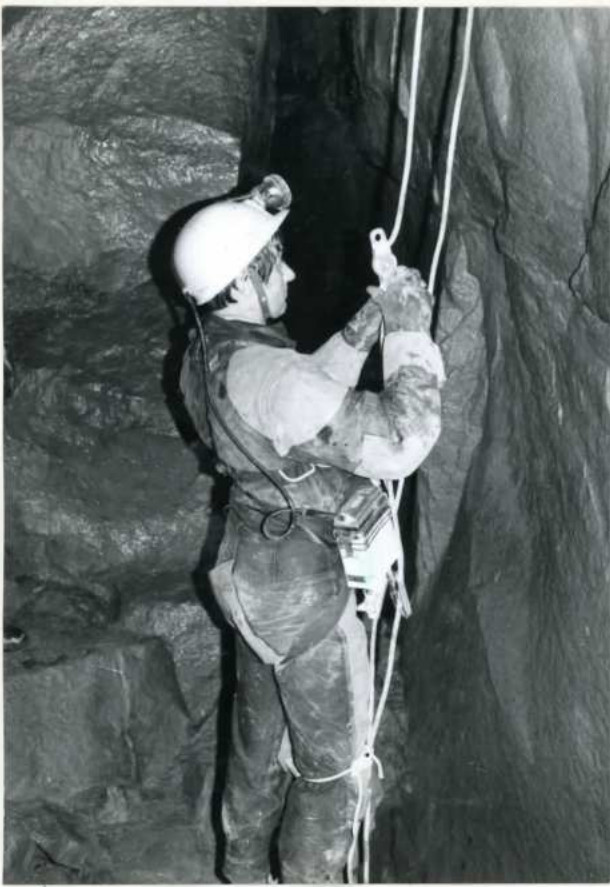
Tajemství Ondrášových děr

Bohumín (ae). — Po úspěšných expedicích v italském Monte Catin a Čatyr-Dag na Krymském poloostrově sousíedují svou pozornost členové speleologického klubu Orcus středního odborného učiliště Zelezáren a drátoven Bohumín opět k Beskydám. Středem jejich zájmu je vrchol Kněhyně.

Povrchovým průzkumem jižního svahu, poblíž již známé pseudokrasové jeskyně s nejnižší kótou 57 metrů, mladí speleologové zjišťují další výskyt teplotních průduchů.

Po odkrytí vrchních vrstev zeminy a prokopáním horniny objevili další tři nové podzemní prostory. Největší lokalitu, dlouhou až čtyřicet metrů a hlubokou dvacet metrů, pojmenovali po bájném řeckém Kyklopi, dvě zbývající jsou prozatím bezejmenné. Podle dosavadních zkušeností však jeskyněři očekávají, že po odstranění „zátek“ se jim podaří poodkrýt další prozaická svědectví o existenci děr beskydského zbojníka Ondráše.

Ie ráno 21. srpna a v útrokách dvou automobilů — terénního gazu a mikrobusu, stojících před klubovnou svazů — základní organizace České speleologické společnosti ORCUS z Bohumína, mízí stovky metrů lan, desítky transport-

ních vaků, beden, stany a spací pytle. Konečně také usedá do vozidel sedm členů ORCUS a expedice MONTE CANIN vyráží na svou dlouhou cestu, jejímž cílem jsou vysokohorské krasové terény rakouských a italských Alp.

Do nitra propasti

Naším cílem na tomto plató bylo zdolání propast Abisso M. Vianello hlubokou 585 metrů. Při příchodu do speleologického bivaku nám však italský kolegové sdělili, že vchod do této propasti je zcela uzavřen ledovou a firnovou zátkou, která v tomto roce vůbec neodtála a nabídlí nám ke zdolání nehlubší propast Friuli Abisso M. Gortani hlubokou 920 metrů.

Uvědomovali jsme si, že máme lana na maximální hloubku 600 metrů a že tato velmi náročná jeskyně byla zdolávána vždy daleko početnějšími týmy a táborovými pomůckami. Také Poláci před námi pracovali ve třech silných skupinách. Přesto se rozhodujeme, že se pokusíme dosáhnout hloubky 600 m v této propasti.

Ráno 31. srpna balíme do transportních vaků stovky metrů lan, desítky karabin, skob, gibů pro výstup po laně i petzlů na sjezd do propasti. Nezapomínáme také na spací pytle a závěsné síťe, neboť akce v tomto složitém 8 kilometrů dlouhém systému potrvá několik dní a budeme muset založit podzemní tábor.

V jedenáct hodin sestupuje Josef Wagner, vedoucí výpravy, první propastí a za ním další členové družstva Mirek Reichenbach, Miroslav Demjan, Pavel Šykora a Petr König spouštějí těžké vaky. Začínáme pomalu sjíždět systémem vertikálních šachet, z nichž nehlubší měří 87 metrů. V hloubce 150 metrů narážíme na systém

Na Tennengebirge

Po dvou dnech jízdy jsme v Salzburgu — centru vysokohorských krasových oblastí Alp.

Naším cílem je pohoří Tennengebirge, vystupující do výšky dvou a půl kilometrů nad malebnými tyrolskými městečky Abteuau a Golling. Parkujeme u poslední usedlosti a balíme do krosen vše, co budeme na hřebeni potřebovat. S těžkým nákladem nás čeká výstup s převýšením téměř jednoho a půl kilometru.

Po celodenním výstupu stojíme konečně před bivakem rakouských speleologů, postaveným na dně jedné z propastí. Zjišťujeme, že základna má již své obyvatelé — skupinu belgických speleologů, se kterými velmi rychle navazujeme přátelství a domlouváme se na společné práci.

Naším úkolem na Tennengebirge je seznámit se s povrchovým krasem, najít některé ze vchodů do podzemí a zdolat východní jeskyně Röth-Eistöhle — Ledové jeskyně. Sestup zahájíme hned příští den.

Jeskyně není příliš hluboká, ale práci v ní ztěžuje obrovské množství ledu, který zde přetrvává celý rok. Všechny šikmé části je nutno zdolávat pomocí lana. Ledové sloupy vytvářejí v jeskyni pohádkovou výzdobu. Provádíme fotodokumentaci všech domů a chodeb a vystupujeme znovu na povrch. Příští den expedice vyráží na povrchovou exkurzi s cílem vyhledání a zakreslení dalších vchodů do podzemí. Povrchový kras Tennengebirge je opravdu bohatý. Bizardní tvary mohutných škrápů a kasů se zde střídají s hlubokými závrti, propastmi a sněhovými poli. Na bílém vápencovém moři se zvláště vyjímají bohaté zelené trsy kleče. S přibývajícím výškou přibývá také síla sněhové přikrývky. Před námi jako homole vyrostla z plató zasněžená hora Schnebling Kö-

gel. Rozhodujeme se, že na ní vystoupíme severní stěnou.

Sníh pod vrcholem se mění ve firn a led. Ledem jsou již také pokryté úseky skalních stěn. Konečně jsme na vrcholu. Píšeme do vrcholové knížky první český zápis, přikládáme odznak výpravy. Bohatší o nové dojmy i nasbírané materiály sestupujeme zpátky do údolí k našim automobilům. Tady ještě Ljuba Šromová, psychologka a entomoložka výpravy, třídí bohaté sběry hmyzu pro zoologické oddělení Vlasti-

hromadu materiálu je nám jasné, že budeme muset jít dvakrát.

Plató pod Mont Caninem je opravdu rájem speleologů. Dnes je zde již známo několik set jeskyní a propastí, z nichž celá řádka přesahuje hloubku 500 metrů a výzkum zde není zdaleka ukončen.

Povrch plató je zbrzděn stovkami puklin, otvorů vysokých karrů, závrtů a v celém tom bílém moři chybí prakticky vegetace. Dešťová voda proto okamžitě mi-

Ze speleologického zápisníku

Expedice Monte Canin

vědného muzea v Olomouci a naše auta opět vyrážejí dále na jih — do Itálie.

Ráj speleologů

Po dalších třech dnech jízdy, kdy jsme ještě stačili vystoupit na ledovec pod Monte Cristallo v Dolomitech, přijíždíme do Terstu, jednoho z center italské speleologie. Ta přátele z I. Boegan. Stůl jeskyní na a 30. srpna na", jednoho ských spele Monte Canin

Je to 2587 vý hřeben, mým turist ských Alp hlavní cíl jeme vše z krosen a tr výšky 1600 to vynesle my. Při

zí někde v podzemí, kde vytváří mohutné vodopády, které mohou ohrozit každou výpravu, neboť vznikají náhle a mnohdy nečekaně.

**PŘÍLOHA
NOVÉ
SVOBODY**

Svazáci v ORCUSU v přípravě na Monte Canin

Ve druhé polovině měsíce srpna odcestuje z Bohumína do Alp výprava speleologů České speleologické společnosti a ZO SSM ORCUS našeho středního odborného učiliště. Cílem výpravy je krasové hřebeny rakouských a italských Alp. Před odjezdem jsem položil několik otázek vedoucímu expedice Josefu Wagnerovi.

● Jaký je hlavní úkol výpravy?

Expedice má několik úkolů. Jedna část výpravy bude probíhat v rakouském krasovém pohoří Totes Gebirge a Tenner Gebirge, kde je plánováno jednak zdolání některých náročných propastí a také společně výzkumné akce s polskými speleology na nově objevených jeskynních systémech. Druhá a hlavní část výpravy se uskuteční v masivu italských Alp Friuli, kde na hřebenu Monte Canin se pokusíme zdolat náročnou vodní propast „Marino Vianello“ hlubokou 585 metrů a některé další jeskyně. Celá výprava se uskutečňuje ve spolupráci s terstským speleologic-

kým klubem „Eugenio Boegan“.

● Má výprava některé další cíle?

Máme za úkol také provést podrobnou fotodokumentaci zkoumaných oblastí a zdolávaných lokalit a samozřejmě dobře reprezentovat a propagovat československou speleologii. Plánujeme také několik besed, konzultací o moderních metodách výzkumu krasu a speleolpinismu, výměnu zkušeností i výsledků výzkumné práce.

● Jak jste se připravovali na tuto výpravu?

Celá expedice je zaměřena na náročné sportovní výkony. K tomuto cíli byla zaměřena celoroční příprava sedmičlenného kádru výpravy. Připravovali jsme se v náročných podmínkách propastí slovenského krasu a kontrolou fyzické speleolpinistické kondice účastníků bylo soustředění v polských Tatrách a zdolání propastí „Ptasiej studny“, která je třetí nehlubší v Polsku.

● Co pokládáte za největší překážku při sestupech do propastí Alp?

Na rozdíl od propastí na Kavkazu, kde největším nebezpečím jsou uvolněné kamenné

bloky a suť, je největší překážkou v propastech množství aktivní vody. Ve většině propastí v podzemních systémech stěkají velké vodopády a většinou chodeb propastí podzemní řeky. Protizákladní takového systému kým je „Marino Vianello“ několik dní, a to znamená vádět transport množství lavového a bivačovacího materiálu. V podzemní vodě jsou hlavní překážky.

● Jaká je materiální vybavenost výpravy?

Vezeme s sebou téměř celou zásobu materiálu. Většina speleolpinistického materiálu je vinuta a zkonstruována našimi organizací a jednotlivě složenými kladky, výstupové třmeny, další součásti výzbroje přemnohými zkouškami a praktickými testy v terénu. Stejně speciální nepromokavé krosné, transportní vaky a dobně. Výjimku tvoří hořezká lana. Těch vezeme s sebou téměř 2 kilometry.

● A poslední otázka. Kdy vrátí výprava do Bohumína?

Vydrží-li vše, auta i lidé, vrátí se do Bohumína v polovině září. Za rozhovor poděkuje ČESTMÍR KUPKA

...kavérne česká, ze které vybláhá několik chodeb. Hledáme správný směr a dalšími propastmi a meandry sestupujeme stále hlouběji. Navazujeme jedno z posledních lan a jsme v meandru v hloubce 800 metrů. Na víc naše lana nestačí. Při krátkém odpočinku s obavami sledujeme stále stoupající hladinu podzemních vod a nově vznikající vodopády. Na povrchu asi je silná průtrž mračen. Urychlujeme výstup k podzemnímu táboru.

Balíme tábor a vyrážíme po lanech opět vzhůru. Většinu vodopádů se nám daří zatím obcházet, ale i přesto namoklá lana, zvláště v Meandru 180 a Bigoli, zpomalují transport. Námaha na překonání meandru i vertikál je velká. Konečně vystupujeme pod závěrečnou soustavu studní. V nejhlubší z nich — 87 metrů, vytvořila voda silný vodopád. Je nám jasné, že jej neobejdeme. Dlouhé minuty při výstupu v ledové padající vodě, která zatéká i za overal. Ruce křehnou a voda ihned zhasíná čelová karbidová svítilna. Ještě poslední tři propasti a jsme na povrchu, kde již svítí slunce.

Unaveni vynášíme vaky k blávu a uléháme k odpočinku.

Cíl — dosáhnout 600 metrů — jsme splnili.

V Terstském krasu

Po úspěchu v Monte Canin se vracíme zpět do Terstu, kde pro nás italská kolegové připravili další program. Jeho cílem bylo zdolat nejhlubší propast Terstského krasu a podílet se na některých výzkumných úkolech našich terstských přátel.

Terstský kras se vypíná jako planina severně nad městem a jsou na něm vybudovány některé části města. Pro členy klubu C. G. E. Boegan je zde vlastně základní pracoviště.

První exkurzí, kterou společně s námi uskutečnili, byl sestup do nejhlubší propasti planiny Trebisiano (320 m). Propast je vlastně systémem vertikál vedoucích do obrovského dómu vysokého asi 100 metrů, ve kterém naráží-

me na hladinu podzemní řeky Timavy. V čase dešťů tato řeka zaplavuje dóm až do výše 60 metrů a zanášá se stále nové vrstvy písku, které místy dosahují výšky až 50 metrů. Právě tady, u hladiny podzemní řeky Timavy, která se do podzemí propadá na území Jugoslávie, se máme možnost znovu přesvědčit o nutnosti ochrany přírody. Podzemní řeka, která patřila k nejčistším, je dnes vlastně stokou. Mnoho jugoslávských továren, které do ní vypouštějí odpadní vody, ji změnilo v černou břečku plnou červů a hmyzu. Jako kontrast v této jeskyni působí párek macarátů, jediných živočichů žijících v jeskynních vodách, chovaných pokusně právě ve vyšších patrech této jeskyně. Tvarem i pohyby připomínají velké bílé ještěry, jako by bezmocné ve své slepotě.

Zdolaním propasti Trebisiano naše práce v Terstském krasu nekončí. Italská přátelé nás na další den pozvali k účasti na výzkumných a prolongačních pracích v propasti Martel a Ferneti, ležící na planině nad městem. A tak v hloubce sto metrů společně s terstskými speleology sekáči a kladivý rozšiřujeme úzké průlezy, které snad povedou do dalších prostor. Konečně se daří otvor zvětšit tak, že nejstíhlejší z nás proniká do nových propastí vedoucích do neznámých jeskynních prostor s krásnou krápníkovou výzdobou.

Na závěr pobytu v Terstu jsme pozváni na prohlídku jedné z velmi známých, turisticky přístupných jeskyní Gotta Gigante. V jeskyni se nachází jedna z největších podzemních prostor, ve které italská vědci instalovali 112 metrů vysoký, velmi citlivý seismograf. Tady v dómu Gigantů jsme také pochopili, proč se v jeskyni nesmí ani hlasitě hovořit.

Zde také naše speleologická výprava končí. Navštívili jsme řadu krasových oblastí Itálie a Rakouska, zdolali náročné propastovité systémy a přivezli hojně sběry hmyzu pro naše entomology. Cíle expedice se podařilo splnit.

JOSEF WAGNER

První transportní vaky mizí do podzemí Abisso M. Gortani

V podzemním táboře v hloubce 400 metrů v Abisso M. Gortani

EXPEDICE ČATYR-DAG

30.9-23.10

II. SPOLEČNÁ,
VÝZKUMNÁ
SOVĚTSKO-
ČESKOSLOVENSKÁ
SPELEO
VÝPRAVA

CIL EXPEDICE: PLATO ČATYR-DAG - KRYM
PLATO AJ-PETRI - KRYM

SLOŽENÍ VÝPRAVY: WAGNER JOSEF - vedoucí výpravy
REICHENBACH MIROSLAV - zástupce vedoucího
SÝKORA PAVEL
KUBICA IVO
ŠUTTA VÁCLAV
VLADYKA RADIM
ŠROMOVÁ LJUBA
WAGNEROVÁ IRENA

PEPA
VEDOUcí VÝPRAVY ... A MIRA
JEHO ZÁSTUPCE

Ptali jsme se telefonicky

ORCUS na Krym

Jaký je nejbližší program členů základní organizace České speleologické společnosti ORCUS, na to jsme se zeptali jejího předsedy Josefa Wagnera:

„V prvních dnech měsíce října odcestuje z Bohumína na Krymský poloostrov největší členů naší organizace. Cílem výpravy je náhorní plató Čatyr-Dag. Okolom expedice, která se uskuteční na pozvání sovětských speleologů, je uskutečnit další výzkumné, mapovací a dokumentační práce v systému jeskyně Emine-Bojir-Chasa. Více než dva týdny budou naši a krymští speleologové pronikat do dosud neznámých prostorů.“ (hb)

RADIM VLADYKA

IRENA STRAKOSOVA
LJUBA ŠRONOVA

IVO KUBICA

PAVEL SYKORA

VÁCLAV ŠUTTA

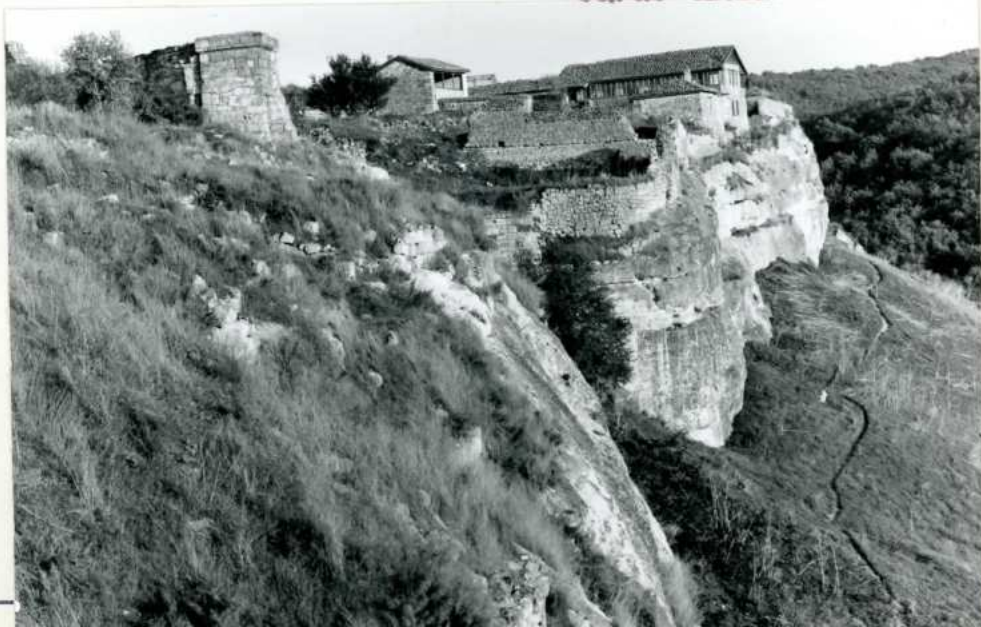
30.9. - je právě poledne a od klubovny jako před rokem vyráží na 3000 km dlouhou cestu náš Gaz a Škoda 1203 a v nich kromě tuny materiálů osm členů naší expedice.

Cíl - krymský kras a v něm jeskyně Emine Bojir Chasar - nižší - jeskyně, která byla jen objevena před 10 lety a rychle před lidma zarděna tak je prý krásná. A co my v ní? Společně se simferopolskými kolegy provést podrobné a kompletní dokumentační práce a další explorační. A tak jedeme na Krym.

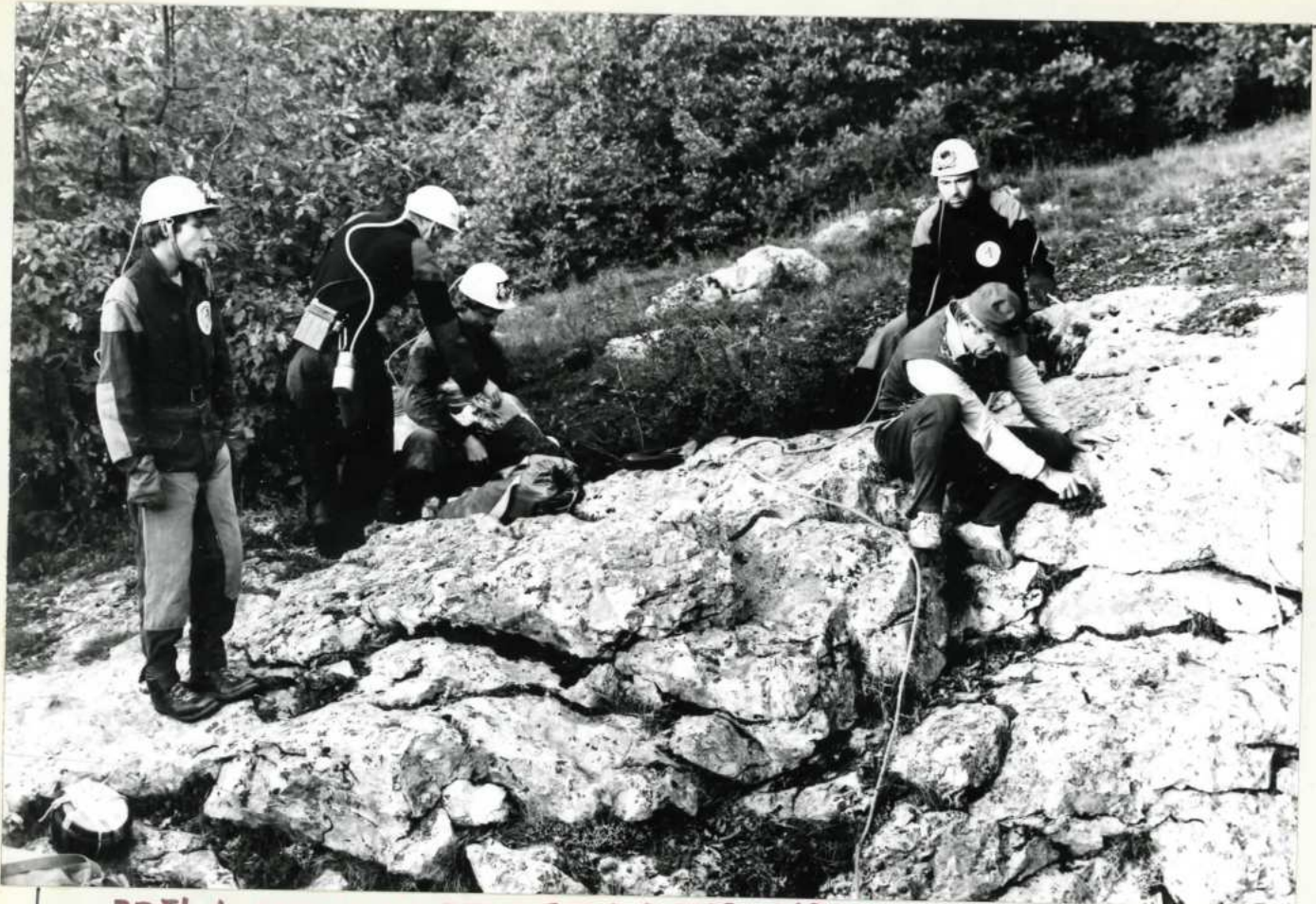
Dnes - ve středu - musíme dojet až na hranici. I když je u noci uzavřena, spíme před Vyšněm Německém, abychom ihned ráno mohli zaujmout místo ve frontě. A protože vozy i řidiči Cici s Raichem byli ve formě, nebyl to problém.

1.10 Ráno plného slunce už stojíme ve frontě a neboť před námi jsou již dva autobusy vytahujeme míč a zahajujeme mač v nohejbalu přímo přes červenobílou zďnovu, šokující celníky i turistů. Zápas přerušuje pád míče do číši zahrady. Ale to jsme již na radě a jako vždy brzy i za sovětskou zdvorou. A vyjíždíme do nekonečné země. Po nám již známých cestách překonáváme Karpaty, míjíme Lvov a jedeme stále dál. Opětlonci projíždíme Kijevem a sddvotou štěstí projíždíme nadvolně pohozenou pneumatikou uprostřed dálnice a Venca Koly najíždí na obrubník. Ale ani to neznamená havárii! **ČUFUT - KALE**

2.10 Jedeme non-stop. Před Charkovem začíná zlobit do- bivení na škodě a tak opravujeme přímo na cestě. A jedeme dál. Charkov míjíme zkratkou - krátice si trasu o 250 km. Vyjíždíme v Krasnogradu opět na hlavní

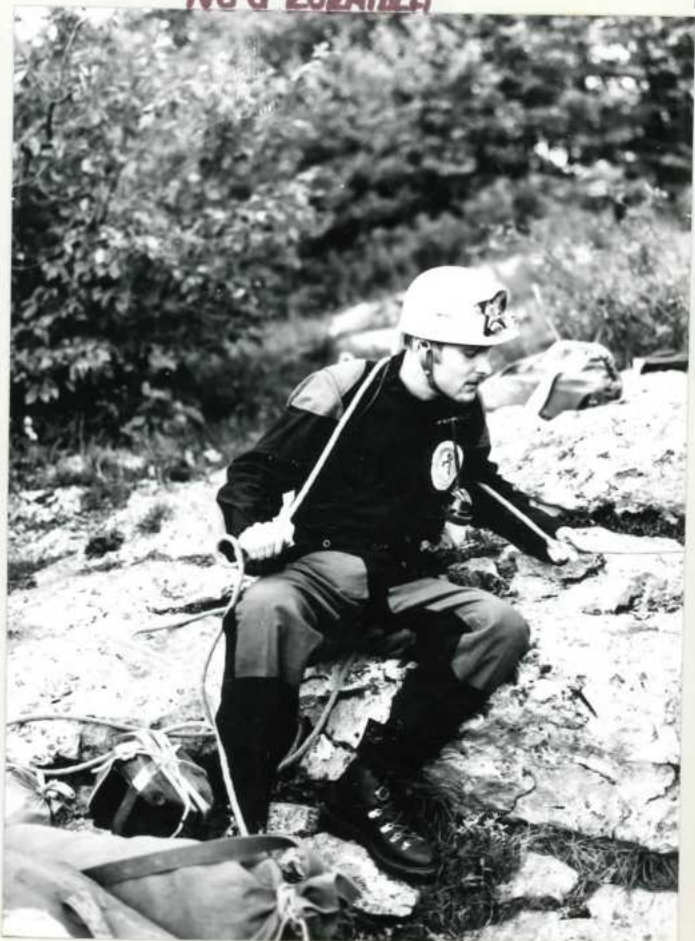

ZAČÍNÁ SESTUP DO EMINE BOSIR CHASAR - NIENKJ

A PŘEDTÍM BACHČISARAJ..

IVO U KORNIDA

silnici. Anyni stále rovně na jih další stovky kilometrů. Zoporoži, Melitopol, zastavujeme poprvé na nocleh. Asi 50km od Simferopolu. V momentu nevíme osvětě. A to jsme v noci ještě stačili vyřešit poruchu osvětlení škody a stykače Gazu.

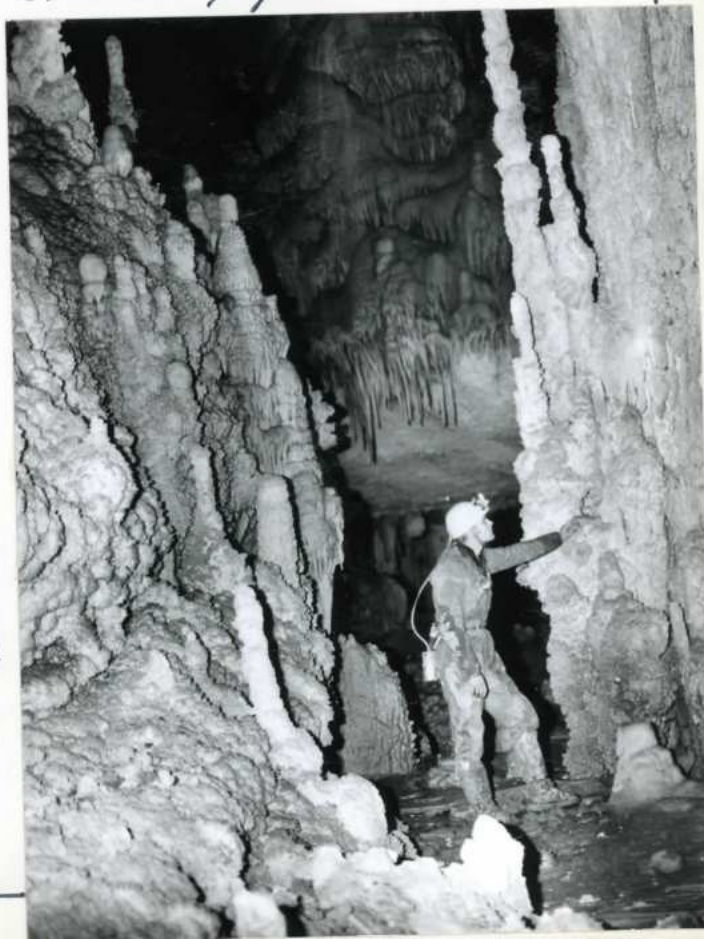
3.10 Ráno s rozechvěním ujíždíme do Simferopolu - města našich přátel. Na klubovně je rušno. Děda Váňa vede rekonstrukci klubovny. Prdové mají v parádě podlahy. A do parády se dostáváme i my. V báni. Nejvíce ovšem z rody mají radost ženské. A pak jdeme vyhledat naše přátele. Prvního jsme lapili Sašu u matky. Vítáme se a hned kujeme plány co dál. Dál jedeme do Bachčisaraje. Samozřejmě do muzea. Trebaže se tady natáčí jakýsi historický film a filmáři mdlem sbalili Ljulu do svého stábu, dostáváme zvláštní privodky a jdeme do paláce. Škoda, že byl zavřený hořem. Treba by tam koupili naše baby.

Opouštíme palác a jedeme dál - dál na Čufut-Kale. Opět známá místa. Středověké skalní město starých Karajimů nás opět vítá sluncem. Procházíme pod svatyní a údolím stoupáme k pevnosti. Ale máme smůlu. Prý je zavřeno. Marně Saša prodoval, marně Radim přelezl přes zeď - ale nakonec jsme inženýrka pevnosti umluvili. Pustil nás do nitra. Podvečer se navracíme zpět do Simferopolu. Ale to již škodu opět tlačíme - starter stávkuje. Aulikáme na klubovně.

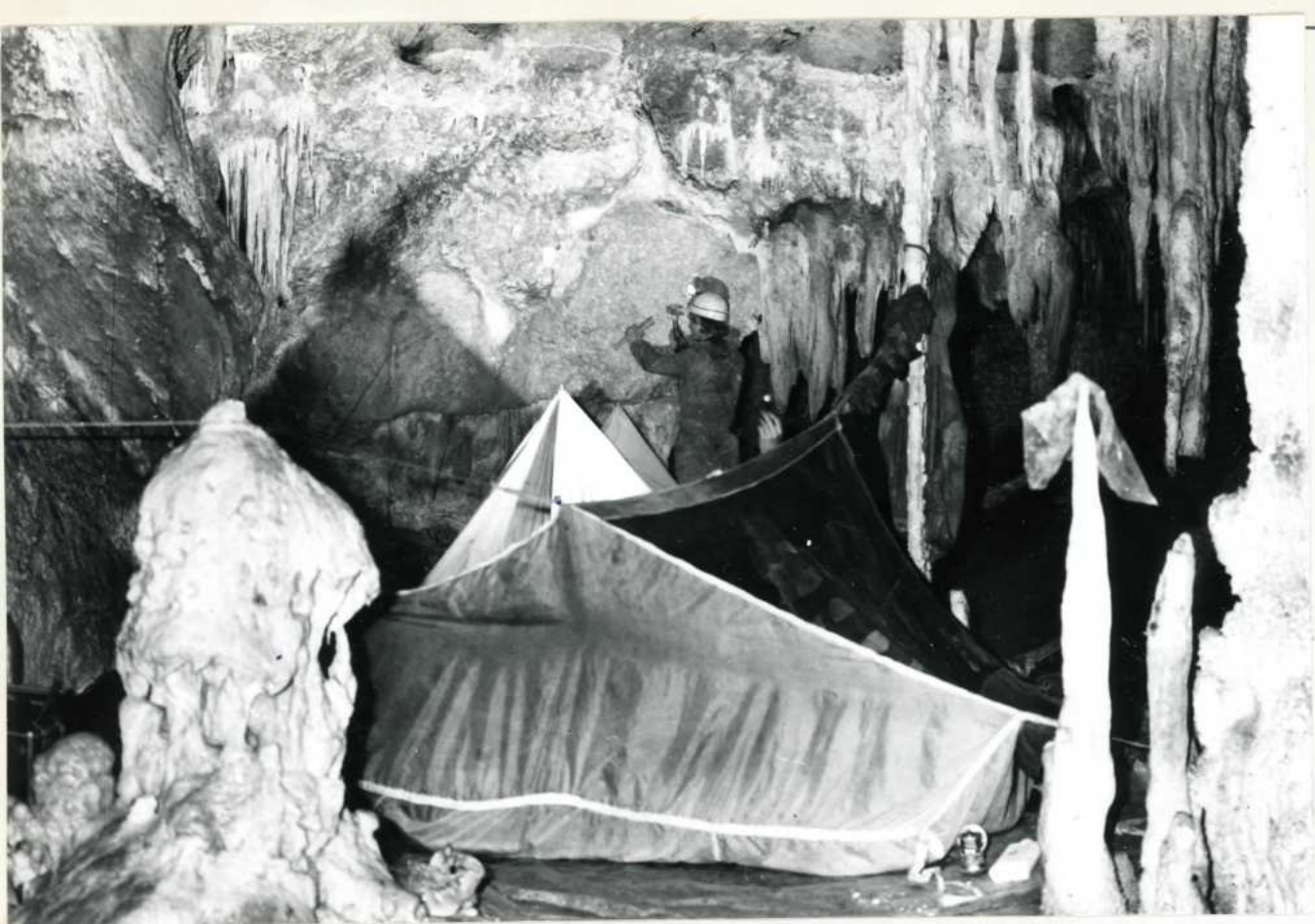
4.10 Dnešní den je dnem odpočinkovým - a autoopravářským. Však to Gazi škoda potřebuji. Akumulátor starter, relé. A na oběd dnes jdeme k Sašovi - tedy do jeho zahrady. A to se již také vrátil z cest Geňa, zarital Ljona i Kolja a tak náš přjezd můžeme řádně oslavit.

5.10 Plány jsou upřesněny a tak můžeme připravovat materiál. A samozřejmě podívat se do Simferopolu. A hlavně do heren. Tam v roli pilota, kapitána, či gókye jsou Cici a Venca ve svém životě.

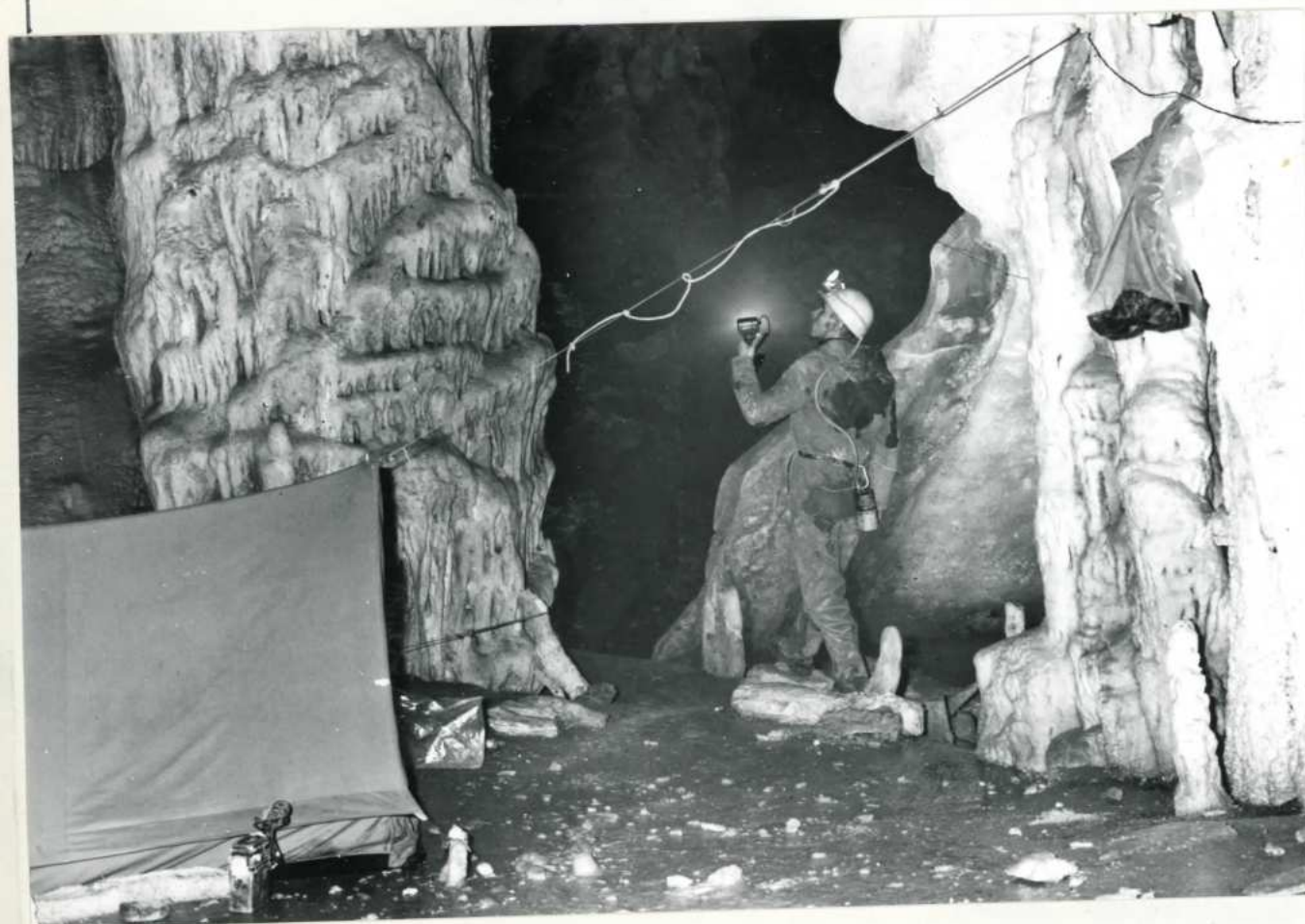
6.10 A jedeme na Čatyr-Dag. Saša, Rarich, Pepa a materiál v Gazu a zbytek výpravy vede Geňa od trolejbusu ožhira na dolní plato. My ještě sbíráme houby a GAZ pomalu se suně bláti-vými cestami na místo porohového tábora. Všichni jsme na místě a začínáme budovat tábor - tedy naše šapito.

NAŠ ZÁKLADNÍ TÁBOR...

A SPAL BAICH AVENCA..

Povrchový tábor stojí a na nás čeká Emine Bojir Chasar-Nišnyj, dodnes zavřený betonovou ucpávkou. První vstupní propasti sestupují Saša, Raich a Venca vyzbrojeni kládky a sekáči. Na konci vstupního domu ukrytý za kápníky je ve stěně nepatrný otvor ale zabetonovaný. "Tak jdeme na to" pravil Venca a lapl faisl. To bylo 16⁰⁰ hodin. Zatím co se odtud ozývají rány - Pepa, Lici, Ivo a Radim transportují dolů 35 řádně naložených vaků, natakují telefonní spojení.

A pak se střídáme s těmi od faisly. Touž přichází i Gjoňa a Kolja. Sekáme už 5 hodin a otvor se pomalu zvětšuje. Sem tam se ozve výkřik nešťastného majitele zasažené ruky ale setká se hned s kopí další rubaňový. Jena's dost. Po osmi hodinách nýchudší zna's prolta' otvorem. Ne však vaky a vůbec ne Venca a Raich. A tak sedáme dál. Konečně propaš' rovdme vaky a též Raicha s Vencou.

A transport pokračuje. Krátce chodba ústí do dalšího mimotna a to přímo do dalšího domu. Vnikáme do něj jako do ledve. A zase další propaška. A v ní lanový žebřík - stejný jako ten co se s Vencou ve vstupní sáčtě urral. A tak se řádně SÍSTHE!

A tento žebřík ústí do domu a v něm začíná MOLNIA. Co je to molnia? Úsek dlouhý pouze 7 metrů - 3krát zatomený 180° a mnohokrát evlněný široký pár centimetrů. Místo, kterým se proplazí - znamená ote než zkoušku speleologa. A tak jsme začali transportovat Molnijské vaky. 35 vaků a tři lidé srolování v molniji a 5 hodin práce. Většina vaků neměla šanci projít a tak se musely rozebrat.

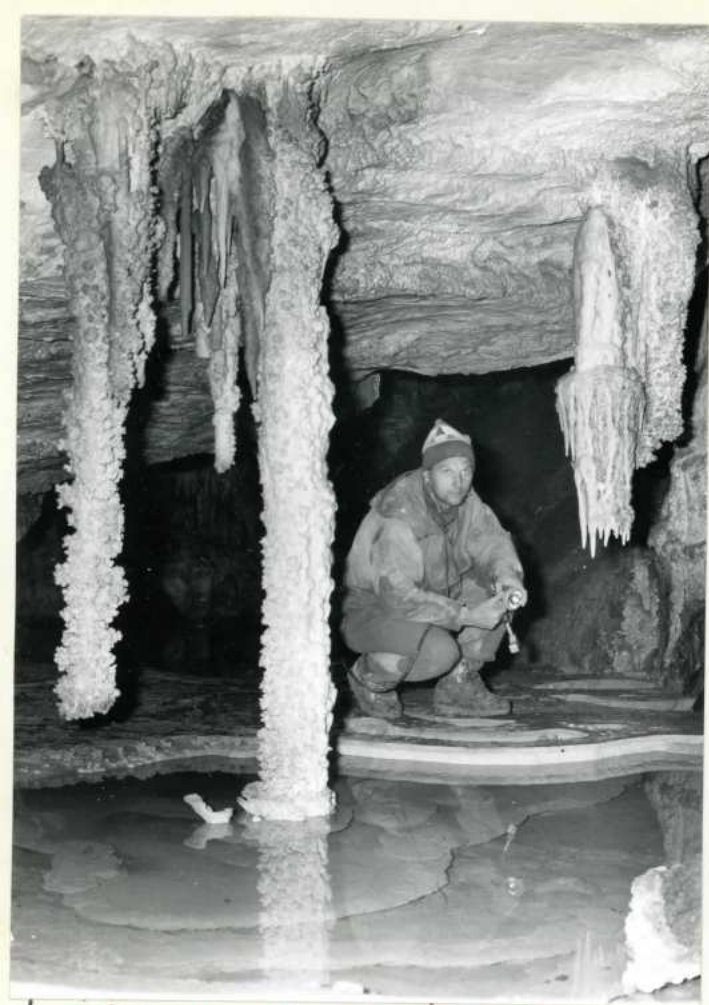
Je již ráno - a my transportujeme dále. Saša, Pepa, Lici, Radim, Ivo, Vášja sestupujeme přímo z Holme další propašti a dostáváme se do velké díry na náteky bohatého domu. Dům - tde bude stát tábor expedice. A hned ho stavíme. Vyrůstají 4 stany. Je poledne a my konečně uleháme. Zatímco Venca a Raich marně už několik hodin bojují s Holmji. Marně, marně. I oni bivakují.

Opůl šesté večer nás budi hluk. Přichází Geňa s ženškyma. Irena Holmi' propadla a Ljuba jen vydechla a byla tu teš. A to nevydržel Venca a probil se za náma teš. Chyběl už jen Mira. Dšest vyrazíme na lekuzi po gestyri. Viděna's Geňa a co jsme viděli není možné slovy popsat.

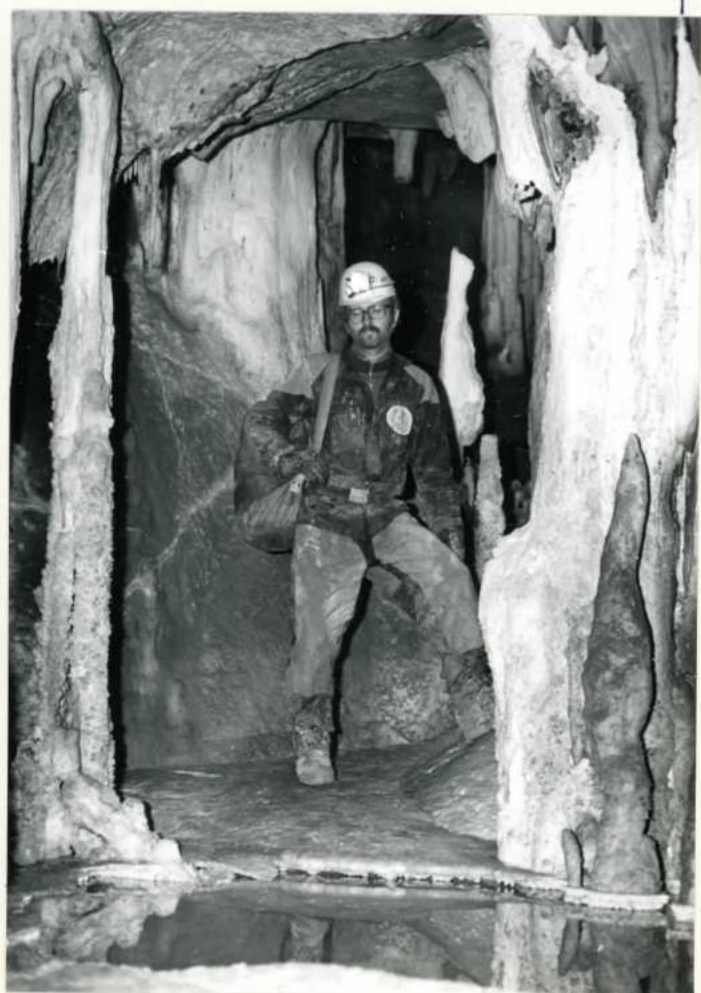
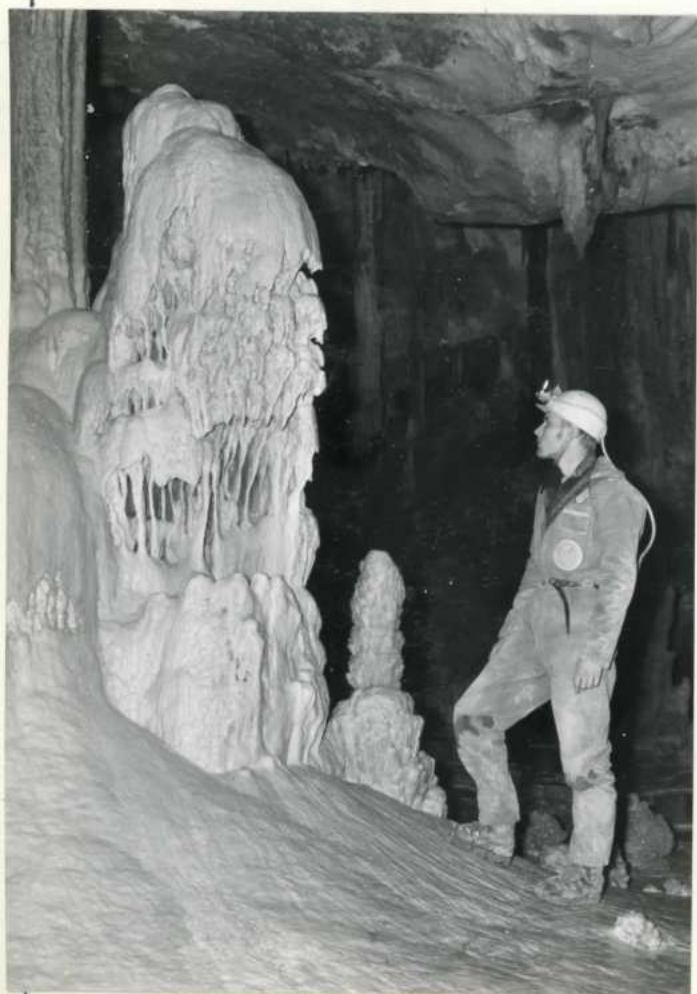
O půlnoci se vracíme do tábora a a s velkým hurá se probijí za náma i Raich. Jsme komplet. Sice o tričku a o kopláček ale živý. Můžeme klidně spát!

SAČKA V CHODBĚ SINTROVNÍCH JEZER

TO VŠE JE CHODBA SINTROVNÍCH JEZER

8.10

Dnes vstáváme až ve 12⁰⁰ hodin. Spdnek jsme si zasloužili. Zoldšit' oškubaný Raich a Venca. Kjubka chystá' vydatné' menu a myšeme vyrazit' za pracovními úkoly.

Šatím Co Geňa sľubou začnají' geomorfologickou dokumentaci. Pepo vede celý kolektiv až do nejzazšího konce několikakilometrového systému - přes spodní patra až do Sálu draceti-letí simferopolské sekce. Vstupuje z okně vysoko ve stěně, kde ústí stometrová chodba, na jejímž konci je nepatrný průlez bahnem. a za ním pohádkový sál. Veliké bílé trsy kalcitových krystalů dlouhé, zakroucené heliktity, bílá krystalická půva. Nádherná. Tady začneme pracovat na fotodokumentaci. Cici setu nádhernu snaží zachytit i makroameru.

Opouštíme sál a přes obrovské sintrové vany vchodkě, polané dolů z okna sestupujeme do domu "Červených máků". Tady bílá barva přechází v červenou a krystaly střídají bohaté nátekové a nástríkové formy.

Dlouhá, nátrápníky bohatá chodba nás vede zpět do "Domu přízraku" pojmenovaném podle tmavého stínu na stěně domu. A tady už začíná "Mléčná cesta". Úžasné bílá, několikset metrů dlouhá chodba, nejbohatší na krystalové druzy a trsy. Tenké, dlouhé krystaly zde porostly vše. Na stěněch se vytvořily neuvěřitelné krystalové řízece. Fotíme několik hodin a nejsme u konce.

Ale to je již opět noc a my se vracíme zpět do tábora na dobrou večeři a teplé spacáky. Dnes nás opouští Lyža.

9.10

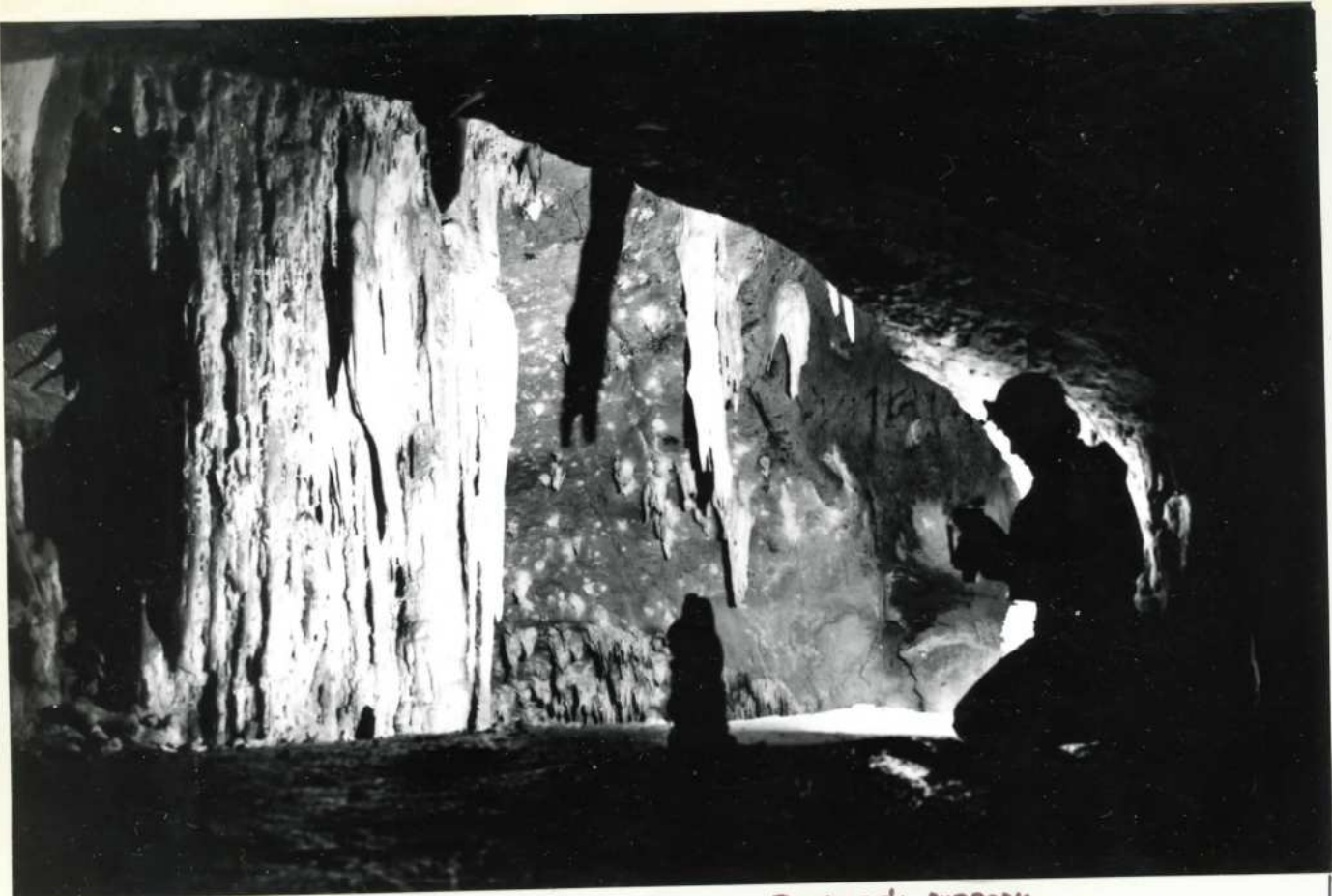
Vylézáme ze spacáku, balíme do vaků svačinnu a znovu sestupujeme až do Mléčné chodby. A pokračujeme. Nejdříve ve největším domě "Nocturno", pak nad ním v sále Svobody. Stále stejná nádherná a neuvěřitelná rozmamitost a bohatost sekundárních forem. Pomalu nám dochází filmy iblesky a to jsme v polovině.

Končíme opět večeř a Cici vystupuje na povrch a jede do klubovny dobít akumulátory a přivést další filmy.

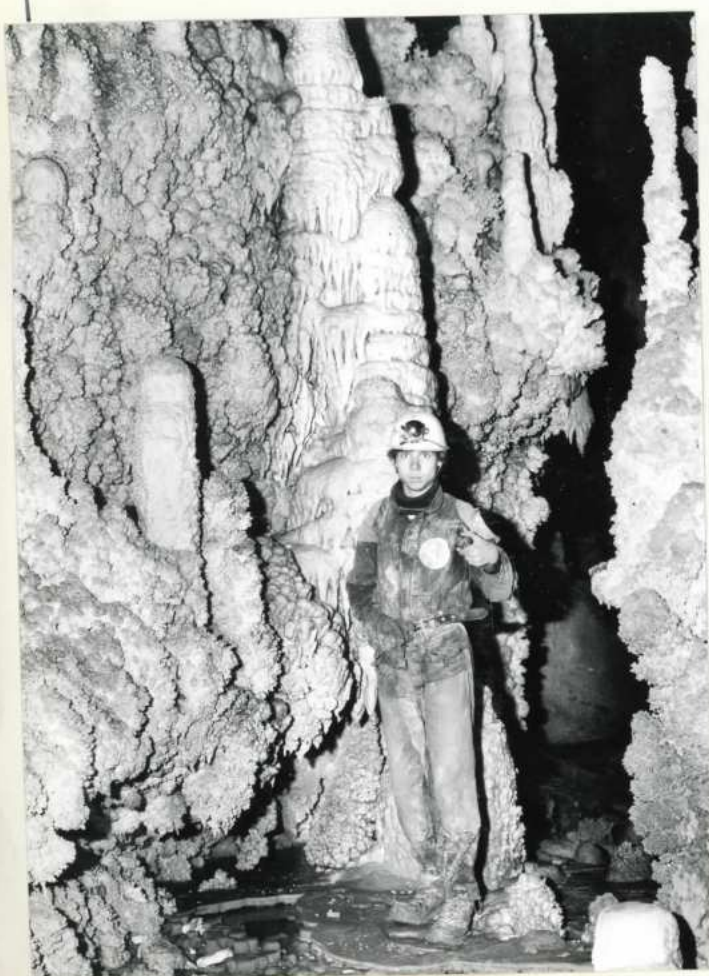

V MLÉČNÉ CHODBĚ..

TO JE SÁL SVOBODY

V SÁLU PŘÍZRAKY..

10.10

Je sobota - pro nás pracovní. Dopoledne se vrací Cici do podzemí a s ním skupina speleologů z Jevpatorie. A tak nás na foto dokumentaci přibyló. Dnes však Venca Raich a Chorche - původem čičar - začínají s explorační a proloupaní v jeskyni. Před Nocturnem se probíjejí úzkou a nízkou prostorou - se všichni tři se sáší dít že do objevené prostoty vede obrovský tunel z druhé strany. No nic, jdemé hledat jinde. A začínají explorační více jak 30 metrů vysokou nálekovou stěnu nad sálem slunce Kostera. A úspěšně se dostavil. Objeví novou, dřestěmetrů dlouhou chodbu, sněhově bílou.

Amy? Pokračujeme ve fotodokumentaci. Ovšem davově. To se totiž přidali i Jevpatorijci. Ovšem neměli blesk. Ovšem my ano a né jeder. A tak to vypadalo takto. Pepa fotil a Cici počítal: Jedna - dvě, nyní se ozvala kulometná palba spouští, tři a crack foták Pepy a jako blesk a potom opět palba zavíraných spouští Jevpatorijci. A kam jsme se pokli za náma ocas prond - sledovakli se Smenami, Zorkimi a Kijevy. My dolera - oni dolera, my dolí oni dolí, my na WC - oni na tualety. A takto dokumentujeme Jomporotů, Sádkrystalů, Slunce Kostera a Váborový dom. A tam fotodokumentace končí končí i naše filmy. Je opět noc v podzemí a dno večeri nechystaly naše ženy a hned je to poznat!

KDE JSEM ZAS NECHAL HLAVU.!

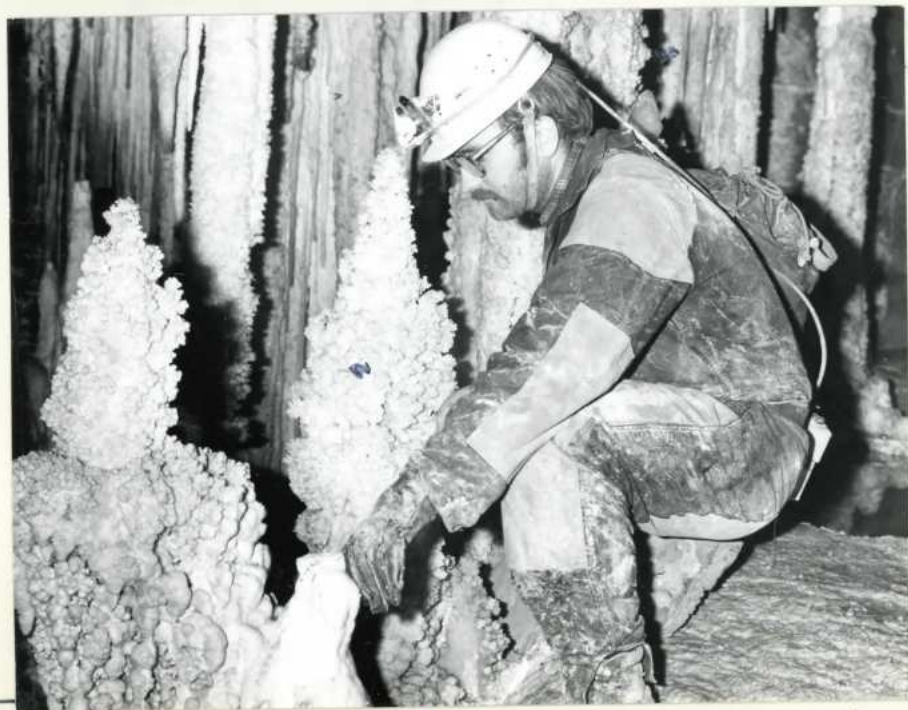
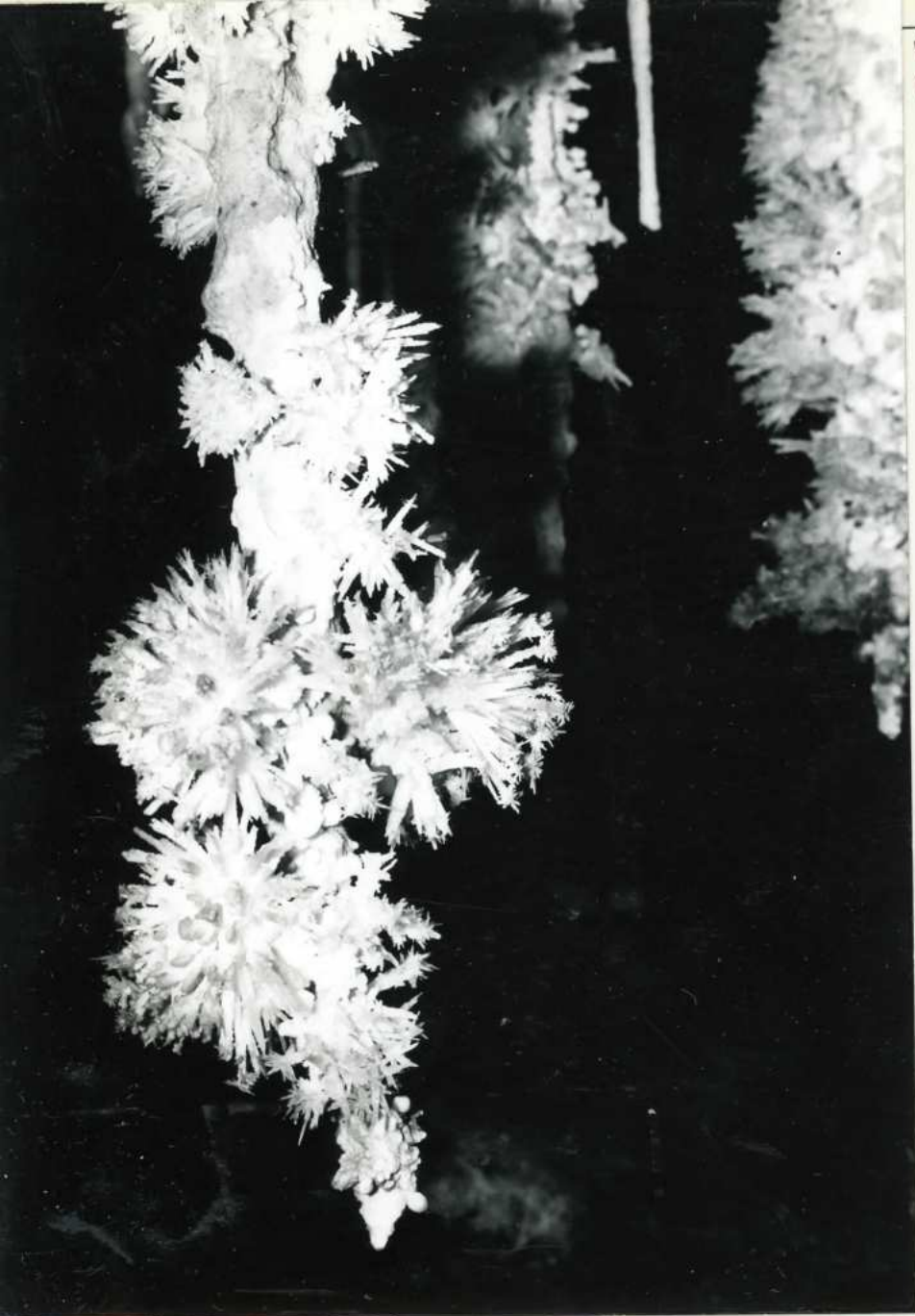
11.10

Neděle - poslední den pobytu v Nižném Bojiru. Dokončujeme poslední stránky, explorační a Geňa si naposled vede Ljubu na svém mapovacím provázku. Připravujeme se na retransport. Celý podzemní tábor balíme znovu do 30 vaků a do Molniji zaléhají Ivo, Zadim, Cici a Pepa. Máme zlušenosti a tak vše jde rychleji. Poslední vak opouští podzemí pozdě odpoledne. Dokonce ani Raich a Venca nemají v Molniji problémy. Asi v Bojiru rádne zhubli. Stavíme na platu další stany a zůstávají s náma jen Geňa Saza a Ljoňa. Ostatní souvěti sestupují dolů do Simferopolu.

V SALE
20. LETI' SEKCE

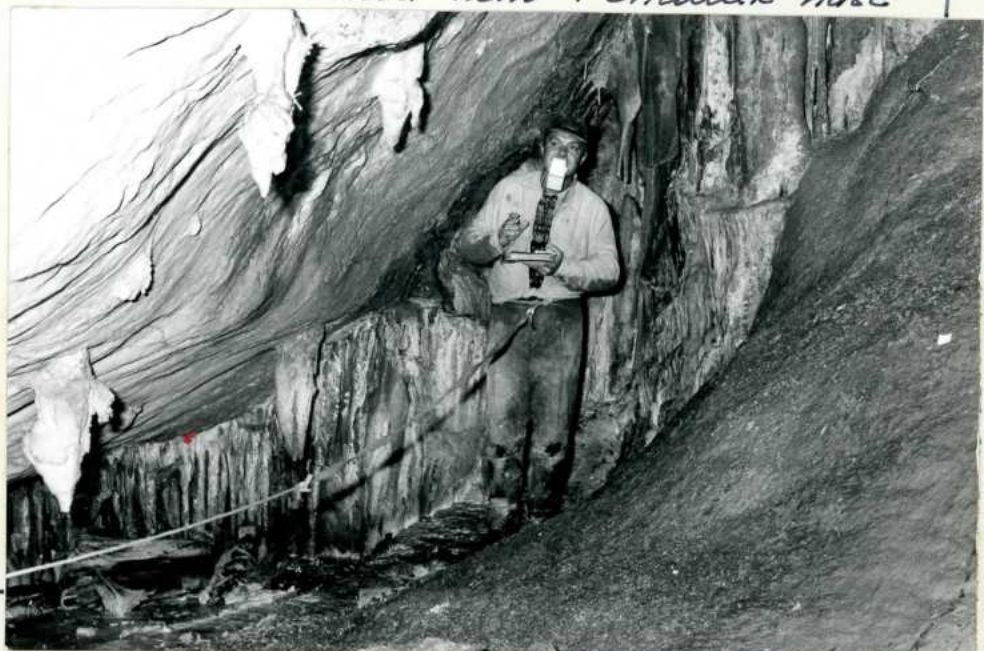
Večer znovu betonem uzavíráme průlez do Nižného Bojiru a vystupujeme na povrch. Noc ta byla neklidná a to nejen ze silných zážitků ale také díky silnému větru, který nám málem odnesl stany.

12.10 Ráno je opět slunné. Nováčky na Čatyr-Dağu vedemí Geňou jdou na povrchovou exkurzi a my pomalu balíme tábor. Po obědi se stupujeme zpět do údolí. Gar sváží materiál a nebyť poruchy kabelu od baterie a spousta různých hříbů - které jsou prý všechny jedlé, bylo by "vsjo normalno". Dole ve vesnici Perevalnoje je pěkný bar a taktam samozřejmě musíme hned oslavit úspěch výpravy. A pak dále do Simferopolu na večeri. Dnes se vaří hříby. Jsou různé - u nás bychom je ani neregistrovali. Ale byly chutné a přežili jsme je. A uléháme opět na podlahu klubovny.

13.10 Dnešní den je odpočinkový a zelenou dostává hygiena. A jak jinak než v sauně. Potom to chce dobrý oběd, pravíme a jdeme do nábl podniků Okedn. A oběd byl těž nábl. Chyběl jen Ivo neb se někde zatoulal v městě. A nym by to chtělo kulturu a jdeme do kina. Dávali film o Olympiádě 80 - a stál za to! Večer trávíme na klubovně promítním diapozitivů z Kavkazu a Bojiru.

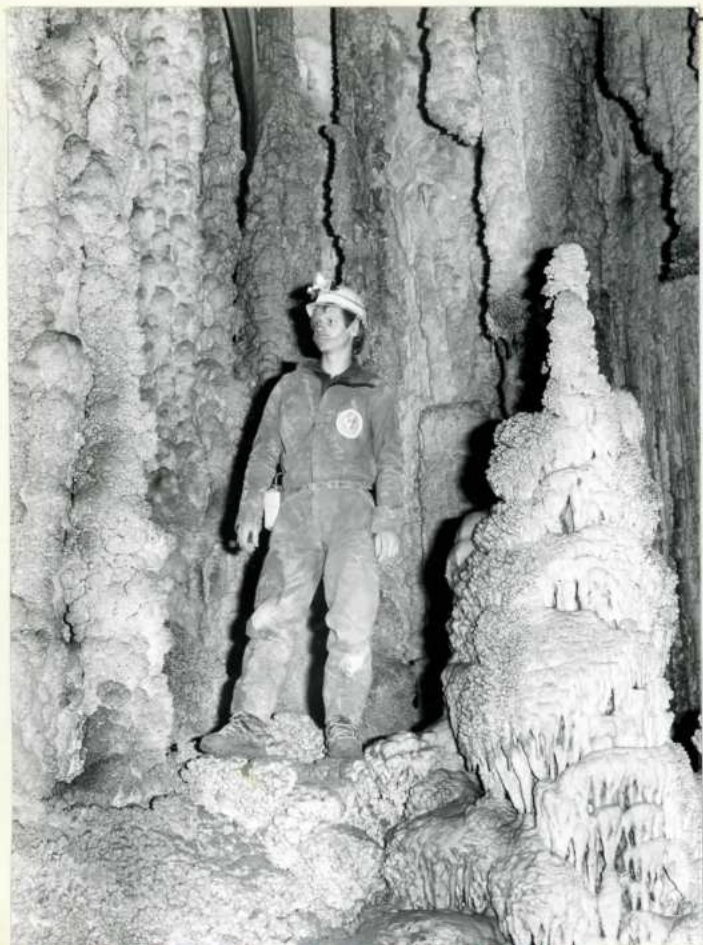
14.10 Začalo pršet a nás dnes čeká další výlet na pobřeží. Dopravíme Geňou vyjíždíme ráno směrem na Aluštu a dále přes Jaltu na Sevastopol. Nádherné pobřeží černého moře lemuje vysoké, kolmé stěny Krymských hor. Nás cíl je horský průsmyk, kde leží historické místo zvané Bajdarstkiye vorota. Přimo nad silnicí se tu klene kamenný oblouk, postavený tady kdysi dávnou. Zpět se vracíme cestou, která není v mapě a také ani cestou není. Chudák naše Skoda.

Do Simferopolu se vracíme večer. A samozřejmě přímo na klubovnu.

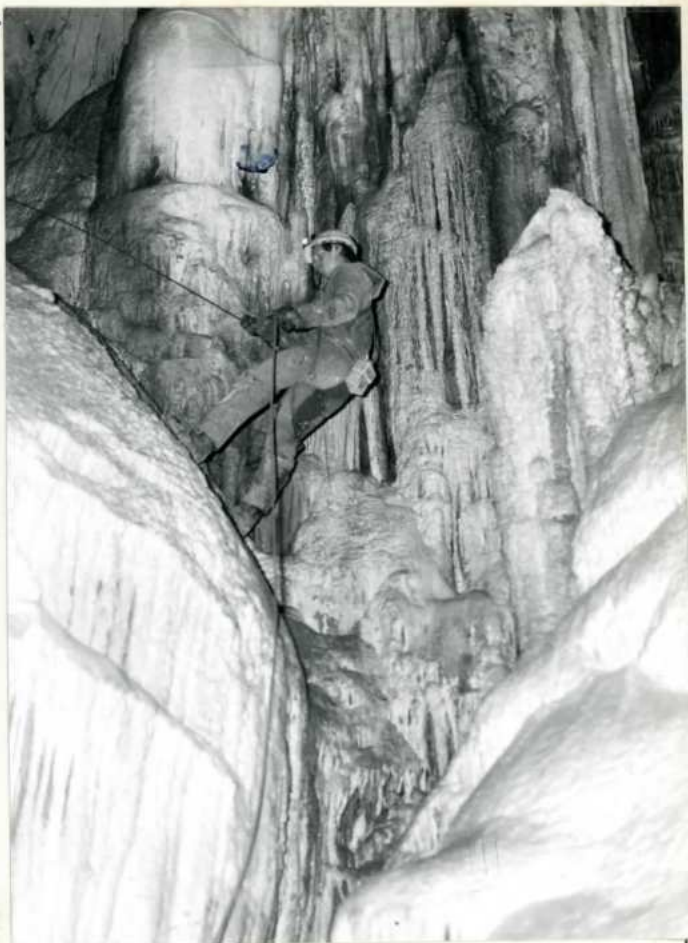

TAL NA KONCI TOHOTO
PROVÁZKY VODIL GEŇA
LJUBU...

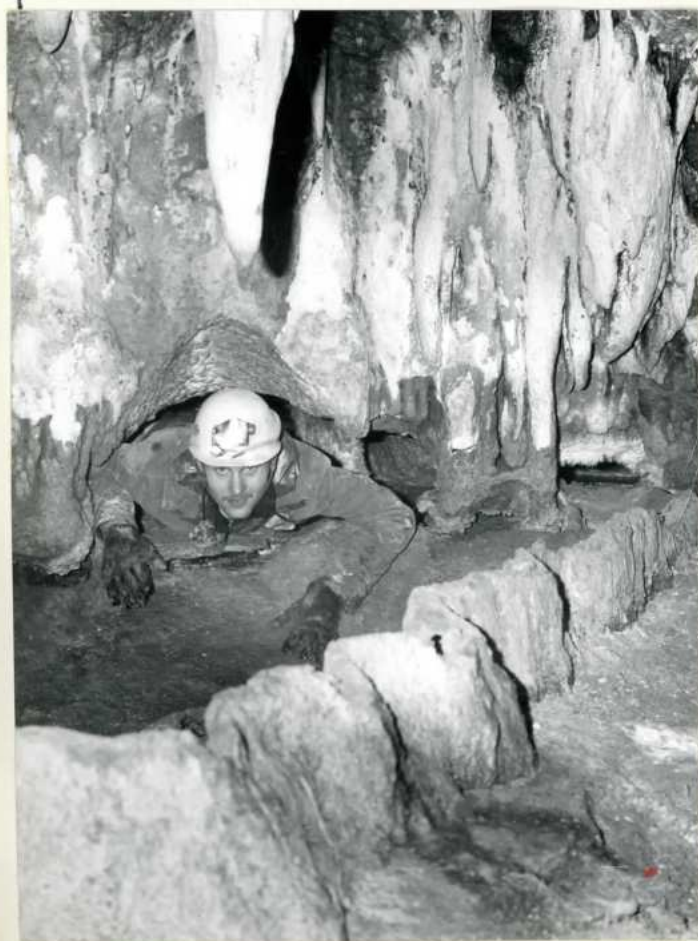

CESTOU K SÁLU 20 LET SEKCE ...

VZHŮRU NAD DOM ČERVENÝCH NŮŽÍ

.. ÚZKÝH PRŮLEZEH V BAHNĚ...

... A JSME V SÁLE 20-LETÍ SEKCE

15.10

Ráno opět vše balíme a náš cíl je Aj-Petri a dobře nám známá Kaskádová propast. A tak Gaz i škoda vyráží na novou cestu. První zastávka musí být samozřejmě v Jaltě. Z Jalty lodí odjíždíme na prohlídku Ulaštovičeho knízda. Venca a Raicha stále laka voda a zvrstivě kledí na několik retreantů - asi esky máku v plavkách na pobřeží. Po prohlídce zámku opět usedáme na loď a oracíme se do Jalty prohlédnout si město. Ajako vždy končí naše prohlídka u piva a u ryby. Tentokrát u plotu přímo na ulici. Nasedáme do aut a vyjíždíme směrem na plato Aj-Petri kde se převalují těžké mraky. Ovšem nedojeli jsme. Aj-Petri je hora prokletá pro naše převodovky. Tentokrát se nám rozsypala u Gazu. A tak nám tam šla zařadit jen "jednička" a "dvůjka" ale na horu vyjíždíme. A na hoře je peklo. Vichr a dešť. Proto Geňa navštívuje své dříve přátele na elektrorozvodně a ti nám umožňují spát v jejich budově. Postele, židle, stůl - no prostě komfort.

16.10 Nad Aj Petri vldne vichr. Zatímco se Venca, Raich a Saša pouští do převodovky my jdeme na houby. A těch tu je. Ve všech barrách. Žádné sice neznáme ale sbíráme

všechny. Lokdy-
by byly náhodou
dobré. Červené,
fialové, bílé,
zelené, modré
Plně tašky.

A Saša pravi, že
jsou dobré všechny.
Jak jsme se
večer přesvědčili
byly. Neumřel
nikdo.

TAK JSME SESTUPOVALI
DO DŮHU PONORŮ

Odpoledne vyrazí Saša s Ciciem do Jalty skánět náhradní díly do převodovky Baza a my vyrážíme na Aj-Petrinské zuby - skály kličiči se na pokraji hřebenu. Duže stále silný víchř ale svítí slunce. Seznámujeme se s povrcho-
vým krasem Aj-Petri a večer se navracíme do naší základny.
A co s večerem? Sověti nás učí „duraka“ a my „ferbla“ - to jako
karetní hry a tak hned máme o zábavu postarano.
A v noci Cici přiváží další účastníky ztřešší akce v kaskádě.

17.10

Začíná sestup do kaskádové propasti. Hloubka 406 metrů, sportovně
velmi náročná díra. Zdrno nasedáme na cisternu a i svaky vezeme
první skupinu ke vstupní propasti. Venca, Radim a tři sověti, všichni
jsou zde poprvé a mýdlo tak hlubokou díru „nedělal“.

Ve vstupní 100 metrů hluboké propasti mizí první lana a po nich
sjiždí první pětice do podzemí. Za stoukovou šachtou je další
hluboká 10 m, pak 50 m. A pod ní je kritické místo pro orientaci.
Zde se nesmí člověk nechat zlákat obrovským ústím slepé 50metrové
šachty, ale vyhledat nevelké okno vstupu. A omi se zlákat nechali.
Zapomněli na mapu a až na dně se jim rozsvítilo v hlavě.
Atak zpět nahoru. Najít okno a propastmi - 10, 20, 20 metrů
sestoupit na svažující se koridor.

Ten vede až na dno. Ale to je již dostihla druhá skupina vedená
Ciciem a Ivošem a doplněná Sevpatonijci. Ale to již další den
rano. Všichni začínají výstup a v podzemí je střída skupina
určená pro retransport, vedena Koljou.

A co mezitím baby? Nezahálely. Úzol si je na starost Pepa.
Acil? Propast Geofyzická - hluboká - 60 m. Leží nedaleko
„Zubů“ na rovném plánu a začíná studnou hlubokou
- 30 m. Baby se držely skvěle. Semtam něco popletly ale
ještě z nich něco bude. Na dně šachty pokračuje ještě ně sva-
žující se chodbou přerušovanou slepými šachtami. Chodba
končí v pěkně vyzdobeném sále. Dále již vede plazivka
kde promíknout byli problém pro Pepu. Ale promíkl.

Tam už ještě ně
končí malým
dómem.

A zatím Saša s
Raichem sevrtaji
v převodovce Gaza
A s úspěchem. I když
jim zbyly nějaká
ložiska, zuby, pod-
ložky Gaz šlapal
jako za mlada.

A JE TO JASNÉ. POD-AJ-
PETRI - OPĚT PŘEVODOVKA
VTAMU..

Průzkum jeskyně 920 m hluboké

italskými kolegy z klubu C. G. E. Boegan z Terstu, že uskuteční vstup do nehlubší propasti břehem — Abisso M. Gortani, hluboké 820 m. Tato propast patří mezi nehlubší na světě. Je také nejobtížnější ke zdolání. Hluboké vertikální šachty střídají velmi úzké a nízké horizontální meandrovité úseky, kde je největším problémem protáhnout transportní vaky. Náročná je také orientace v tomto systému dlouhém 8 km. Kromě toho při každé průtrži na povrchu vznikají v propastech četné vodopády; voda se pak s mohutným hukotem valí podzemními prostory.

Během 50 hodin zdolali bohumínští speleologové propast Abisso M. Gortani do hloubky 600 m (delší lana neměli).

Na Monte Canin expedice nekončila. Na pozvání kolegů z Terstu se Bohumínští zúčastnili ještě vstupů do propasti v Terstském krasu. Do nehlubší propasti Trebisiano (320 m) leží v úrovni hladiny podzemní řeky Timavy přítékající podzemím z krasu Jugoslávie.

Pobyt v Terstském krasu nebyl pouze exkurzí. Bohumínští speleologové se zapojili do výzkamých a prolungačních prací italských kolegů; výsledkem bylo proniknutí do dosud neznámých vertikálních prostor.

Tato výprava Bohumínských byla již čtvrtá v pořadí. Přinesla nejen výborné speleologické výkony, ale byla zároveň dobrou reprezentací naší vlasti.

BOHUMÍN (J. Wagner) — Koncem září se do vlasti vrátila 7členná speleologická výprava ZO České speleologické společnosti ORCUS při středním odborném učilišti ŽDB. Tato ve velmi náročných podmínkách zaznamenala úspěchy při průzkumu propasti rakouských a italských Alp.

Prvním cílem výpravy byla vysokohorská krasová skupina Tennengebirge nedaleko Salzburgu. Zde na plátě ve výšce 2000 m zdolala ledovou jeskyni Röttheishöhle.

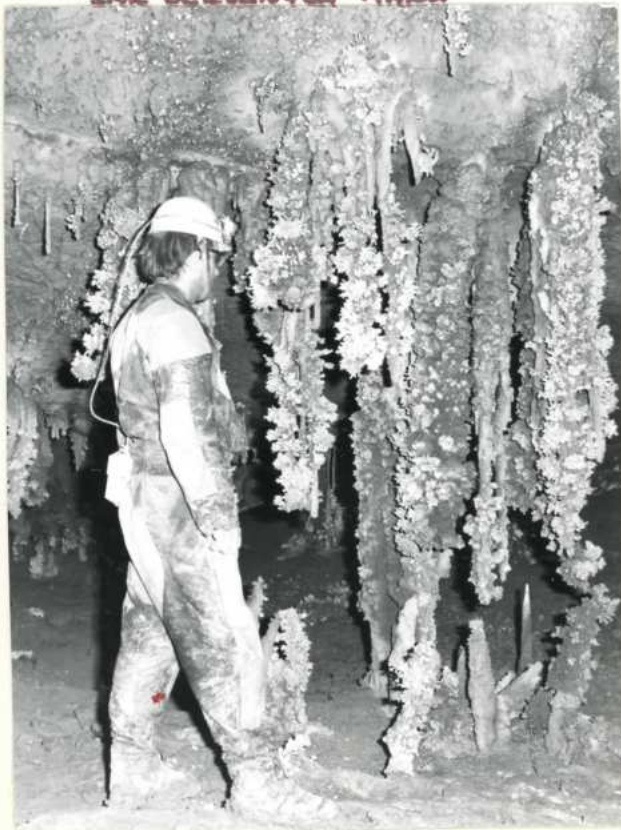
Hlavním cílem však byl vysokohorský krasový rajón v severovýchodní Itálii v masivu Monte Canin. Zde se kromě jiných nachází 585 m hluboká propast Abisso M. Vianello. Poněvadž vstup do této propasti letos vůbec neodtáí a byl uzavřen silným ledovým a firnovým korkem, rozhodli se bohumínští speleologové, po konzultaci s

*Zpráva
★ Karvinstva*

SOCHA SVOBODY...

SAL ČERVENÝCH MÁK

18.10 Dopoledne stále trvá akce v kaskádě. Transportní skupina likviduje materiál v 15⁰⁰ vystupuje na povrch. Balíme materiál a sjezdíme do Saly. Sem nás pozvali zástupci Jaltského speleoklubu. A tak jdeme na návštěvu. Skočila domáci ocet, šampus, finské pivo. V noci odjezdíme zpět do Simferopolu.

19.10 Dnes jsme poslední den na Krymu. Nakupujeme dárky, navštívujeme město Bělogorsk a nakonec jsme pozváni do sadu kolchozu. Nejdříve se nacpeme vinnou révou a pak jablky. A pak nastává loučení. Nejdříve u Čeňe na pracovišti v ústavu karstologie (tradičně rybou i pivem) a pak na klubovně.

20.10 Jeráno. Dnes smutné. Balíme auta a dlouho se s našimi přáteli loučíme. Slzy, objetí, poslední pozdrav a se slovy "čekáme vás v Bohumíně" naše vozy opouštějí místo před klubovnou.

Jedeme znovu sta a sta kilometrů až ke Kyjevu. Vady, přímo uprostřed kruhového objezdu nocujeme.

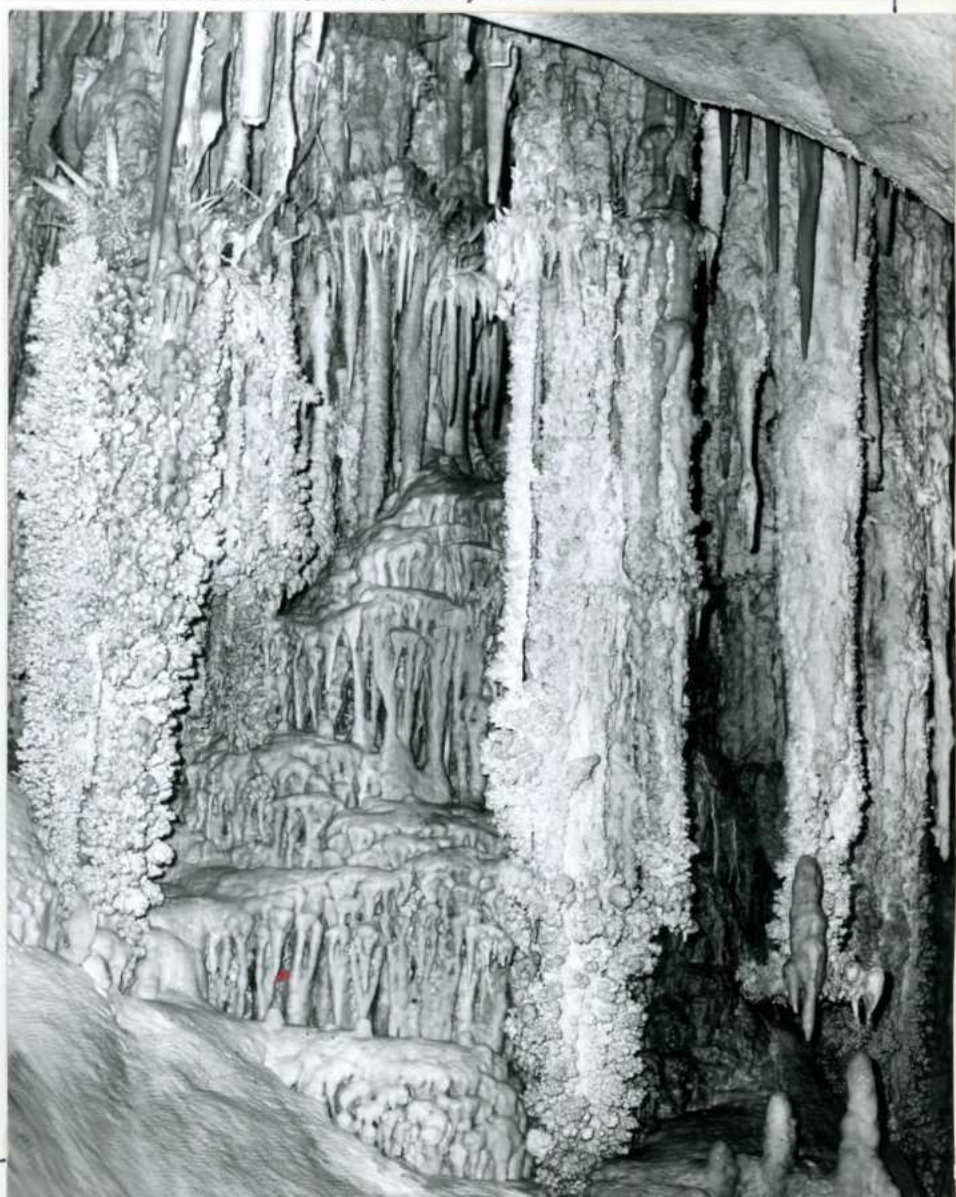
21.10 Navštívujeme Kyjev a jedeme dál. Opět v noci dorážíme ke Lvovu. Nocujeme přímo u silnice

POSLEDNÍ VZPOMÍNKA NA BOJIR

22.10 Navštívujeme Lvov a utrdíme poslední ruble. Naše poslední zastávka je u ledové řeky Stryj. Konečně se venca a Raich vykoupa-li. Pak už je užgorod a douhnu jízdy do Bohumína.

A PŘECE SE VENCA S RACHEM
VYKOUPAJI - VE STRYJI

Bohumínští
speleologové

Na výzkum krymské jeskyně

BOHUMÍN (ČTK) — Devítičlenná skupina základní organizace České speleologické společnosti Orcus z Bohumína včera odcestovala na Krymský poloostrov. Cílem výpravy je náhorní rovina Čatyr-Dag. Úkolem expedice, která se uskutečňuje na pozvání sovětských speleologů, jsou výzkumné, mapovací a dokumentační práce v oblasti jeskyně Emine - Bojir - Chasa. Kromě toho jsou v záměru společná chiropteroologická pozorování a sběr limfy.

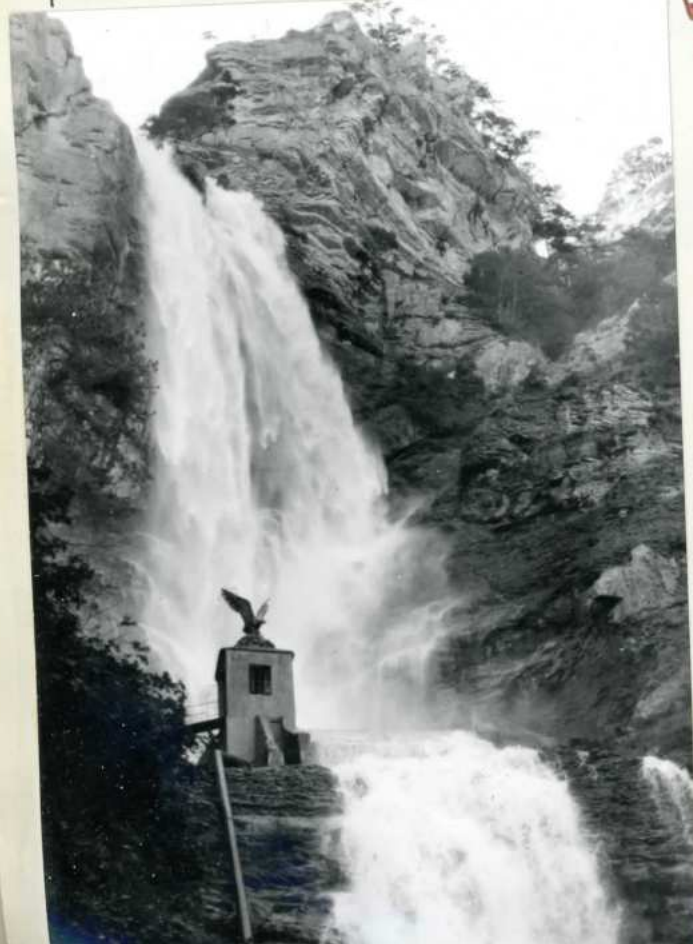

NA
AJPETRINSKÉ
ZUBY

LOUŽENÍ
JE VŽDY
TĚŽKÉ

VZPOMÍNKA NA VODOPÁD POD
RY PETRÍ.

KDYŽ SPÍME PŘED KŮJEVEM

Pro obyvatele starověkého Říma byl Kavkaz východním koncem světa, tak nedostupně se zdály jeho vrcholy. V našem století se tyto velehory nad Černým mořem staly středem zájmů alpinistů i geologů. Není tomu tak dávno, co na vysokohorské krasové hřebeny Kavkazu zamířily i první výpravy speleologů, aby začaly odkrývat tajemství jejich hlubin.

Speleologie – nauka o jeskyních a krasu – doznala v Sovětském svazu v posledních letech nebývalého rozvoje. Profesionální i amatérské speleologické organizace podrobují další a další krasové oblasti výzkumům, které přinášejí každoročně nové významné objevy.

Již v minulosti byly mezi nimi populární krasové oblasti Krymu, kde leží velmi známý systém Červené jeskyně, či jedna z nejkrásnějších jeskyní „Emine-Bojir-Chasar“. Do světových tabulek se po objevech v letech 1970–1980 zapsaly i jeskynní systémy v Podolsko-bukovinském krasu vytvořené v sádovci. Jeskyně Optimistická, dlouhá 142,5 kilometru, je dnes nejdělsí jeskyní světa vytvořenou v sádovci... Významné objevy byly také učiněny na Pamiru, kde propast Kilsí, hluboká 950 metrů byla dlouho nejhlubší v SSSR. Pak se ale pozornost sovětských speleologů stále více zaměřovala na Kavkaz.

Většina hřebenů ležících v jižní části Kavkazu nad

černoomořským pobřežím je složena z mocných vápencových vrstev a poutá pozornost geologů a speleologů. Vždyť právě zde, na pobřeží u města Nový Afon, je již několik let zpřístupněna velmi rozsáhlá a turisty hojně navštěvovaná Novoafonská jeskyně. Její objevitel, dnes známý abcházský umělec Givi Smir, žije dodnes v tomto letovisku.

Vyplujeme-li z Gagry na Černé moře a podíváme se na vrcholky kavkazských velikánů, uvidíme nad městem protáhlý zkrasovělý Gagrský hřeben a napravo Gudautský hřeben. Přímě před námi se vypíná téměř sedmdesát kilometrů dlouhý Bzybský hřbet, lemující černoomořské pobřeží. Na všech těchto horských masivech četné expedice objevily řadu jeskyní a propastí. Do světových tabulek nejhlubších propastí se zapsal právě Bzyb...

Není to tak dávno, co na jeho vrcholky vystupovali pouze abcházští pastevci, aby tady na nekonečných loukách celé léto pásli svá velká stáda. Dnes můžeme každoročně spatřit, jak téměř neznatelnými, klikaticími se stezkami vystupují na hřeben početné speleologické vý-

NEBEZPEČÍ

pravy, aby pronikly do neznámých zemských hlubin.

Bzybský hřbet, který je nejrozsáhlejším krasovým hřebenem Kavkazu, táhnoucí se paralelně s Hlavním kavkazským hřebenem od řeky Bzybu až nad Suchumi, je na východní straně ukončen nejvyšší horou hřebenu Chimsou. Její vrchol leží ve výšce 3156 metrů a její svahy pokrývá tři kilometry dlouhý ledovec, jehož existence je zde geografickou raritou. Leží totiž v subtropickém pásmu a pásmu s intenzivní sluneční radiací. Přes hřeben vede několik turistických cest směřujících do Chimského průsmyku, který je mezi Abcházy znám jako zlé místo. Zde totiž vlivem střetávání teplého mořského vzduchu s chladným vzduchem nad ledovcem bývají často pásma mlh, ve kterých nejeden pastevce zabloudil.

Celý Bzybský hřeben je silně zkrasovělý a to spolu s dvoukilometrovou mocností vápencových vrstev dávalo první naděje na možnost existence hlubokých vertikálních systémů. Čtenitý povrch terénu je pokryt velkými závrti a rozsáhlými karovými poli, vytvořenými tisíciletým působením vody a ledu. Na každém kroku zde narážíme na neznámé vstupy do jeskyní a propastí.

Již v roce 1979 se podařilo sovětské výpravě překonat v propasti Sněžná, v centrální části hřebenu, hloubku tisíc metrů. Nové úspěchy přinesl rok 1980. Tehdy v západní části hřebenu v okolí hory Abac pracovala první sovětsko-československá výzkumná speleologická výprava, tvořená jeskynáři z Ukrajiny a základní organizace české speleologické společnosti ORCUS z Bohumiņa. V dosud neprozkoumaném terénu se této výpravě podařilo objevit a projít další dosud neznámé propasti. O rok později byla v jedné z nich dosažena hloubka 650 metrů a v druhé – Napra – 970 metrů.

Zajímavým výsledkem sovětsko-československé výpravy byl také nečekávaný archeologický objev. Na jednom ze skalnatých vrcholků se při povrchových pracích podařilo objevit několik kamenných kruhů a v jednom z nich na tisíc ocelových hrotů, stěel a šípů. Podle gruzinských archeologů se jedná o obětiště abcházských lovců, kte-

A ZLÁ

řili vystupovali na vrchol hory, aby zde odevzdali své dary bohům a zajistili si tak úspěšný lov.

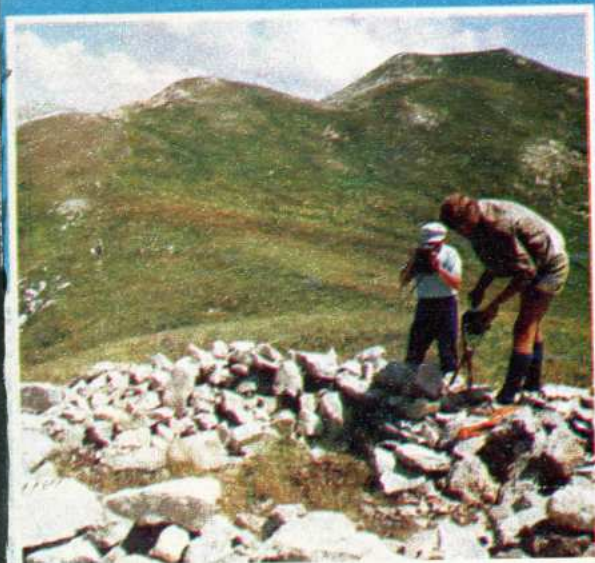
Propasti na Kavkaze – to jsou vlastně systémy šachet, hlubokých až dvě stě metrů. Střídají se s úzkými meandry ztěžujícími transport materiálu. Každá výzkumná výprava pracuje v místech, na která ještě nevstoupila lidská noha, a kde je také skryta řada nebezpečí. Největším z nich jsou volné kameny a suť, které se v hlubokých vertikálech uvolňují i při sebemenším podnětu a ohrožují lidi v podzemí. Proto práce v takovýchto podmínkách vyžaduje speciálně připravená družstva speleologů dobře ovládajících speleoalpinistickou techniku, topografii, ale i geologii a řadu jiných oborů. Práce v podzemí trvá mnoho dní, a proto jsou v hlubinách budovány základní tábory vybavené stany, spacími vaky, vařiči a zásobami potravin. Styk s povrchem zabezpečuje telefonní spojení a v případě nehody ihned sestupuje do podzemí záchranné družstvo, připravené v základním táboře.

Nejvýznamnější objevy na Kavkaze byly znovu učině-

ny v systému Sněžné, jejíž dnešní hloubka činí 1320 metrů a jejíhož dna zatím nebylo dosaženo. Tyto hodnoty znamenají třetí místo na světě. Uvědomíme-li si, že nejhlubší propast světa má hloubku 1410 metrů, a jaká je rychlost a intenzita každoročních objevů na Kavkaze, můžeme v nejbližších letech očekávat právě na Bzybu světový rekord. Bude překonána největší hloubka dosažená v jeskynních systémech. I letos se na podzim připravuje další sovětsko-československá expedice, která bude pokračovat ve výzkumech v okolí hory Abac a v hlubinách propastí S. Pant'uchina a Napry se pokusí překonat některý z rekordů. Kavkaz tak pomalu vydává člověku i svá poslední tajemství – záhady svého nitra.

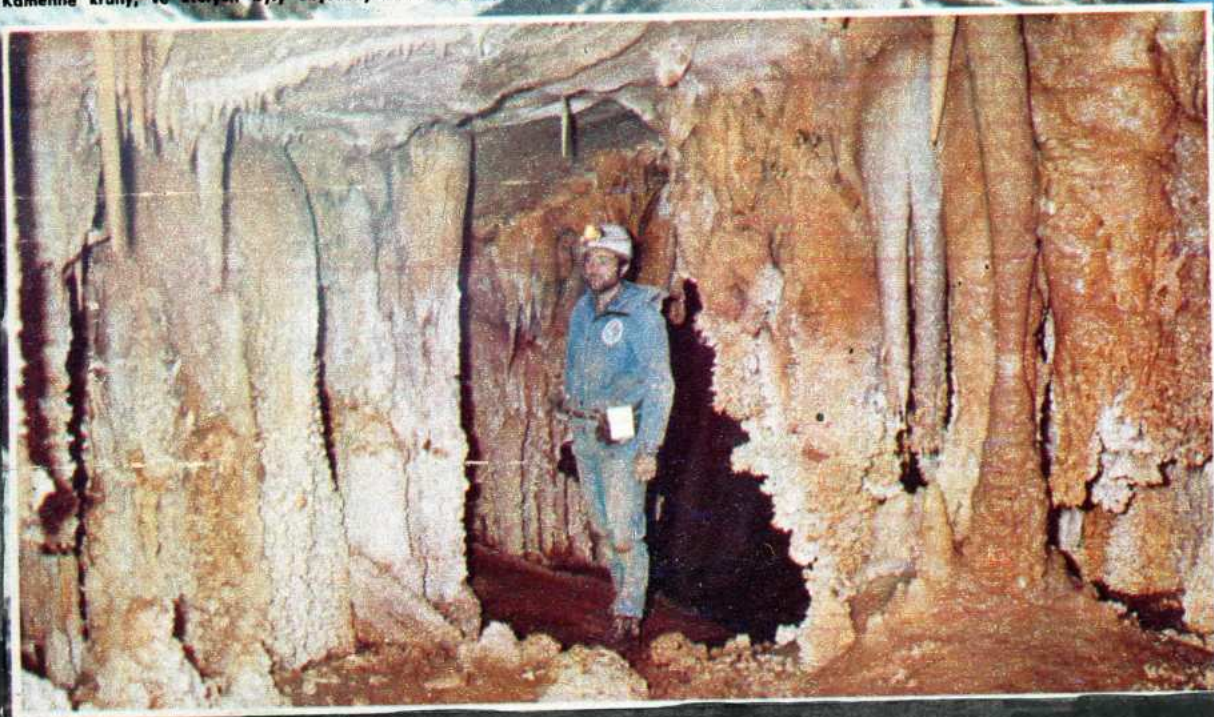
JOSEF WAGNER

Foto autor a MIROSLAV ŠMÍD

Kamenné kruhy, ve kterých byly objeveny ocelové hraty střel

Výzdoba jeskyně Emine-Bojir-Chazar na Krymu

MÍSTA

jsou
jejich
koničkem

JE NĀM

10

LET

PODLÁNKY 6-8.11.1981

NAŠI HOSTÉ:

Miroslav P.

Karel Štěpánek

Miloslav 20 6-15

OU SSM Kacina

Kyryszka

Alvin

Chaucl Společnost PĚTK Brěslav-Biřk (Polska)

Stěpaněk

Procházka

Štěpánek 207-07 } OSTRAVA

Vit Dvořák - " - }

Štěpánek

Kašpár

Michal Dvořák - H

Miroslav Štěpánek

Petr Konec

Štěpánek

Miroslav

Lery Adámek

Miroslav

Štěpánek

David Dvořák

Josef Štěpánek

Jiri Konec

Maminka

Štěpánek

Štěpánek

Štěpánek

Štěpánek

Štěpánek

Coof

Norman Peter
 Dermintuti
 Andy of Jim
 Peter Hamze
 Sa Supriatna
 Mico
 Jim Sibor
 Jim Jim
 Rudi Kladjan
 Johan Peter
 Ketiuf Peter
 Pawlora Anna
 Baek Niw

John Paul
 John Wafuruf.
 Rudenka de
 Luksa Padoo
 waga Jim.
 Hadesa Yauila
 Dony Murdo

BESKYDY TO NENÍ KRYM

TO JSME VĚDĚLI HNED. ▽

Avyžďdíme na prvň zimní kontrolu na Pustevny. Krymské slunko vystřídá Beskydská mlha a moře - moře sněhu. A tak Cici za volantem Pepa, Jarka, Biskup už v cířilí, Ljuba, Irena a nové speleopokdemí

Tom a Honza. vpadli přímo do krůk zimy.

Vichř, chumalenice, mrůz - tak nřs vřbaji naše hvřř.

A my musíme do Cynřky. Pustevny jsou bohuřel vyřidněny a tak nikdo neobřídne - je naše skřpřlá řtelo při převřkřnř. Ljuba a Irena zajiřřují porřch a my řídeme do mokř - ale do tepla. A hned poznd vřme naše bahno. Marně naše je naše. Provřdříme kontrolu mikroklimatu a fotodokumentaci a opřt na mrůz. Za chřřili jsme tvřřdi jako rampouchy. A nřři vyřlařit dvanřsettrojku a pryč z neobřřu. Ale to se řekne. Silnice z Pustevny je jako sklřinka. Neujřeli jsme ani 2 kilometry a Cici se rozhodl zkrřtit cestu lesem - alespoň tak řemesi to vysvěřlovali. Kdyř najednou ze silnice zamřřil do metrovřřch zdvřřjř. Auř jsme byli tam. Hlavně ře jsme to přeřřli. Auto bozmocně bylo zaryto hlubě vesněhu. Hodinu čekáme a konečně přiřřřdi sněhovř pluh a vytahuje nřs z břřle perřiny. To řemesi oddechli. A dořřeli domř.

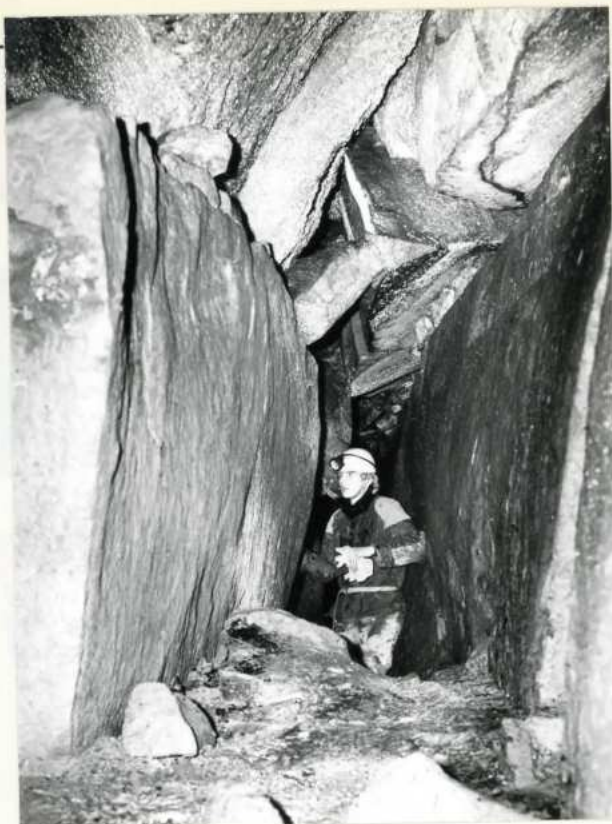
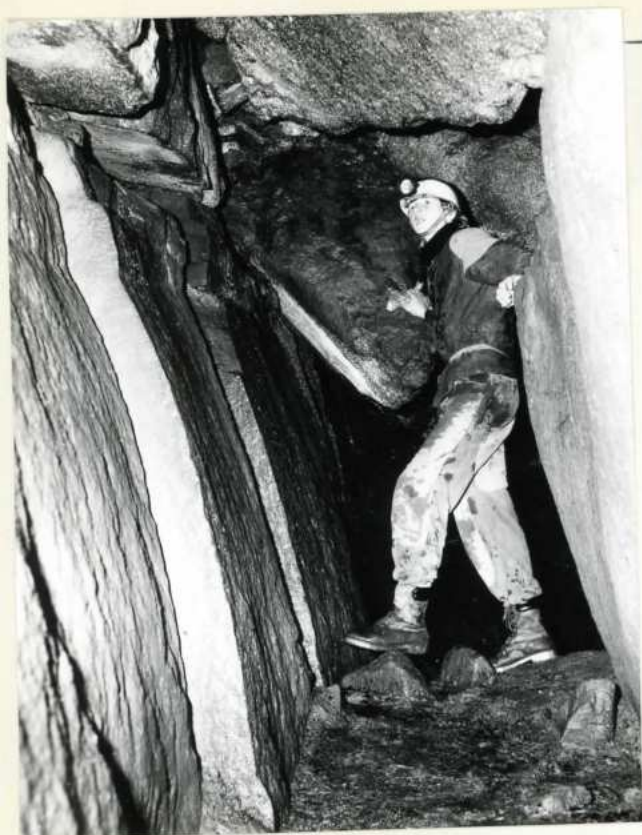
5-6. 12 A znovu do Beskyd. Na setkání skoňřskou střřkaci peruti.

Dvanřsettrojku tentokřřte řídř Dřřo a s nřřm Pepa, Biskup, Cici, Vena, Ljuba, Jarka, Veteřřnik řřdřně zatřřřují mařřinu. Ale ta se drřř. Ani sněhy ani ledy nřs nemohly zastavit. Ovřem horřři to bylo s parkovřřnřm na Pustevnřch. Cesta konřř v metrovřřch zdvřřjřch. A tak je třeřba vykopat ve sněhu "garáž" a auto tam usadit. A koňřka střřle nikde. Konečně se blřřři řejř torzo: Pavel Pavliček a Vlasta.

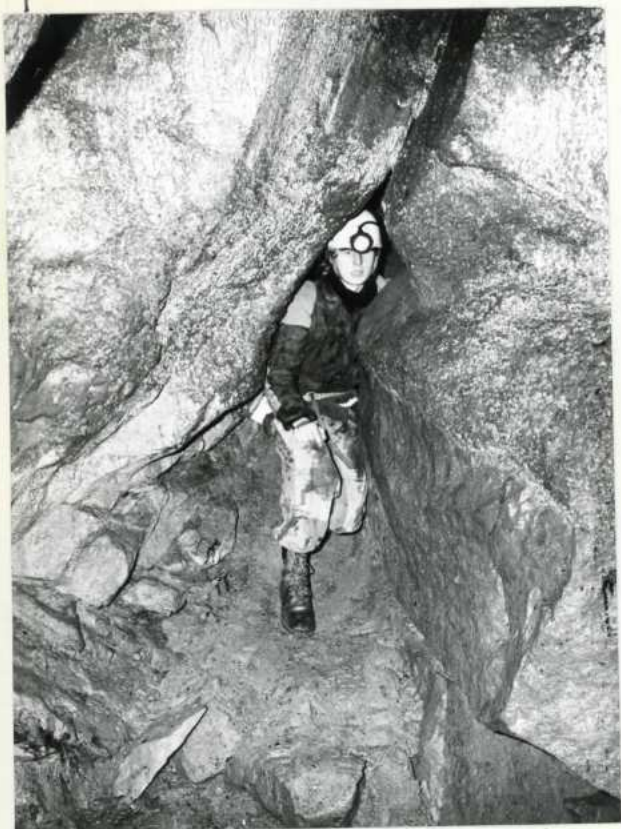
Řde se dol - tedy smřřem na Kněhynř. Cesta je to krůtř. Sněhu po přs a více a břřkaři se rozřřluji ře jim kazřme stopu. Protoradřři kilometr od Pustevny schřřzřme ze skřřky a rozbřřřme tábřř. Tedy spřřře řej vykopřřvřme v metrovřř sněhovř perřině. Nejdřřřme mřřsto pro střřny - ař na lozku a pak chodby k mřřstu kde bude ohniřřtě. Ale řim topit? Les je hluboko pod sněhem a tak se brodřme za nřřm. Spomocř haldy ruděko prřřra a benzřnu se nařm olřřř přeře řez ohřřř vykřřřsat.

Dnes nřs vřřak čekř řeřř kontrola Kněhynřřskř. Ale jak se k nř dostřř?

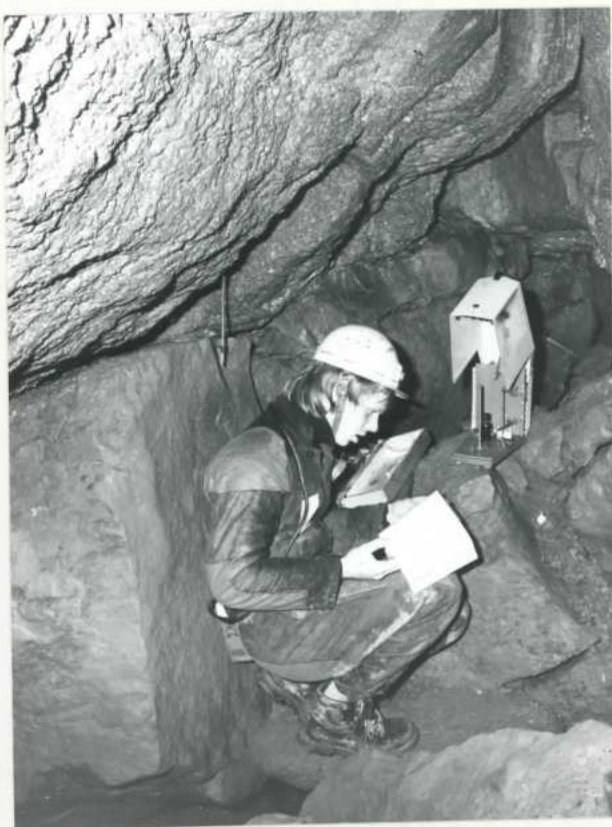

ŠAN V CHODBAČH STARÉ ČÁSTI CYRIKY

KONEČNĚ VENKU Z NOVÉ
ČÁSTI .....

... A KONÁM ZAS TEN
TERMOHYDROGRAF NAPSAL.?

To jsme vyřešili. Tedy Věteš a Pavel. To Věteš si půjčil od vlasty běžky a skusil štěstí. Stálo při něm. Došli až k jeskyni bez úrazu. Ale vstup nikde. Byl zcela zavalen sněhem. Ale i tu Pěťá evitězil. Atak s Pavlem zvládli Kněhyru sami. A když nezlomil lyže ani sebe při návratu, byl v táboře vřele uvítán. To byl večer - a ten jsme se vydali strávit do Tanečnice.

Bohužel i tu mají uzavřít dobu a táhneme zpět do tábora. Tedy dosněhu. Všichni zalezají do stanič jen Pepa musí být výjimka. Zalíže do zahrabu.

6.12. ráno. Všichni ostávají jen Pepovi se nějak zpod sněhové přehy nechte. Ale musíme dnes do Cyrilky. A tak vše balíme a zatím co Pavel zoufale překopává sníh v celém okolí, hledá je svůj ztracený eozimetr, vyrdžíme na Pustevny.

A tam nás čeká Cyrilka. Se svým léčebným bahnem. A tak se jdeme do ní kurýrovat. Zatím to Věteš a Ljuba hlídají u vchodu - provádíme kontrolu mikroklímatu a fotodokumentaci.

A jako vždy - nic zvláštního. Sníh, mráz, bahno, voda. No prostě Cyrilka. Cesta zpět to už je pohádka. Ahoj Pepo.

← A TU JSME ZAPÍČKI
ZÁKLADNÍ TÁBOR

... NENÍ NAD SNĚHOVOU
PEŘINU, PRAVIL PĚŤ

... A TO JSOU NAŠE KRÁPNÍKY
V CYRILCE...

OPĚT V DOLECH JESENIKŮ

12.13.72

Beskydy střídají Jeseníky a tak Pepa, Raich, Ljuba, Radim, Jura, Věteš v š1203 míří opět do Zlatých Hor - kde nás již očekává Gary se svými geology, a společný cíl Hackelberg.

Satna - mnoho sněhu a kilometr chodeb pod svůz-nou, vedoucí na staré patra Hackelbergu.

Promíkáme opět chodbami z minulých století které zde vykutali hledaři zlata a barevných kovů. Sestoupíme do nejmenších polozaopě-ných míst. Tady jsou ještě i dřevěná potrubí.

A tak z nich bereme vzorky. Pokračujeme

v prohlídce dolu, prolezáme nejzajímavější partie až do pozdního

odpoledne. Avylézáme ven. Do nové sněhové přikrývky. Balíme a jedeme dál.

Až do Plsečné - k jeskyni na špičáku. Tady v organizačním budově máme nocleh.

Věčer se ještě promítají dílky - my z čtvyřdagu - om z Rumunsko.

Neděle: jedeme dál. Vmnožství nového sněhu do Rudy. Do nám již známého dolu.

Počítat netopýry. Hlubokým sněhem míříme do údolí, kde mezi skalnatými výcho-zy je vchod do dolu. Řádně mrazí. Převlíkáme se a jdeme za našimi

okřídlenými známými. A je jich tady požehnaně. Končíme seřtání a opět

zpět do auta a Bohumína.

A PAK SPORT...

TO 20. PROSINCE jsme se sešli v tělocvičně

ŽDB abychom ve sportu protáhli své

tělo. Tentokrát proti BSP sou. Snupeře vedl Juro Chole-

va a my jsme postavili dvě mužstva. Seniorsy a Juniorsy.

Začalo to volejbalem - tu jsme samozřejmě vyhráli jako

hlavní soutěž a vyhráli jej - ikdyž jsme naši oporu Pepu

přijeli soupeři. A pak kopaná. Naši seniorsi byli

kheporáženi. Vyhráli oše lehee. Odpoledne pak přišel

na řadu nohejbal. A my staří - to členství - byli opět

nejlepší.

A ZPĚT DO JESENIKŮ - 26.12

NAŠE VÁNOČNÍ AKCE - zamířila letos do Zlatých hor.

Děžo, Pepa, Raich, Biskup, Cici, Jarka a naše š1203 - ztažená

Gazem vyrazila hlubokým sněhem pod horu, u níž je důlkarel.

A pak jsme naložili krosny a vyrazili vzhůru. Raich, Děžo, Jarka

na lyžích a my na baso. Začalo to prudkým stoupáním a hlubokým

sněhem. To Raichsi musel dát běžky na edda. A hřebenu to

bylo ještě horší. Touž naši běžkaři uplatnili lyže ale my se

začali bořit nejdrívě po pás a potom až po uši. Akdyž

Biskup zapadl docela a Pepa ho chtěl vytáhnout zmizeli

pod sněhem oba. Po 3 hodinách boje sezdvějemí jsme to vedali.

Přijedeme v únoru a scházíme dolů - na čaj s rumem. Ahoj Pepa

DŘEVĚNÉ POTRUBÍ V HACHELBERKU

... A ŽE NEMÁM RAKETU ...

ODPŘÍMUTÝ RUDBERGER PŘÍMO POD SÍTÍ

LOUČENÍ S JUBILEJNÍM ROKEM 1981

30.12. 81.

3.1.82

Skončilo deset let naší činnosti

To i Nový rok 1982
se musí oslavit
a přivítat třeba
i nové naše
desetiletí.

30.12 - Děžo, Jarka, Marta, Pepa, Zdeněk a Benjamín Tom a Honza usedali do š1203 a vyrazili na chatu Raicha ve Pstruži.

Často naplnujeme auto velkými zásobami jídla i pití a nic už nemůže zabránit začínající oslavě. Podvečer trávíme transportem proviantu a matriklu do chaty neb auto zdvžením nemělo šanci opustit hlavní silnici. Ke slovu proto přišly sněhy a my jako soumaři. Pravda často jsme končili ve sněhu ale evldáci jsme to. A evldáci jsme i večer i když Zdeněk rozbil okno a Mira několikrát při ping-pongu vyordkčil regál. Únava byla velká.

31.12. Přibyli Ljuba, Biskup, Věksník a Irena a Silvestr začal. Dopoledne velkým lyžováním a večer hudba, tanec, zpěv. No Silvestr. A končili jsme nad ránem.

1.1. Nový rok. Sportujeme dál. I když smích mizí před očima. Asi je tu jaro. Dnes se Věksník - Zdeněk a Pepa chytají manaše Aby hoprj Pepa zprotivil. Stálo je to dost peněz a nic. A ostatní odpočívají. Harno silvestr byl náročný!

2.1. Jedeme na Pustevny. Raich vede grupu Děžo, Biskup, Ljuba na kontroly Kněhyně. Přijímá to na lyžích pějda lépe. Nešlo. Děžo zahodil lyže hned za Pustevnami a nejednou skončil Biskup za velkého rachotu lámaných stromů hluboko v lese.

Na nedostatek sněhu si opravdu nemohli nikdo stěžovat.

A co skupina Pepy? Tu čekala Cyrilka. Nejen měřit ale i kopat.

Atak Pepa s Věksníkem tvrdě pracovali s krumpáčky v ruce. V poloze ležmo, skrčmo, klečmo a kdovi ještě jak se pokoušeli ve Staré části objevit něco nového. Nějake' naděje tu byly.

Jake' - to uridíme v budoucnosti.

A večer - když jsme opustili Pustevny kde je tolik sněhu že jsme i vchod do Cyrilky mdlem hledali lokátorem - jsme společně usedli ke společenským hrám - jako třeba na opřičho krále.

3.1. A to je konec velkých oslav a návrat domů

Ahoj Puf

Příklad zájmové organizace

Výzkumy, expedice, ale i práce s pionýry

Stejně jako ve stovkách dalších organizací Socialistického svazu mládeže se v lednu sešli členové ZO SSM speleologického klubu ORCUS středního odborného učiliště Železáren a drátoven v Bohumině. Důvod k bilancování u této organizace byl však ještě další. Právě koncem uplynulého roku oslavili svazáci ORCUS desetiletí své úspěšné zájmové činnosti.

Před III. sjezdem SSM

Jak se již stalo tradicí, i za uplynulý rok bylo co hodnotit. ORCUS je vlastně příkladem zájmové svazácké organizace, jeho činnost se rozvíjí především na poli speleologie. Při výzkumech pseudokrasových rajónů Beskyd se jim podařilo objevit čtyři nové jeskyně a části jeskynních systémů o celkové délce 70 metrů. Ve všech těchto jeskyních provedli podrobnou mapovou dokumentaci. Již pátý rok zajišťují svazáci-speleologové výzkum a ochranu netopýří fauny Beskyd a Oderských vrchů a jejich výsledky byly tak cenné, že vedly k vyhlášení jednoho ze zimovišť za chráněné přírodní naleziště a další tři ze zkoumaných jeskyní byly bohumínskými speleology uzavřeny mříží.

VÝPOMOC HOSPODÁŘSTVÍ

Loni se členové ORCUS také aktivně zapojili do výpomoci národním hospodářství při přípravě rudných nalezišť „Hackelberg“ v Jeseníkách a s dobrými výsledky spolupracují s Důlním průzkumem v Paskově.

Za zmínku rovněž stojí jejich činnost exkurzní a expediční. Kromě pracovních výprav do Moravského a Slovenského krasu,

kde vypomáhali při výzkumech speleologů z Holštejna a Zvolena, velmi úspěšně reprezentovali československou speleologii na zahraničních výpravách. Společně s polskými speleology zdolali třetí nejhlubší pevnost Polska — Ptačí studnu. Na měsíční expedici Monte Canin v rakouských a italských Alpách se jim podařilo nejen zdolat jeskyni Röhreishohle a systémy Trebisiano Ferneti, ale zdolat také velmi náročnou propast M. Gortani hlubokou 920 metrů. Mnoho cenných výsledků a materiálů také přivezla jejich společná výzkumná expedice Čatyr-Dag 81, kterou připravili se sovětskými speleology v Krymském krasu. Při této výpravě byl poprvé komplexně zdokumentován systém Emine — Bojir — Chasar, který patří k nejhezším na světě.

CO BRONTOSAURUS NEVĚDĚL

Svazáci ORCUS však nexapomínají ani na ostatní oblasti práce. Tradičně velmi dobrou úroveň má jejich spolupráce s Pionýrskou organizací. Již několik let mají patronát nad dvěma oddíly, pro něž zajišťují vedoucí a řadu akcí. Mezi nejmasovější patří okresní soutěž „Co bron-

tosaurus nevěděl“ a krajská soutěž „Expedice za vejcem brontosaura“, při níž se již dvakrát sešly na Pustevnách desítky pionýrů, aby formou hry očistili tuto část Beskyd od odpadků.

Pro své mladé přátele i další organizace SSM, SČSP, BSP, uspořádali mladí speleologové desítky přednášek a besed o speleologii. Připravili také tři výstavky fotografií o konaných expedicích a desítky různých společenských a sportovních akcí jako například turnaj ve vybíjené, tenise, „mistrovství“ v kuličkách, nůstádu, podzimní idy aj. V nich se snaží připravit pohyb a zábavu nejen pro sebe, ale i pro široké okolí.

V brigádnické činnosti vypomáhají našemu národnímu hospodářství při náročných pracích ve výškách. Jejich výsledkem je nátěr ochranných pásů komínů elektrárny v Karvině, komínů teplárny v Olomouci, obnova střešů a věží na Divadle Jiřho Myrona v Ostravě, vyčištění oken hlavního skladu ZDB a další. Těmito pracemi nejen vydělávají na svou odbornou činnost, ale pomáhají tam, kde bez jejich zkušeností a alpinistických pomůcek by náklady na údržbu dosahovaly obrovských částek.

KAVKAZ 82

A jaké mají plány do budoucna? Již v létě je připravena další společná výzkumná expedice se sovětskými speleology Kavkaz 1982 na Bzybský hřeben. V přípravné fázi je také výměnná výzkumná expedice s kubánskými speleology. Hlavním úkolem však je příprava velké výzkumné expedice „Beni-Mellal '83“ do severní Afriky, která má pomoci při řešení problému s vodou na severu Atlasu. A samozřejmě další výzkumné práce v naší oblasti — v pseudokrasu Beskyd.

JOSEF WAGNER

